



جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم تحقیقات و فناوری

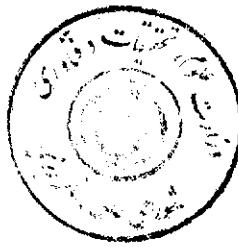
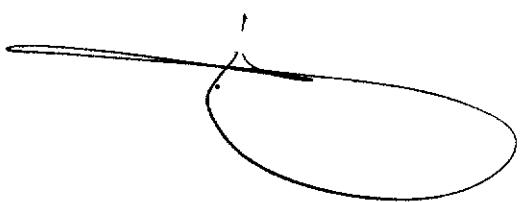
مشخصات کلی، برنامه و سر فصل دروس

دوره کارشناسی رشته جغرافیای سیاسی (آمایش و مدیریت سیاسی فضا)

گروه علوم اجتماعی

مصوب ششصد و نود و ششمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی

موافق ۱۳۸۷/۸/۱۱



بسم الله الرحمن الرحيم  
برنامه آموزشی دوره کارشناسی

رشته جغرافیای سیاسی (آمایش و مدیریت سیاسی فضا)

گروه: علوم اجتماعی	کمیته تخصصی: جغرافیا
رشته: جغرافیای سیاسی (آمایش و مدیریت سیاسی فضا)	گرایش:
دوره: کارشناسی	کد رشته:

شورای برنامه ریزی آموزش عالی در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۸/۱۱ بر اساس طرح دوره کارشناسی رشته جغرافیای سیاسی (آمایش و مدیریت سیاسی فضا) که توسط گروه علوم اجتماعی تهیه شده و به تایید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرده و مقرر می دارد:

**ماده ۱)** برنامه آموزشی دوره کارشناسی رشته جغرافیای سیاسی (آمایش و مدیریت سیاسی فضا) از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم الاجرا است.

**الف:** دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می شوند.

**ب:** موسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بر اساس قوانین تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی می باشند.

**ج:** موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

**ماده ۲)** این برنامه از تاریخ ۱۳۸۷/۸/۱۱ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا است.

**ماده ۳)** مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی رشته جغرافیای سیاسی (آمایش و مدیریت سیاسی فضا) در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می شود.

رای صادره ششصد و نود و ششمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی

مورخ ۱۳۸۷/۸/۱۱

در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی رشته جغرافیای سیاسی (آمایش و مدیریت سیاسی فضا)

(۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی رشته جغرافیای سیاسی (آمایش

و مدیریت سیاسی فضا) که از طرف گروه پیشنهاد شده بود، با

اکثریت آراء به تصویب رسید.

(۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رای صادره ششصد و نود و ششمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی مورخ ۱۳۸۷/۸/۱۱ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی رشته جغرافیای سیاسی (آمایش و مدیریت سیاسی فضا) صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

محمد مهدی راهدی

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

رجیعلی بیرونی

دبیر شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی



جمهوری اسلامی ایران

وزارت طوم، تحقیقات و فناوری

شورای برنامه ریزی آموزش مالی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی

رشته جغرافیای سیاسی (آمایش و مدیریت سیاسی فضای)

## فصل اول: مشخصات کلی



## ۱- ضرورت

خصلت انبساطی و واگرایانه دایرۀ علوم و معارف مختلف که در پی تحقیقات، اکتشافات و اختراعات گوناگون و با تکیه بر ابزارها و تکنیکهای مختلف صورت می‌گیرد، همواره موجب گشوده شدن افقهای جدیدی در عرصه‌های علم و دانش می‌شود. این مسئله علاوه بر اینکه مطرح شدن پارادایم‌های جدیدی را به دنبال دارد، رشته‌های مختلف علوم را از لحاظ کمی و کیفی متأثر می‌کند و ضرورت‌هایی را نیز از جهت ایجاد رشته‌ها و گرایشهای مختلف و جدید مطرح می‌نماید. مطالعه، شناخت و آموزش زوایای جدید مطرح شده در علوم، مستلزم بازنگری و روزآمد کردن رشته‌ها و مطالب آموزشی آنهاست و از این دیدگاه، برنامه‌ریزی درسی و تدوین برنامه‌های آموزشی و سرفصلهای مربوطه فرایندی است که همواره باید دستخوش اصلاحات، بازنگری و تغییرات مداوم باشد تا بتواند همگام با پیشرفت و توسعه علوم و فنون، یافته‌های جدید را در برنامه‌های آموزشی دانشگاهها و مراکز آموزشی بگنجاند. چرا که دانشگاهها و مراکز آموزش عالی عهده دار رسالت‌هایی چون تولید دانش، تربیت نیروی متخصص مورد نیاز جامعه، گسترش فناوری، نوآوری و خلاقیت هستند و امروزه صاحب‌نظران معتقدند دستیابی به توسعه در سایه به کارگیری دانش روز و فناوری پیشرفته حاصل می‌شود. بنابراین، برای قرار گرفتن در جاده توسعه و جلوگیری از عقب ماندگی باید شرایطی فراهم شود که دانشگاهها بتوانند دانشجویان را برای به کارگیری فناوری جدید و پذیرش مسئولیت‌های مختلف در سطح سازمانها و جامعه پرورش دهند. مراکز علمی مختلف از جمله یونسکو تحقق جامعه دانایی محور را مشروط به وجود آن دسته از گروههای انسانی تحصیلکرده در مراکز علمی، پژوهشی و تحقیقاتی می‌دانند که توانسته باشند در این مراکز علاوه بر فراگیری علوم نظری و تئوری‌های علمی، روش‌های تبدیل علوم را به فعالیت‌های درآمدزا و تولید کننده ارزش آموخته باشند و بتوانند علوم فرا گرفته شده را کاربردی کنند.

اگرچه افزایش اعتبارات آموزشی و پژوهشی یکی از راههایی است که می‌تواند در جهت افزایش کیفیت و کمیت آموزش و پژوهش در جوامع مؤثر واقع شود ولی چنانچه برنامه‌های آموزشی و سرفصلهای

مربوطه از کیفیت و کمیت لازم برخوردار نباشند، نتایج مطلوب و مورد نظر حاصل نخواهد شد و صرف ساعتها وقت و هزینه برای تدریس مطالبی که فاقد کارآیی لازم بوده و با نیازهای جامعه تناسبی ندارند، هیچ توجیهی ندارد و فارغ التحصیلان با اندک آموخته‌های ضعیف در مواجهه با نیازهای جامعه و بازار کار، خود را کاملاً درمانده و بی‌تجربه خواهند دید. از این رو ضروری است که برنامه‌های آموزشی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی علاوه بر انطباق با استانداردهای جهانی با نیازهای اقتصادی، اجتماعی و سیاسی جامعه و بازار کار هماهنگ باشد و آموزش عالی تربیت کننده نیروی انسانی ماهر، متخصص و روزآمد مورد نیاز کشور در همه زمینه‌ها باشد.

جغرافیا به عنوان علم "فضاشناسی" از حیث بنیادی و علم "فضاسازی" از حیث کاربردی، همپای سایر رشته‌های علمی باید دائمًا در فرایند بازنگری، نوسازی و روزآمد شدن قرار گیرد. از اواسط دهه ۱۹۷۰ مسئولیت و اقدامات جغرافیدانان در جهت شناخت مسائل و ابعاد فضایی زندگی بشر و دستیابی جوامع به رفاه و آرامش و نیز کمک به بهزیسی انسان در مکان و فضای جغرافیایی مورد توجه قرار گرفته و ضرورت توسعه پایدار را مطرح کرده است.

کاربردی کردن علم جغرافیا و استفاده از آموخته‌های این علم مستلزم وجود فارغ التحصیلانی است که آموخته‌های آنها با نیازهای جامعه همخوانی داشته باشد تا بتوانند به راحتی در بازار اشتغال جذب شده و با به کارگیری آموخته‌های خود در جامعه نقش‌آفرینی کنند. نیل به این اهداف نیازمند وجود رشته‌های تخصصی - کاربردی مختلف در جغرافیا می‌باشد.

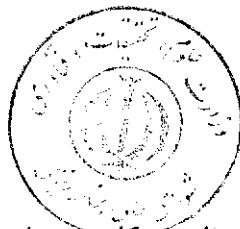
بیکاری فارغ التحصیلان جغرافیا در ایران تا اندازه زیادی نباشد اما این ایجاد که آموخته‌های فارغ التحصیلان این رشته در قالب برنامه‌های درسی با نیازها و بازار اشتغال جامعه تناسب چندانی نداشته است.

نگاهی به سرفصلهای برخی از دروس رشته‌های جغرافیا نشان می‌دهد که بخشی از این سرفصلها علاوه بر اینکه فاقد نوآوریهای علمی می‌باشند، مهارت‌های کاربردی لازم را نیز در جهت آماده‌سازی فارغ التحصیلان برای جذب در بازار اشتغال در اختیار آنها قرار نمی‌دهد.

بنابراین هدف از بازنگری و اصلاح سرفصلهای موجود و تدوین سرفصلهای جدید که با مشارکت موثر و فعال اعضای محترم هیأت علمی گروههای جغرافیای دانشگاههای مختلف صورت گرفته است را می‌توان تلاشی در جهت نوسازی علم جغرافیا در ایران از حیث بنیادی و نظری و نیز افزایش مهارت‌های کاربردی فارغ‌التحصیلان آن برای جذب در بازار استغال جامعه دانست.

## ۲- تعریف

جغرافیا در مفهوم امروزین خود علم مکان و فضا است. وظیفه جغرافیدانها کشف قانونمندیها، الگوها و روابط فضایی و تشریح، تحلیل و تفسیر الگوهای مکانی- فضایی پدیده‌ها است. یکی از ویژگیهای فضای جغرافیایی دگرگونی دائمی و مرتب عناصر و محیط‌های طبیعی و چشم اندازهای انسانی و فرهنگی می‌باشد که این مسئله موجب ایجاد قلمروها و مرزهای جدیدی در این علم می‌شود. از این‌رو مهمترین و در عین حال پیچیده‌ترین بخش مطالعات جغرافیایی، تشریح و تفسیر عوامل جغرافیایی فضا ساز نه تنها به عنوان عوامل ثابت و غیرقابل تغییر، بلکه به مفهوم متغیر و ناپایدار آن در زمان و مکان است.



## ۳- هدف

با توجه به جنبه‌های نظری و کاربردی علم جغرافیا و اهمیتی که امروزه این علم در شناخت فضای زندگی انسان و راهگشایی و حل بسیاری از مسائل و مشکلات آن یافته است، هدف از آموزش جغرافیا تربیت کارشناسانی است که ضمن فراگیری جنبه‌های نظری و تئوریک علم جغرافیا و ارتقاء آن، از مهارت‌های تخصصی- کاربردی لازم در جهت کمک به ایجاد فضای زیست بهینه و پایدار و نیز افزایش رفاه انسان در جامعه برخوردار باشند.

#### **۴- ساختار برنامه آموزشی و تعداد واحدها**

برای تحقق اهداف آموزشی و پژوهشی مقطع کارشناسی جغرافیا، برنامه آموزشی رشته های آن به ترتیبی تنظیم شده است که هر گروه از دروس پایه، ناحیه‌ای، اختیاری و تخصصی - کاربردی به وجهی منطقی و نظام یافته مکمل یکدیگر باشد. این دروس به صورت دروس پایه (۶۰ واحد)، دروس ناحیه‌ای (۱۴ واحد)، دروس اختیاری (۶ واحد از بین ۱۸ واحد) و دروس تخصصی - کاربردی (۳۵ واحد) تنظیم شده است. مجموعه این دروس به علاوه ۲۱ واحد دروس عمومی جمعاً ۱۳۶ واحد است که دانشجو باید در دوره کارشناسی آنها را بگذراند. همچنین ۴ واحد از دروس اختیاری می‌تواند توسط گروه مربوطه پیشنهاد شود. دروس مزبور از یک سو در برگیرنده چهارچوب نظری علم جغرافیا و ارتباط ووابستگی عرصه‌های گوناگون این علم است و از سوی دیگر متنضم ایجاد زمینه‌ها، مهارت‌ها و آمادگی‌های لازم برای قبول مسئولیت‌های شغلی در جامعه می‌باشد.

#### **۵- طول دوره و شکل نظام آموزشی**

طول دوره کارشناسی رشته جغرافیای سیاسی ۸ نیمسال تحصیلی است که طول هر نیمسال مطابق نظام آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ۱۷ هفته می‌باشد.

#### **۶- سفرهای علمی و آموزش‌های تكمیلی میدانی و عملی**

شناخت همه‌جانبه مسائل جغرافیایی بدون مشاهدات علمی امکانپذیر نمی‌باشد. بازدیدهای علمی اعم از بازدیدهای کوتاه مدت چند ساعته تا چند روزه (۱ - ۷ روز به تشخیص گروه جغرافیا) مکمل دروس نظری است و دانشجویان را از ذهن‌گرایی به واقع‌گرایی سوق داده و آنها را به درک صحیح از پدیده‌های فضایی و محیطی رهنمون می‌شود. از اینرو نقش بنیادی بازدیدهای علمی-آموزشی را می‌توان در اهداف عمده زیر بیان کرد:

- ۱- کمک به تفهیم مفاهیم و مسائل جغرافیایی که در کلاس آموخته شده است؛
- ۲- دانشجو در محیط‌ها و موقعیت‌های جدید معلومات و برداشت‌های تازه‌ای کسب می‌کند؛
- ۳- حس کنجکاوی شخصی دانشجو پرورش یافته و او را در شناخت صحیح محیط و فضای جغرافیایی یاری می‌دهد؛
- ۴- دانشجو مهارت‌های اولیه مانند خواندن نقشه و تشخیص عوارض و کاربرد روش‌های علمی را در بررسی و فهم چشم‌اندازها و پدیده‌های طبیعی، انسانی و کالبدی و نیز مفاهیمی چون پراکنده‌گی فضائی، هماهنگی مکانی، تفاوت‌های مکانی و درک یکپارچگی و سیستماتیک دیدن محیط را تجربه می‌کند.

آموزش‌های تکمیلی عملی و میدانی هر درس مطابق آن چیزی است که در جدول سرفصل درس مربوطه تعیین شده است. اجرای این آموزشها با توجه به امکانات دانشگاه و بر اساس تصویب شورای گروه خواهد بود. در مجموع در سرفصل ۲۰ واحد (۱۰ درس) از دروس این برنامه سفر علمی پیش بینی شده است که عبارتند از: همه دروس ناحیه‌ای ایران، «مخاطرات طبیعی» و «مبانی جغرافیای گردشگری» از مجموعه دروس پایه و «جغرافیای سیاسی مرز» از مجموعه دروس تخصصی - کاربردی. بدیهی است گذراندن این دروس بدون سفر علمی ناتمام تلقی خواهد شد.

## ۷- نحوه تدریس

در جدول‌ها و نیز سرفصلهای هریک از دروس ~~و تحقیص~~ انتد مورد نیاز برای تدریس آن مشخص شده است و گروههای آموزشی موظف به رعایت تخصص‌های مورد نیاز برای تدریس هریک از دروس می‌باشند. برای دروسی که استاد متخصص مشخص نگردیده، تعیین آن به عهده گروه مربوطه می‌باشد.

نکته: در گروه‌های آموزشی جغرافیا که برای برخی از دروس استاد متخصص وجود ندارد، گروه آموزشی موظف است نسبت به جذب استاد متخصص اعم از استخدام، مدعو، حق التدرس و... اقدام

نماید و چنانچه استاد متخصص مربوطه وجود نداشت، موقتاً به مدت یک سال یکی از استادی گروه (که به تخصص مورد نیاز نزدیکتر بوده و علاقمند باشد) به تشخیص شورای گروه، تدریس این درس را به عهده گرفته و مطالعات و بررسیهای لازم را جهت کسب آمادگی در زمینه تدریس این درس را انجام خواهد داد.

## ۸- پروژه

رشته جغرافیای سیاسی در قسمت دروس کاربردی دارای درسی تحت عنوان پروژه به ارزش ۳ واحد می باشد که در چارچوب شرایط مندرج در سرفصل مربوطه، دانشجو در نیمسال آخر تحصیلی خود آن را زیر نظر یکی از استادی گروه می گذراند.

## ۹- دلایل تأسیس

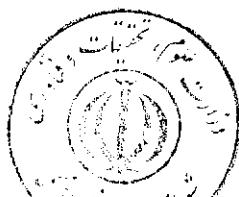
رشته جغرافیای سیاسی (آمایش و مدیریت سیاسی فضای) در مجموعه رشته های علمی جغرافیا برای مقطع کارشناسی به دلایل زیر طراحی شده است.

- ۱- تکمیل ساختار دانشگاهی رشته جغرافیای سیاسی کشور در همه مقاطع و تأمین پیش نیاز تخصصی مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری (توضیح اینکه رشته جغرافیای سیاسی در مقطع دکتری از سال ۱۳۶۶ بصورت گرایش و از سال ۱۳۷۶ بصورت رشته مستقل، و در مقطع کارشناسی ارشد از سال ۱۳۷۱ بصورت رشته مستقل در ایران وجود داشته و دارد. ولی در مقطع کارشناسی جغرافیا گرایش یا جغرافیای سیاسی وجود نداشته است)
- ۲- تأمین نظر کمیته برنامه ریزی جغرافیایی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مبنی بر طراحی رشته جغرافیای سیاسی در مقطع کارشناسی به عنوان رشته ای پویا و رو به رشد.

- ۳- کاربردی کردن جغرافیای سیاسی و تأمین نیاز جامعه و کشور از حیث بالا بردن توان کارشناسی در زمینه مطالعات پدیده های سیاسی - فضایی و نیز تأمین نیازهای کشور در زمینه برنامه ریزی مطالعات پدیده های فضایی و آمایش در بعد سیاسی و امنیتی.
- ۴- هدایت دانشجویان علاقه مند در مقطع کارشناسی جغرافیا به سوی هویت یابی تخصصی و نیز یافتن مهارت‌های علمی برای جذب در بازار اشتغال جامعه.

#### ۱۰- مشخصات

این رشته علاوه بر دروس پایه، ناحیه ای ایران و اختیاری، دارای ۳۵ واحد درس تخصصی - کاربردی بوده که شامل دروس مبانی در جغرافیای سیاسی و نیز دروس مهارتی، عملی و کاربردی می باشد و ۳ واحد آن را پروژه عملی تشکیل می دهد، تا دانشجویان آموخته های نظری خود را در محیط واقعی و در قالب انجام یک پروژه به کار گیرند. بدین ترتیب دانشجویان جغرافیا ضمن هویت یابی تخصصی در مسیر جغرافیای سیاسی برای ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر این رشته قادر خواهند بود در چهارچوب نیازهای اشتغال کشور جذب بازار کار شوند.



#### ۱۱- ملاحظات اجرایی

این رشته در دانشگاههایی که مجوز برگزاری آن را دارند، در گروه یا دانشکده جغرافیا اجرا می شود و تدریس دروس آن عمدتاً توسط اساتید جغرافیای سیاسی انجام می گردد. درس پروژه مطابق شرایط مندرج در سرفصل مربوطه در ارتباط با یک موضوع سیاسی- فضایی، نظیر موضوعات مرزی، تقسیمات کشوری، حوزه بندهای انتخاباتی، مکانیابی پروژه های عمرانی از منظر متغیرهای امنیتی و سیاسی، مدیریت سیاسی بهینه مکانهای شهری و روستایی و یا فضاهای تقسیمات کشوری(دهداری، بخشداری، شهرداری، فرمانداری و ...)، مکانیابی مراکز سیاسی- اداری و نظایر آن انجام می شود.

مطلوب مورد نیاز سرفصل های دروس رشته، عموماً در منابع مندرج در ذیل آنها قابل دستیابی است. بنابراین برای دروسی که کتاب ویژه ای وجود ندارد، استاد می توانند از منابع مزبور مطلب را تهیه و در قالب جزو درسی و یا کتاب ارائه دهند.

## ۱۲- کاربردها

دانش آموختگان رشته جغرافیای سیاسی با عنوان «آمایش و مدیریت سیاسی فضا» در سازمانها و حوزه های شغلی زیر قادر به انجام خدمت و ایفای نقش کارشناسی می باشند:

- ۱- وزارت کشور: در زمینه های تقسیمات کشوری، حوزه بندیهای انتخاباتی و امور شوراهای، تحلیل فضایی پدیده های سیاسی و امنیتی، جغرافیای انتخابات، امور مرزی، مدیریت سیاسی فضا (دهداری، بخشداری، شهرداری، فرمانداری و ...)، مکانیابی مراکز سیاسی- اداری و غیره.
- ۲- وزارت امور خارجه: در زمینه های کارشناسی تحلیل فضایی پدیده های سیاسی در فضای منطقه ای و بین المللی، تحلیل ژئوپلیتیکی روابط با سایر کشورها، مقایسه نوسانات قدرت ملی و مقایسه آن با سایر دولتها و بالاخره فعالیت در سفارتخانه ها و نمایندگی های خارج از کشور.
- ۳- وزارتتخانه ها و سازمانهای تخصصی: برای کارشناسی پدیده های سیاسی- فضایی مرتبط با وظایف ذاتی آنها، برنامه ریزیهای آمایشی و مکانیابی، پژوهه های عمرانی و صنعتی و تولیدی و غیره از حیث متغیرهای سیاسی و امنیتی.
- ۴- نهادهای عالی سطح ملی، ریاست جمهوری و وزارتتخانه های دفاع، اطلاعات و دادگستری به عنوان کارشناس و تحلیل گر پدیده ها و امور سیاسی- فضایی در سطح ملی و بین المللی و نیز مشارکت در فعالیتهای آمایشی و برنامه ریزی فضایی.
- ۵- مجلس شورای اسلامی و شوراهای: به عنوان کارشناس و تحلیل گر در کمیسیونهای تخصصی ذیربط و مرکز پژوهشگاهی مجلس.

### ۱۳- ضرایب و مواد آزمون

ضرایب و مواد آزمون ورودی رشته جغرافیای سیاسی (آمایش و مدیریت سیاسی فضا) به شرح جدول زیر است. سازمان سنجش آموزش کشور موظف است ضرایب این جدول را در آزمون ورودی دانشگاهها در سال ۱۳۸۸ ه.ش. و بعد از آن اعمال نماید.

تاریخ	علوم اجتماعی	اقتصاد	ریاضیات و آمار	جغرافیا	ماده درسی آزمون
۷	۷	۷	۳	۴	رشته جغرافیای سیاسی (آمایش و مدیریت سیاسی فضا)

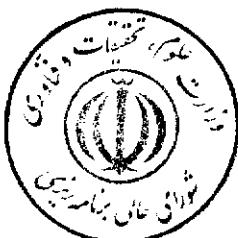




جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای برنامه ریزی آموزش مالی



برنامه آموزشی دوره کارشناسی  
رشته جغرافیا سیاسی (آمایش و مدیریت سیاسی فضای)

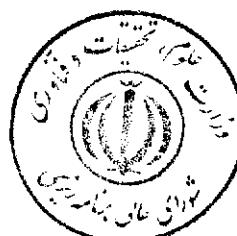
فصل دوم: جداول برنامه

**جدول شماره ۱ - دروس پایه (الزامی)**

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیشnیاز	استاد مربوطه
			عملی	نظری	جمع		
۱	فلسفه و سیر تکوین علم جغرافیا	۲	-	-	۳۴	۳۴	از اساتید متخصص رشته جغرافیا
۲	روش تحقیق (نظری)	۲	-	-	۳۴	۳۴	متخصص روش تحقیق
۳	ریاضیات مقدماتی	۲	-	-	۳۴	۳۴	ریاضیدان
۴	آمار و احتمالات	۲	-	-	۳۴	۳۴	جغرافیدان متخصص آمار
۵	زمین در فضا	۲	-	-	۳۴	۳۴	جغرافیدان ریاضی
۶	مبانی زمین شناسی	۲	-	-	۳۴	۳۴	ژئومورفولوگ
۷	مبانی ژئومورفولوژی	۲	-	مبانی زمین شناسی	۳۴	۳۴	ژئومورفولوگ
۸	مبانی آب و هواشناسی (۱)	۲	-	مبانی سنجش از دور	۳۴	۳۴	اقلیم شناس
۹	مبانی آب و هواشناسی (۲)	۲	مبانی آب و هواشناسی (۱)	۳۴	۳۴	۳۴	اقلیم شناس
۱۰	مبانی هیدرولوژی	۲	-	-	۳۴	۳۴	هیدرولوگ - اقلیم شناس
۱۱	جغرافیای خاکها	۲	-	-	۳۴	۳۴	جغرافیدان طبیعی
۱۲	مبانی محیط زیست	۲	-	-	۳۴	۳۴	جغرافیدان طبیعی
۱۳	مخاطرات طبیعی	۲	مبانی ژئومورفولوژی، مبانی آب و هواشناسی (۱)	۳۴	۳۴	۳۴	جغرافیدان طبیعی
۱۴	مخاطرات انسانی	۲	-	-	۳۴	۳۴	جغرافیدان سیاسی
۱۵	مبانی جغرافیای جمعیت	۲	-	-	۳۴	۳۴	جغرافیدان جمعیت
۱۶	مبانی جغرافیای اقتصادی	۲	-	-	۳۴	۳۴	جغرافیدان اقتصادی
۱۷	مبانی جغرافیای سیاسی	۲	-	-	۳۴	۳۴	جغرافیدان سیاسی
۱۸	مبانی جغرافیای فرهنگی	۲	-	-	۳۴	۳۴	جغرافیدان فرهنگی یا انسانی
۱۹	مبانی جغرافیای گردشگری	۲	-	-	۳۴	۳۴	جغرافیدان گردشگری یا انسانی
۲۰	مبانی جغرافیای شهری	۲	-	-	۳۴	۳۴	جغرافیدان شهری

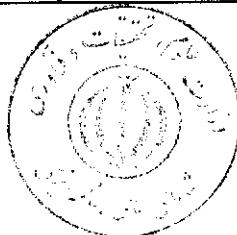
**ادامه جدول شماره ۱ - دروس پایه (الزامی)**

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			استاد مربوطه	پیشنباز
			عملی	نظری	جمع		
۲۱	مبانی جغرافیای روستایی	۲	-	-	۳۴	جغرافیدان روستایی	-
۲۲	سیاست و فضا	۲	-	-	۳۴	جغرافیدان سیاسی	-
۲۳	اصول و روش‌های برنامه‌ریزی منطقه‌ای	۲	-	مبانی جغرافیای شهری	۳۴	برنامه‌ریز منطقه‌ای	-
۲۴	اصول و روش‌های آمایش سرزمین	۲	-	-	۳۴	متخصص آمایش برنامه‌ریز منطقه‌ای	-
۲۵	نقشه خوانی	۲	۳۴	۱۷	۵۱	کارتوگراف	-
۲۶	نقشه برداری	۲	۳۴	۱۷	۵۱	نقشه‌بردار	نقشه خوانی
۲۷	کارتوگرافی و تهیه نقشه‌های موضوعی	۲	۳۴	۱۷	۵۱	کارتوگراف	نقشه خوانی
۲۸	مبانی سنجش از دور	۲	۳۴	۱۷	۵۱	متخصص سنجش از دور	نقشه خوانی
۲۹	مبانی سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS)	۲	۳۴	۱۷	۵۱	متخصص GIS	مبانی سنجش از دور
۳۰	فناوری اطلاعات (IT)	۲	۳۴	۱۷	۵۱	متخصص IT	-
جمع		۶۰					



**جدول شماره ۲ - دروس ناحیه ای ایران (الزامی)**

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			استاد مربوطه	پیشنياز
			عملی	نظری	جمع		
۱	ژئومورفولوژی ایران	۲	-	۳۴	۳۴	ژئومورفولوژی	مبانی ژئومورفولوژی
۲	آب و هواي ایران	۲	-	۳۴	۳۴	اقليم شناس	مبانی آب و هواشناسی (۱) و (۲)
۳	جغرافیای جمعیت ایران	۲	-	۳۴	۳۴	جغرافیدان جمعیت یا انسانی	مبانی جغرافیای جمعیت
۴	جغرافیای اقتصادی ایران	۲	-	۳۴	۳۴	جغرافیدان اقتصادی	مبانی جغرافیای اقتصادی
۵	جغرافیای سیاسی ایران	۲	-	۳۴	۳۴	جغرافیدان سیاسی	مبانی جغرافیای سیاسی
۶	جغرافیای شهری ایران	۲	-	۳۴	۳۴	جغرافیدان شهری	مبانی جغرافیای شهری
۷	جغرافیای روستایی ایران	۲	-	۳۴	۳۴	جغرافیدان روستایی	مبانی جغرافیای روستایی
جمع		۱۴					



### جدول شماره ۳ - دروس اختیاری

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			استاد مربوطه	پیشنباز
			عملی	نظری	جمع		
۱	اصول و روش‌های مطالعات ناحیه‌ای	۲	-	۳۴	۳۴	جغرافیدان	-
۲	مطالعات منطقه‌ای (خلیج فارس)	۲	-	۳۴	۳۴	جغرافیدان سیاسی	-
۳	نواحی جغرافیایی ایران	۲	-	۳۴	۳۴	جغرافیدان	-
۴	جغرافیا و جهانی شدن	۲	-	۳۴	۳۴	جغرافیدان سیاسی	-
۵	مبانی جغرافیای ارتباطات	۲	-	۳۴	۳۴	جغرافیدان انسانی	-
۶	تحلیل قضایی	۲	آمار و احتمالات- مبانی سیستم اطلاعات جغرافیایی	۳۴	۳۴	جغرافیدان ریاضی	-
۷	منابع آب ایران	۲	مبانی هیدرولوژی	۳۴	۳۴	هیدرولوگ-اقلیم شناس	به پیشنهاد گروه مربوطه
۸	به پیشنهاد گروه مربوطه	۲	-	۳۴	۳۴	جغرافیدان	-
۹	به پیشنهاد گروه مربوطه	۲	-	۳۴	۳۴	جغرافیدان	-
جمع		۱۸					

توضیح ۱- دانشجویان مقطع کارشناسی جغرافیا باید از میان ۱۸ واحد دروس اختیاری تعداد ۶ واحد را با موافقت گروه مربوطه انتخاب کرده و بگذرانند.

توضیح ۲- عنوان و سرفصل‌های دروس شماره ۸ و ۹ با توجه به تشخیص ضرورت توسط گروه جغرافیای دانشگاه مربوطه پیشنهاد شده و به تصویب مقام ذی صلاح در آن دانشگاه خواهد رسید.

## جدول شماره ۴ - دروس تخصصی - کاربردی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیشنبه	استاد مربوطه
			عملی	نظری	جمع		
۱	آمار پیشرفته	۲	-	۳۴	۳۴	آمار و احتمالات	متخصص آمار
۲	ریاضیات پیشرفته	۲	-	۳۴	۳۴	ریاضیات مقدماتی	ریاضیدان
۳	اکولوژی سیاسی	۲	-	۳۴	۳۴	-	جغرافیدان سیاسی
۴	جغرافیای سیاسی مرز	۲	-	۳۴	۳۴	مبانی جغرافیای سیاسی	جغرافیدان سیاسی
۵	جغرافیای انتخابات	۲	-	۳۴	۳۴	مبانی جغرافیای سیاسی	جغرافیدان سیاسی
۶	مبانی ژئوپلیتیک	۲	-	۳۴	۳۴	مبانی جغرافیای سیاسی	جغرافیدان سیاسی
۷	روش تحقیق عملی در جغرافیای سیاسی	۲	۳۴	-	۳۴	روش تحقیق نظری	متخصص روش تحقیق در جغرافیای سیاسی
۸	تحلیل فضایی پدیده‌های سیاسی با استفاده از GIS	۲	۳۴	۱۷	۵۱	مبانی سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS)	متخصص GIS
۹	آمایش و ساماندهی سیاسی فضا	۲	-	۳۴	۳۴	اصول و روش‌های آمایش سرزمین	جغرافیدان سیاسی
۱۰	ساماندهی و آمایش سیاسی فضای شهری	۲	-	۳۴	۳۴	مبانی جغرافیای شهری	جغرافیدان سیاسی
۱۱	آمایش دفاعی فضای ملی با تأکید بر هنر اپلیک موزی	۲	-	۳۴	۳۴	اصول و روش‌های آمایش سرزمین، مبانی سیستم اطلاعات جغرافیایی	جغرافیدان نظامی یا سیاسی
۱۲	مدیریت سیاسی فضای ملی	۲	-	۳۴	۳۴	سیاست و فضای ملی	جغرافیدان سیاسی
۱۳	مدیریت سیاسی فضای بین المللی	۲	-	۳۴	۳۴	مبانی ژئوپلیتیک	جغرافیدان سیاسی
۱۴	مبانی و سنجه قدرت ملی	۲	-	۳۴	۳۴	مبانی ژئوپلیتیک	جغرافیدان سیاسی
۱۵	معیارهای امنیتی مکان گزینی پروژه‌های عمرانی	۲	-	۳۴	۳۴	مخاطرات طبیعی، مخاطرات انسانی، مبانی سیستم اطلاعات جغرافیایی	جغرافیدان سیاسی
۱۶	ساماندهی و مدیریت سیاسی فضا در ایران	۲	-	۳۴	۳۴	سازماندهی و مدیریت سیاسی فضا	جغرافیدان سیاسی
۱۷	پروژه	۳	۵۱	-	۵۱	انتخاب در سال آخر	جغرافیدان سیاسی
جمع		۲۵					



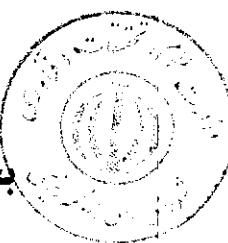
جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای برنامه ریزی آموزش عالی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی  
رشته جغرافیای سیاسی (آمایش و مدیریت سیاسی فضا)

فصل سوم: سرفصل دروس  
بخش اول: سرفصل دروس پایه (الزامی)

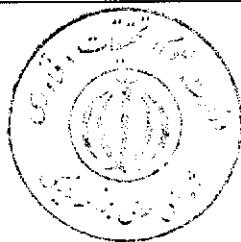


### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

عنوان درس:	فلسفه و سیر تکوین علم جغرافیا	تعداد واحد:	نوع واحد: نظری	دروس پیش نیاز: ندارد
استاد متخصص برای تدریس: از استاد متخصص رشته جغرافیا	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد □ ندارد □	تعداد ساعت: ۳۴	سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار □	■
<p><b>اهداف:</b> هدف عمده این درس آشنایی دانشجوی برای ورود به مباحث و روش‌های جغرافیایی است. با توجه به تحول علم جغرافیا در گذر زمان و مطرح شدن پارادایم‌های جدید، این امکان را در اختیار دانشجو قرار می‌دهد که با آزادی اندیشه یکی از انگاره‌های مطرح در جغرافیا را انتخاب کند و به عنوان پایگاه فکری از آن استفاده نماید. بی‌تردید دانشجویی هدفمند در انجام مطالعات و تحقیقات، موفق تر از دانشجویی خواهد بود که بدون هدف و به صورت جسته و گریخته به جمع آوری اطلاعات بپردازد. شاید بتوان گفت یکی از اهداف اصلی این درس ارتقای بینش دانشجویان باشد، زیرا دانستن اطلاعات مکانی بدون ارتباط فلسفی، علم جغرافیا را از سطح یک علم <b>Science</b> تا حد دانش <b>Knowledge</b> تقلیل می‌دهد.</p>				
<p><b>سرفصل‌ها:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>۱- تبیین فلسفی موضوع درس (تعریف جغرافیا از نظر مکتبها و پارادایم‌های مختلف)</li> <li>۲- تعیین قلمرو جغرافیا به عنوان یک علم بین رشته‌ای</li> <li>۳- سیر تکاملی جغرافیا از آغاز تا کنون (اندیشه‌شناسی جغرافیا در گذر زمان)</li> <li>۴- مهمترین دیدگاهها و مکاتب جغرافیایی (جرگرانی، امکان‌گرایی، رادیکال، چشم انداز، سازمان فضایی و ...)</li> <li>۵- مفاهیم اصلی و اساسی در جغرافیا (انسان، محیط، فضا، مکان، کنش متقابل و ...)</li> <li>۶- اصول فلسفی علم جغرافیا (علیت، تعمیم، رابطه، تحول، عاملیت فاعل انسانی، اجتماع نقيضین)</li> <li>۷- نظریه‌های جدید در قلمرو جغرافیا (در زمینه فمینیسم، گردشگری، اقتصاد سیاسی، فضا، عاملیت انسان، ساختارگرایی و پسازاختارگرایی، پست مدرنیسم)</li> <li>۸- مدل‌های مفهومی و کمی در چهارچوب جغرافیای کمی (مقداری)</li> <li>۹- روش‌ها و تکنیک‌های تحلیل فضای جغرافیایی</li> <li>۱۰- مسائل و مباحث قابل چالش در جغرافیا (جهانی شدن، هویت مکانی، ...)</li> <li>۱۱- وضعیت جغرافیا در ایران از آغاز تا کنون</li> <li>۱۲- نتیجه گیری از بنیانهای نظری</li> </ul>				
<p><b>منابع اصلی:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>۱- شکوهی، حسین (۱۳۷۵)، اندیشه‌های نو در فلسفه جغرافیا، جلد اول، تهران: انتشارات گیتاشناسی.</li> <li>۲- بلانت، آلیسون و ولیس، جین (۱۳۸۶)، دگر اندیشی در فلسفه جغرافیا، ترجمه حسین حاتمی نژاد، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.</li> <li>۳- پوراحمد، احمد (۱۳۸۶)، فلسفه و قلمرو جغرافیا، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.</li> <li>۴- شبیلینگ، ژاگ (۱۳۷۷)، جغرافیا چیست؟ ترجمه سیروس سهامی، مشهد: انتشارات محقق.</li> <li>۵- فرید، یداله (۱۳۷۹)، شناخت شناسی و مبانی جغرافیای انسانی، اهر: دانشگاه آزاد اسلامی اهر.</li> <li>۶- شکوهی، حسین (۱۳۸۲)، فلسفه‌های محیطی و مکتب‌های جغرافیایی، تهران: انتشارات گیتاشناسی.</li> </ul> <p>7- Husain, Majid. (1995). Evaluation of Geographical Thought. New Delhi: Rawat Publication.</p>				

**منابع فرعی:**

- ۱- جانسون، ای. فیر چایلد (۱۳۷۰)، اصول جغرافیا، ترجمه حسین حاتمی نژاد، تهران: انتشارات سحاب.
- ۲- شکویی، حسن (۱۳۶۴)، جغرافیای کاربردی و مکتب‌های جغرافیایی، مشهد: آستان قدس رضوی.
- ۳- هاگت، پیتر (۱۳۷۶)، جغرافیای ترکیبی نو، ترجمه: شاپور گودرزی نژاد، تهران: سمت.
- ۴- درئو، ماکس (۱۳۷۴)، جغرافیای انسانی، ترجمه سیروس سهامی، تهران: انتشارات رایزن.
- ۵- جغرافیا، ماهیت و قلمرو (۱۳۷۳)، مجموعه مقالات سمینار سمت، تهران: انتشارات سمت.
- ۶- کلاول، پل (۱۳۷۳)، جغرافیای نو، ترجمه سیروس سهامی، مشهد.
- ۷- هولت جنس، آریلد (۱۳۷۶)، جغرافیا (تاریخ، مفاهیم، مکتبها)، ترجمه جلال تبریزی، تهران: انتشارات سیر و سفر.
- ۸- فرید، یدالله (۱۳۵۳)، سیر اندیشه در قلمرو جغرافیای انسانی، تبریز: انتشارات دانشگاه تبریز.
- ۹- لاکست، ایو (۱۳۶۸)، جغرافیا نخست در خدمت جنگ، ترجمه ابوالحسن سروقد مقدم، مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی.
- ۱۰- دولفوس، اولیویه (۱۳۷۰)، تحلیل جغرافیایی، ترجمه سیروس سهامی، مشهد: انتشارات نیکا.
- ۱۱- دولفوس، اولیویه (۱۳۶۹)، فضای جغرافیایی، ترجمه سیروس سهامی، مشهد: انتشارات نیکا.
- ۱۲- میدارل، ادوارد (۱۳۴۳)، سازندگان استراتژی نو، ترجمه محمد علی پیروزان، تهران: انتشارات کتابهای جیبی.
- ۱۳- جانستون، رونالد (۱۳۷۹)، مسئله جا و مکان جغرافیایی، ترجمه جلال تبریزی، تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه.



### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس: روش تحقیق (نظری)	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری	وضعیت پیش نیاز: ندارد
استاد متخصص برای تدریس: متخصص روش تحقیق	تعداد ساعت: ۳۴	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد □ ندارد □	سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار □
اهداف: آشنایی دانشجویان با مفاهیم و اصول روش تحقیق علمی از بعد نظری.			
سرفصل ها:			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- فلسفه و قواعد پژوهش علمی</li> <li>- تعریف مفاهیم پایه (علم، نظریه، قانون علمی، استدلال، متغیر و انواع آن)</li> <li>- انواع تحقیقات و پژوهش های علمی (بر اساس هدف-بر اساس ماهیت و روش)</li> <li>- فرایند پژوهش علمی (پنج مرحله)</li> <li>- گزینش و تشریح مسئله پژوهش</li> <li>- تدوین فرضیه</li> <li>- جامعه آماری و نمونه گیری (انواع، روش و برآورد حجم نمونه)</li> <li>- روش های گردآوری اطلاعات (کتابخانه ای - میدانی)</li> <li>- تجزیه و تحلیل اطلاعات و داده ها و ارزیابی فرضیه ها</li> <li>- تنظیم و تدوین گزارش تحقیق</li> <li>- روش تهیه طرح تحقیق</li> <li>- الگوها و روش های ارجاع دهنده</li> <li>- کاربرد تکنیکها و نرم افزارهای آماری و گرافیکی در تبیین و تنظیم گزارش تحقیق</li> </ul>			
منابع:			
<ol style="list-style-type: none"> <li>- حافظ نیا، محمد رضا (۱۳۸۶)، مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، تهران: سمت.</li> <li>- آسایش، حسین؛ مشیری، سید رحیم (۱۳۸۱)، روش شناسی و تکنیکهای تحقیق علمی در علوم انسانی با تأکید بر جغرافیا، تهران: نشر قومنس.</li> <li>- خاکی، غلامرضا، (۱۳۷۸)، روش تحقیق با رویکردن به پایان نامه نویسی، تهران: مرکز تحقیقات علمی کشور با همکاری کانون فرهنگی انتشارات درابت.</li> <li>5- Taylor, Bill &amp; Others. (2006). Research methodology. New Delhi: Prentice-Hall of India</li> <li>6- Lind say, James M. (1997). Techniques in Human Geography. London: Rout ledge</li> </ol>			

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

عنوان درس: ریاضیات مقدماتی	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری	دروس پیش نیاز: ندارد
استاد متخصص برای تدریس: ریاضیدان	تعداد ساعت: ۳۴	آموزش تکمیلی عملی: دارد □ ندارد	■ سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار
اهداف: آشنایی با ریاضیات پایه.			
<b>سرفصل ها:</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>۱. خط، مختصات دکارتی، معادله خط</li> <li>۲. فاصله نقطه و ...</li> <li>۳. حد، حد یکتابع</li> <li>۴. قضایای مربوط به حد و ...</li> <li>۵. لگاریتم</li> <li>۶. مروری بر مثلثات</li> <li>۷. سینوس، کسینوس و ...</li> <li>۸. روابط مثلثاتی</li> <li>۹. مشتق</li> <li>۱۰. تعریف و مفهوم هندسی</li> <li>۱۱. مشتق توابع مثلثاتی و کاربردهای مشتق</li> <li>۱۲. بردارها</li> </ol> <p>۱۳. مولفه های برداری و بردارهای یکه، مدل سازی حرکت گلوله، معادلات پارامتری در هندسه تحلیلی، مختصات فضایی، بردارها و فاصله در فضای حاصلضرب اسکالار دو بردار، حاصلضرب برداری دو بردار</p>			
<b>منابع اصلی:</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>۱- توماس، جورج و فینی، راس (۱۳۸۱)، حساب دیفرانسیل و انتگرال و هندسه تحلیلی، ترجمه مهدی بهزاد، سیامک کاظمی و علی کافی، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.</li> <li>۲- جانستون، ارجی و تیلور، پی. جی، حسابان (۱) تالیف مهندس عبدالکریم شایکان .</li> </ol>			

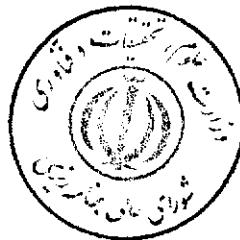
### سفرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

عنوان درس: آمار و احتمالات	تعداد واحد: ۲ واحد	نوع واحد: نظری	دروس پیش نیاز: ندارد
استاد متخصص برای آمار تدريس: متخصص آمار	تعداد ساعت: ۳۴	آموزش تکمیلی عملی: دارد <input checked="" type="checkbox"/> ندارد <input type="checkbox"/>	سفر علمی <input type="checkbox"/> آزمایشگاه <input type="checkbox"/> کارگاه <input type="checkbox"/> سمینار <input type="checkbox"/>
اهداف: آشنایی با آمار توصیفی و احتمالات			
سفرفصل ها:			
<p>۱ - مفاهیم و تعاریف</p> <p>- آمار، داده ها، اطلاعات، مشاهدات و متغیرها، داده های برداری (جهت دار)، جامعه و نمونه</p> <p>- علامتها و نشانه ها (علامت جمع، ضرب، انحرافات، مجذور انحرافات، مجموع انحرافات، مجذور انحرافات، نمادهای علمی و گرد کردن)</p> <p>۲ - سازماندهی و توزیع فراوانی مشاهدات شامل نمایش توزیع فراوانی (جدول توزیع های کیفی و جدول توزیع های کمی برای داده های گسته، پیوسته و توزیع های توان) و نمایش ترسیمی توزیع های فراوانی (نمودار توزیع فراوانی کیفی و کمی)</p> <p>۳ - مشخصات عمومی مشاهدات</p> <p>- فراسنج های مرکزی (شامل میانگین، میانه و مد یا نما) و مقایسه آنها</p> <p>- تغییر پذیری (دامنه تغییرات، انحراف متوسط از میانگین، واریانس و انحراف معیار)</p> <p>- نمایش ترسیمی مشخصات مرکزی - پراکندگی</p> <p>- آستانه ها شامل چندگ (چارک ها، دهک ها و صدک ها و نمایش ترسیمی آن ها)، دامنه چارکی و رتبه چندگی</p> <p>- گشتاورها</p> <p>- معیارهای شکل توزیع داده ها (چولگی و کشیدگی)</p> <p>- مقایسه فراسنج ها و آماره ها</p> <p>- مشخصات توصیفی داده های برداری (جهت دار)</p> <p>۴ - تبدیل و تغییر مقیاس و موقعیت داده ها (تبدیل های خطی نظری تفاصل گیری، نموده های معیار و تبدیل های غیر خطی شامل تبدیل های باکس، کاکس و تبدیل های توانی)</p> <p>۵ - همبستگی خطی ساده و تعبیر آن، ضرب تعيین و مفهوم آن</p> <p>۶ - رگرسیون: رگرسیون خطی ساده، رگرسیون خطی دو متغیره</p> <p>۷ - احتمال</p> <p>- مفاهیم، رویکردهای و خواص مقدماتی احتمال شامل: فضای نمونه، پیشامد، نحوه نمایش داده ها در تحلیل های احتمال، احتمال تجمعی، دوره بازگشت، بخت (نسبت وقوع) و محتمل ترین پیشامد، جبر پیشامدها (اجتماع پیشامدها، مکمل (متهم) دوپیشامد، تفاضل دو پیشامد، جمع احتمال و ضرب احتمال ها)، احتمال شرطی و قضیه بیز، قواعد شمارش (جایگشت، ترکیب)</p> <p>- متغیر تصادفی، توزیع احتمال، تابع احتمال، تابع توزیع (تابع احتمال تجمعی)، توابع توزیع تجمعی توان، اميد ریاضی و واریانس</p> <p>- متغیر تصادفی گسته و توزیع های مربوط (توزیع احتمال یکنواخت گسته، متغیرهای تصادفی برنولی و توزیع دو جمله ای، توزیع دو جمله ای منفی، توزیع هندسی، توزیع چند جمله ای، توزیع فوق هندسی، توزیع پواسون)</p> <p>- متغیر تصادفی پیوسته و توابع احتمال مربوط (توزیع یکنواخت، توزیع نرمال، قضیه حد مرکزی و توزیع نرمال</p>			

استاندارد، توزیع لوگ نرمال، توزیع لوگ نرمال سه متغیره، خانواده توزیع گاما شامل توزیع نمایی، توزیع ویبول، توزیع بتا، توزیع پیرسون تیپ یک و توزیع مربع کای (خی دو)، توزیع t) - توزیع های حدی شامل توزیع گامبل، پیرسون تیپ ۳ و ...

**منابع اصلی:**

- ۱-وحیدی اصل، محمد قاسم (۱۳۷۹)، «آمار و احتمال در جغرافیا جلد اول»، تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور.
- ۲- آذر، عادل و مومنی، منصور (۱۳۸۱)، «آمار و کاربرد آن در مدیریت ج اول»، تهران: انتشارات سمت.
- ۳- مهدوی، مسعود (۱۳۷۳)، آمار و روش‌های تجزیه تحلیل داده‌ها در جغرافیا، تهران: نشر قومس.
- ۴- مهدی‌نژاد، محمود (۱۳۷۸)، مقدمه‌ای بر اصول و روش‌های آمار در جغرافیا، اصفهان: انتشارات کبیر.
- ۵- طاهرخانی، مهدی و مهدوی، مسعود (۱۳۸۴)، کاربرد آمار در جغرافیا، تهران: انتشارات قومس.



### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

عنوان درس:			
دروس پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری تعداد واحد: ۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۴	عنوان درس: <b>زمین در فضا</b>
آموزش تکمیلی عملی: دارد <input checked="" type="checkbox"/> ندارد <input type="checkbox"/>	سفر علمی <input type="checkbox"/> آزمایشگاه <input type="checkbox"/> کارگاه <input type="checkbox"/> سمینار <input type="checkbox"/>		استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان ریاضی
<b>اهداف:</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- آشنایی با اجرام سماوی</li> <li>- شناخت قوانین حاکم بر حرکت اجرام سماوی</li> <li>- آشنایی با چگونگی بهره گیری انسان از فضا</li> </ul>			
<b>سرفصل ها:</b>			
<ol style="list-style-type: none"> <li>- تعاریف و مفاهیم پایه فضا، کیهان، کهکشان و ...</li> <li>- چگونگی تولد جهان</li> <li>- بررسی منظومه شمسی (ویژگی خورشید و انواع سیارت)</li> <li>- صورتهای فلکی، سیارکها، ستارگان دنباله دار، شهاب ها و شهاب سنگها</li> <li>- تبیین ویژگی های زمین و ماه (حرکت وضعی و انتقالی)</li> <li>- قوانین حرکت و گرفتگی ها</li> <li>- زمان و تقویم</li> <li>- حاکمیت انسان در فضا</li> </ol>			
<b>منابع اصلی:</b>			
<ol style="list-style-type: none"> <li>- دالکی، احمد (۱۳۸۰)، زمین در فضا، تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.</li> <li>- مستوفی الممالکی، رضا (۱۳۷۵)، مبانی نجوم و جغرافیای ریاضی (زمین و فضا)، تهران: انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی.</li> <li>- قنواتی، عزت الله (۱۳۷۹)، مقدمه ای بر جغرافیای ریاضی (زمین در فضا)، تهران: انتشارات گفتمان.</li> <li>- عدالتی، تقی و خرخی، حسن (۱۳۷۴)، اصول و مبانی جغرافیای ریاضی (زمین در فضا)، مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی.</li> <li>- گنجی، محمدحسن و دیگران (۱۳۷۸)، زمین در فضا، تهران: انتشارات سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح.</li> </ol>			

## سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

عنوان درس:	مبانی زمین شناسی		
دروس پیش نیاز؛ ندارد	نوع واحد: نظری	تعداد واحد: ۲	
آموزش تکمیلی عملی: دارد <input checked="" type="checkbox"/> ندارد <input type="checkbox"/>	تعداد ساعت: ۳۴	استاد متخصص برای تدریس:	ژئومورفولوگ
اهداف: زمین زیستگاه و کاشانه ما است و هدف از این درس، شناخت هر چه بهتر سازندها و سنگها، و نیروهای طبیعی است که بر زمین و شکل گیری آن تأثیر داشته است.			
<b>سرفصل ها:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>۱- مقدمه (نکات تاریخی زمین شناسی، منظره زمین، زمین پرتکاپو، چرخه سنگ)</li> <li>۲- ماده و کانیها</li> <li>۳- سنگ های آذرین (تبلور مagma، بافت‌های آذرین، ترکیب کانی شناسی، نام گذاری سنگ‌های آذرین، منابع معدنی فرآیندهای آذرین)، فعالیت های آذرین (طبیعت فعالیت های آتش‌نشانی، موادی که طی فوران خارج می‌شوند آتش‌نشانها و فورانهای آتش‌نشانی، فورانهای شکافی، آتش‌نشانها و آب و هوای فعالیت آذرین نفوذی، فعالیت های آذرین زمین ساخت صفحه ای)</li> <li>۴- سنگ‌های رسوی (انواع سنگ های رسوی، تبدیل رسویات به سنگ های رسوی، طبقه بندی سنگ های رسوی اشکال مخصوص سنگ های رسوی، منابع انرژی از سنگ های رسوی)</li> <li>۵- سنگ های دگرگونی (دگرگونی، عوامل دگرگونی، تغییرات بافتی و کانی شناسی، سنگ های دگرگونی متدالوی محل پیدایش سنگ های دگرگونی، منابع معدنی و فرآیندهای دگرگونی)</li> <li>۶- حرکت ثقلی مواد و عمل آیهای جاری به طور خلاصه</li> <li>۷- کف اقیانوسها، زمین لرزه ها و درون زمین</li> <li>۸- زمین ساخت صفحه ای، تشکیل کوهها، زمان در زمین شناسی، تاریخ زمین</li> </ul>			
<b>منابع اصلی:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>۱- تاریوک، ج و لوگن، ف (۱۳۷۲)، مبانی زمین شناسی، ترجمه رسول اخروی، تهران: وزارت آموزش و پرورش انتشارات مدرسه.</li> <li>۲- اوبروچف (۱۳۶۸)، مبانی زمین شناسی، ترجمه عبدالکریم قربی، تهران: انتشارات خوارزمی.</li> </ul>			

## سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

عنوان درس:	مبانی ژئومورفولوژی		
دروس پیش نیاز؛ مبانی زمین شناسی	نوع واحد: نظری	تعداد واحد: ۲ واحد	
آموزش تکمیلی علمی: دارد <input checked="" type="checkbox"/> ندارد <input type="checkbox"/>	تعداد ساعت: ۳۴	استاد متخصص برای تدریس:	ژئومورفولوگ
<b>اهداف:</b> ژئومورفولوژی علمی است که پدیده های طبیعی که در سطح زمین فرم ها را به وجود می آورند و همین طور فرم های ناشی از آن پدیده ها را مورد مطالعه قرار می دهد. با توجه به اینکه هر گونه بهره وری از سطح زمین با پدیده ها و فرم های ناشی از عملکرد آنها مواجه می شود، لذا اهداف این درس شناخت فرآیندها و فرم های سطح زمین و مد نظر قرار دادن آنها در برنامه ریزی است.			
<b>سرفصل ها:</b>			
- ۱ مقدمه (دامنه، تالوگ، بر جستگی بین دو دره، فرسایش، لیتولوژی، ساختمان زمین، ویژگی های شکل افقی و عمودی سطح زمین			
- ۲ فرآیندهای داخلی تغییر دهنده سطح زمین (فرآیندهای کوهزایی، حرکات اپیروژنیک، ظاهرات آتششناختی و اشکال آنها)			
- ۳ فرآیندهای بیرونی تغییر دهنده سطح زمین (هوازدگی - فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی - تشکیل خاک و مناطق مربوط به آن)			
- ۴ حرکات توده ای و اشکال ناشی از آن (حرکات توده ای سست تر، حرکات توده های سنگ از سنگ اساس)			
- ۵ اشکال ناشی از آب (توانایی کار آب های روان، دره ها، روند توسعه شکل زائی ناشی عمل آب)			
- ۶ ترکیب اشکال بزرگ (گروه فرم هایی با ساختار ساده، سرزمین های هموار، کواستا، گروه فرم هایی با ساختار پیچیده، کوهستانها)			
- ۷ تمایز آب و هوایی فرم ها، شکل ها در آب و هوای مرطوب (چشم اندازهای دره ای در آب و هوایی کاملاً مرطوب، اشکال کارستیک)، گروه فرم های مربوط به آب و هوای مرطوب سرد، گروه فرم های نیمه یخساری، شکل های مربوط به آب و هوای نیمه مرطوب (اشکال یخچالی، عمل بین درحال حرکت، اشکال یخچالی در حوزه یخچال درون قاره ای، اشکال کوهستانی ناشی از یخچال)، اشکال در آب و هوای خشک (عوامل تأثیر گذار در آب و هوای خشک، گروه های شکلی در آب و هوای خشک، توسعه اشکال مناطق خشک)			
- ۸ اشکال سواحل و کف دریا (شکل ها و توسعه سواحل، تقسیم بندی و طبقه بندی سواحل، جزایر و ساخت مرجانی، ژئومورفولوژی کف دریا)			
- ۹ اشکال ناشی از انسان			
<b>منابع اصلی:</b>			
۱- احمدی، ح (۱۳۷۸)، ژئومورفولوژی کاربردی، فرسایش آبی، جلد ۱، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.			
۲- دریو، ماکس (۱۳۷۰)، ژئومورفولوژی اقلیمی و دینامیک خارجی، ترجمه مقصود خیام، تبریز: انتشارات نیا.			
۳- محمودی، ف (۱۳۷۶)، ژئومورفولوژی ساختمانی، تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور.			
4- Easterbrook, D.J. 1999. Surface Processes and Landforms. (2nd. Ed.). Prentice-Hall			
5- Selby, M. J. 1993. Hillslope materials and processes. Oxford U.P. Call No. GB448			
6- S44 1993 Fookes, P.G., Lee, E.M. and Griffiths, J.S., 2007. Engineering Geomorphology. CRC Press, Boca Raton, Florida (US edition)			
6- MACHATSCHKE- F.(1973): Geomorphology STUTTGART- B.G.TEUBNER GERMANY			

## سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس:	مبانی آب و هواشناسی (۱)		
وضعیت پیش نیاز: مبانی سنجش از دور	نوع واحد: نظری	تعداد واحد: ۲	
استاد متخصص برای تدریس: اقلیم شناس	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد □ ندارد □	تعداد ساعت: ۳۴	سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار □
اهداف:			
<p>تعريف آب و هواشناسی، شناخت رابطه این علم با جغرافیا، شناخت ساختار اتمسفر، شناسایی عناصر هوا و آب و هوای تمیز بین علم هواشناسی و علم آب و هواشناسی. توصیف و تبیین تابش دما، رطوبت و بارش. توصیف پراکندگی فضایی این عناصر در سطح جهانی.</p>			
سرفصل ها:			
<p>۱. شناخت علم آب و هواشناسی</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- هوا و آب و هوای علم هواشناسی و علم آب و هواشناسی. عناصر هوا و آب و هوای عوامل آب و هوای رابطه بین آب و هواشناسی و جغرافیا و علم هواشناسی و علوم دیگر.</li> <li>- شاخه های علم آب و هواشناسی از نظر موضوع و مقیاس مکانی.</li> <li>- منابع داده های آب و هواشناسی، ایستگاه های هواشناسی، ماهواره های هواشناسی، رادار هواشناسی.</li> </ul>			
<p>۲. ساختار اتمسفر</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- تمایز بین هوا (air) و هوای (weather).</li> <li>- ترکیبات اتمسفر</li> <li>- لایه های اتمسفر، اتمسفر استاندارد، نقش ازن.</li> </ul>			
<p>۳. تابش</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- تابش و قوانین آن. انرژی الکترومغناطیسی و طیف آن. نظریه های موجی و ذره ای نور.</li> <li>- تابش موج کوتاه خورشیدی و تابش موج بلند زمینی.</li> <li>- عوامل موثر در تابش خورشیدی شامل ارتفاع و سمت خورشید و تغییرات آنها در طول سال و روز. مسیر حرکت خورشید.</li> <li>- شدت تابش و مدت تابش و تغییرات آنها در روی زمین و در طول سال و روز. ثابت خورشیدی.</li> <li>- انجام تمرین های مختلف در مورد ویژگی های تابش و تغییرات آن بر روی زمین و در طول روز و سال.</li> <li>- تاثیر اتمسفر بر روی تابش خورشیدی شامل انعکاس، پخش، جذب، و عبور. عوامل جذب و پخش انرژی خورشید در اتمسفر.</li> <li>- انرژی خورشیدی در سطح زمین. انواع انرژی تابشی، انعکاسی، و جذبی. عوامل موثر بر انعکاس انرژی و انواع انعکاس. آلبدوی زمین.</li> <li>- جذب انرژی و عوامل موثر بر آن. و چگونگی سرنوشت آن پس از جذب</li> <li>- راههای دفع انرژی از سطح زمین شامل گرمایی محسوسه تبخیر و تابش</li> <li>- عوامل موثر بر بیلان انرژی سطح زمین.</li> <li>- بیلان انرژی سیاره زمین.</li> <li>- تغییرات انرژی در سطح زمین.</li> </ul>			
<p>۴. دما</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- تعریف دما و شاخص های دما. مقیاس های اندازه گیری دما</li> <li>- دما سنج ها</li> </ul>			

- عوامل موثر بر دما

- تابش، تغییرات روزانه و سالانه تابش، اختلاف فاز بین دما و تابش.

- ارتفاع، افت محیطی دما، وارونگی دمایی و انواع آن، نوسان روزانه و سالانه دما، فصول، نفوذ عمودی دما در زمین و اتمسفر.

- پوشش زمین شامل آبها جنگل ها و زمینهای بر亨ه.

- توده های هوا

- جریان های اقیانوسی

- ابرناکی آسمان

- پراکندگی فضایی دما

- شاخص بری بودن

#### ۵. رطوبت

- شاخص های اندازه گیری رطوبت

- حالات مختلف رطوبت در طبیعت

- توزیع جغرافیایی رطوبت

- فرایند های اشباع و تراکم در طبیعت

- عوامل موثر در اشباع و تراکم رطوبت

- انواع اشکال تراکم شامل مه و ابر

- انواع مه

- انواع ابر

#### ۶. بارش

- شرایط ایجاد بارش

- انواع نزولات جوی

- پراکندگی بارش در سطح جهانی

- تحلیل مناطق پرباران و کم باران

- بیابان و نیمه بیابان و معیار های شناسایی آنها، فرمول ها و مدل های مختلف شناخت مناطق خشک و بیابان.

- خشکسالی

نکته: در همه مباحث تمرین های عملی در کلاس و به صورت تحقیق داده خواهد شد، نقشه ها و نمودار های کتاب بحث خواهد شد.

#### منابع:

۱- علیجانی، بهلول و کاویانی، محمد رضا (۱۳۸۶)، مبانی آب و هواشناسی، تهران: انتشارات سمت.

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس:	مبانی آب و هواشناسی (۲)		
وضعیت پیش نیاز :	نظری	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲
مبانی آب و هواشناسی (۱)			
استاد متخصص برای تدریس:			
آقیم شناس سخنوار آزمایشگاه کارگاه سمینار			
اهداف: مطالعه و شناخت فشار هوا و پراکندگی آن. شناخت باد. الگوهای فشار در سطح زمین و سطوح بالای اتمسفری			
سرفصل ها:			
۱- فشار هوا و واحد های اندازه گیری آن			
- قانون گازها عوامل موثر در تغییر فشار هوا. اتمسفر پایدار و ناپایدار.			
- حرکتهای اتمسفری و باد. عوامل موثر در ایجاد باد مانند شبیب فشار و نیروی کوریولیس و نیروهای اصطکاک و گریز از مرکز و جاذب مرکز.			
- اندازه حرکت زاویه ای			
- سیستم های فشار حرارتی و دینامیکی			
- پراکندگی فشار در سطح زمین. کمر بندهای فشار.			
- جریان های اقیانوسی			
- انواع باد ها از نظر مقیاس مکانی. بادهای محلی و بادهای عمومی.			
- مدل های ارایه شده برای وزش بادهای عمومی مانند مدل هدلي مدل سه سلولی فرل.			
- اجزای گردش عمومی هوا در مناطق مختلف زمین (حاره، برون حاره و قطبی)			
- مدل رزبای و اصل چرخدنگی. بادهای غربی و موجهای آنها. تاوه قطبی.			
- گردش موسみ			
۲- سیستم های سینوپتیک			
- نقشه های هوا			
- سیستم های سطح بالا شامل موجهای بلند و کوتاه، هسته های سرعت، انواع رودبادها، شخص های وزش.			
- سیستم های سینوپتیک سطح زمین مانند توده های هوا، جبهه ها.			
- سیکلون ها و آنتی سیکلون ها. ویژگی های حرکت سیکلونها			
- مراکز تشکیل و مسیر های حرکت سیکلونها			
- سیستم های کوچک مقیاس منطقه برون حاره مانند تندرها و توفندها.			
- سیستم های سینوپتیک منطقه حاره مانند بادهای شرقی موج های شرقی			
- سیکلون ها و توفان های حاره ای.			
نکته: درهمه مباحث تمرین های عملی در کلاس و به صورت تحقیق داده خواهد شد. نقشه ها و نمودار های کتاب بحث خواهد شد.			
منابع:			
۱- علیجانی، بهلول و کلوبانی، محمد رضا (۱۳۸۶)، مبانی آب و هواشناسی، تهران: انتشارات سمت.			

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

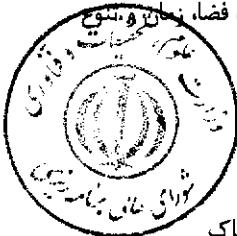
نام درس:			
<b>مبانی هیدرولوژی</b>			
وضعیت پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری	تعداد واحد: ۲	
<b>استاد متخصص برای تدریس:</b> هیدرولوگ - اقلیم شناس			
<b>اهداف:</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- آشنایی با چرخه آب در کره زمین</li> <li>- آشنایی با مبانی شناخت حوضه های آبریز</li> <li>- شناخت ویژگی های آبهای ورودی به حوضه های آبریز</li> <li>- آشنایی با مبانی تشکیل جریانهای سطحی</li> </ul>			
<b>سرفصل ها:</b>			
<ol style="list-style-type: none"> <li>۱- تعاریف و مفاهیم هیدرولوژی و انواع علوم آن، چرخه هیدرولوژی</li> <li>۲- آشنایی با پارامترهای هیدرولوژیکی</li> <li>۳- شناخت ویژگی های حوضه های آبریز و آشنایی با مبانی فیزیوگرافیک آنها</li> <li>۴- شناخت ورودیهای حوضه های آبریز شامل بارش های جوی</li> <li>۵- روش های هیدرومتری</li> <li>۶- بررسی و تحلیل هیدروگراف جریان</li> <li>۷- آشنایی با آبهای زیرزمینی</li> <li>۸- شناخت بیلان آب کشور و حوضه های آبریز ایران</li> </ol>			
<b>منابع:</b>			
<ol style="list-style-type: none"> <li>۱- علیزاده، امین (۱۳۸۳)، هیدرولوژی کاربردی، مشهد: انتشارات استان قدس رضوی.</li> <li>۲- مهدوی، محمد (۱۳۸۰)، هیدرولوژی کاربردی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.</li> <li>۳- موحد دانش، علی اصغر (۱۳۷۸)، هیدرولوژی آبهای سطحی ایران، تهران: انتشارات سمت.</li> </ol>			

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس:	جغرافیای خاکها		
وضعیت پیش نیاز:	ندارد	نوع واحد: نظری	تعداد واحد: ۲
نوع آموزش تكمیلی عملی:	دارد ■	ندارد □	تعداد ساعت: ۳۴
سفر علمی □ آزمایشگاه ■ کارگاه □ سمینار □			استاد متخصص برای تدریس:
آشنائی دانشجویان با پاره ای از مفاهیم و مهارت در طبقه بندی خاک ها و اشنائی با مسائل بهره برداری از انها			اهداف:
<p><b>سرفصل ها:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>۱- جغرافیای خاک ها و خاک شناسی</li> <li>۲- خواص فیزیکوشیمانی خاک ها - رژیم های حرارتی و رطوبتی</li> <li>۳- فرایند های خاکساز</li> <li>۴- طبقه بندی خاک ها در سیستم USDA</li> <li>۵- طبقه بندی خاک ها در سیستم CSCS</li> <li>۶- پراکندگی خاک های جهان</li> <li>۷- خاک های ایران و مسائل آن</li> </ul>			
<p><b>منابع:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>۱- رامشت، محمد حسین (۱۳۸۳)، جغرافیای خاک ها، اصفهان: انتشارات دانشگاه اصفهان.</li> <li>۲- کردوانی، پرویز (۱۳۸۲)، جغرافیای خاک ها، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.</li> <li>۳- بنائی، محمد حسن، مومنی، عزیز و بردى، بای (۱۳۸۳)، خاک های ایران، تهران: وزارت جهاد کشاورزی.</li> </ol>			

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس:	مبانی محیط زیست	تعداد واحد:	نوع واحد: نظری	وضعیت پیش نیاز: ندارد	
استاد متخصص برای تدریس:	جغرافیدان طبیعی	تعداد ساعت: ۳۴	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد	■ ندارد ■ سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار □	
اهداف:				آشنایی با امکانات محیطی	
سرفصل ها:				۱- مقدمات و تعاریف: ۲- محیط در قلمرو علوم مختلف ۳- محیط و انواع آن الف) فیزیکی (دریاچه ها، جنگل ها، نواحی کوهستانی، دریاها و...) ب) انسان ساخت (شهر، روستا، سیستم های زراعی، محیط های فرهنگی و اجتماعی و...)	
۴- ساختمند و کارکرد محیط زیست ۵- روش ها و منطق های شناخت و مطالعه محیط زیست ۶- متغیرهای اصلی محیط زیست شامل ماده، انرژی، فضای زمین و آب ۷- برهمنش متغیرهای محیطی ۸- آستانه های محیط ۹- سیاست، تکنولوژی و محیط زیست ۱۰- تعادل، دگرگونی و بحران محیطی ۱۱- آلودگی های محیطی مانند آلودگی آب و هوا و خاک ۱۲- محیط زیست، جمعیت های انسانی و فعالیت های اقتصادی ۱۳- برنامه ریزی و مدیریت محیطی					
منابع:				۱- میلر، جی. تی (۱۳۷۱)، زیستن در محیط زیست. ترجمه مجید مخدوم، تهران: انتشارات دانشگاه تهران. ۲- وات، کنت (۱۳۷۲)، مبانی محیط زیست. ترجمه عبدالحسین وهاب زاده، مشهد: انتشارات جهاد دانشگاهی. ۳- نیشاوری، اصغر (۱۳۸۵)، اکولوژی عمومی. جلد اول، تبریز: انتشارات ذوقی. ۴- نیشاوری، اصغر (۱۳۷۴)، جغرافیای زیستی. تهران: سمت.	



### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

<b>نام درس:</b> <b>مخاطرات طبیعی</b>	<b>وضعیت پیش نیاز:</b> مبانی ژئومورفولوژی، <b>مبانی آب و هواشناسی (۱)</b>	<b>نوع واحد: نظری</b> <b>تعداد واحد:</b> ۲	<b>استاد متخصص برای تدریس:</b> <b>جغرافیدان طبیعی</b>
		<b>نوع آموزش تکمیلی عملی:</b> دارد <input checked="" type="checkbox"/> ندارد <input type="checkbox"/>	<b>تعداد ساعت:</b> ۳۴ <b>سفر علمی</b> <input checked="" type="checkbox"/> <b>آزمایشگاه</b> <input type="checkbox"/> <b>کارگاه</b> <input type="checkbox"/> <b> سمینار</b> <input type="checkbox"/>
<b>اهداف:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- آشنایی و شناخت مخاطرات طبیعی حاکم بر سرزمین</li> <li>- مد نظر قرار دادن آنها در هر گونه برنامه ریزی محیطی</li> </ul>			
<b>سرفصل ها:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- سنجش از دور و عکس های هوایی و خطر</li> <li>- نقشه های خطر</li> <li>- برنامه ریزی کاربری زمین و خطر</li> <li>- فعالیت آتشسوزانی، زمین لرزه</li> <li>- حرکات توده ای، عمل آب و کنترل آن (سیل)</li> <li>- نشت زمین، عمل دریا و کنترل آن</li> <li>- عمل باد و کنترل آن</li> <li>- بهمن، یخbandان، برف سنگین، تگرگ</li> <li>- آتش سوزی طبیعی</li> <li>- مخاطرات ناشی از آلاینده های زمین ساختاری (فلزات سنگین)</li> <li>- مخاطرات ناشی از آودگی منابع آب و استفاده در کشاورزی و سلامت غذا، مکان یابی دفع پسماندها</li> </ul>			
<b>منابع:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- غضبان، فریدون (۱۳۸۱)، زمین شناسی زیست محیطی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.</li> <li>- کیت، اسمیت (۱۳۸۲)، مخاطرات محیطی، ترجمه ابراهیم مقیمی و شاپور گودرزی نژاد، تهران: انتشارات سمت.</li> </ul>			
3-Robinson, Andrew.1993. Earth Shock-- Hurricanes, Volcanoes, Earthquakes 4-Tornadoes and Other Forces of Nature. London: Thames and Hudson			

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس:	مخاطرات انسانی	تعداد واحد:	نوع واحد: نظری	وضعیت پیش نیاز: ندارد
استاد متخصص برای تدریس:	جغرافیدان سیاسی	تعداد ساعت: ۳۴	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد ■	ندارد □ سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار ■
اهداف: آموزش دانشجویان در باره انواع حوادث، رویدادها و مخاطراتی که ماهیت و منشا انسانی، سیاسی و زئوپلیتیکی دارند که به نوعی متأثر از خصیصه ها و مقتضیات مکانی - فضایی بوده و یا عناصر فرایندهای فضایی را تحت تاثیر قرار می دهد.				
<b>سرفصل ها:</b>				
۱- تبیین و تشریح مفاهیم پایه نظری امنیت، ثبات، پایداری، تهدید، صلح، توسعه و ... ۲- تبیین مفهوم فضای جغرافیایی، سیستم فضایی، تعادل و عدم تعادل فضایی، بنیادهای زیستی و منابع، تعادل و عدم تعادل اکولوژیکی، محدودیت منابع و توسعه تهدیدات و مخاطرات انسانی و زئوپلیتیکی. ۳- انواع فضاهای سیستم های فضایی (سکونتگاهی، شبکه ای، ساختی، اکولوژیکی، جریانی، انسانی و ...). ۴- جرائم، آسیبها و ناهنجاریهای اجتماعی و فضایی با تأکید بر محیطهای شهری. ۵- تعادل و عدم تعادل اجتماعی، ساختها و طبقات اجتماعی، روابط طبقاتی، گروههای قومی و اکولوژیکی. ۶- حقوق شهروندی، نقش سیاسی انسان جغرافیایی و روابط جامعه مدنی با حکومت. ۷- تهدیدات و مبانی جغرافیایی و مکانی - فضایی بروز بی ثباتی و عدم تعادل سیاسی - اجتماعی (انواع تهدید - سرچشممهای تهدید- انواع جنگ). ۸- انواع کشمکش ها و منازعات اجتماعی و سیاسی (جدایی گزینی اجتماعی- فضایی، رقابت های مکانی، فرایندهای مدنی، استیفاده حقوق، درگیریهای آرام و کم فشار، مجادلات لفظی، درگیریهای فیزیکی و تعرضات غیر سیستماتیک، درگیریهای تمام عیار). ۹- الگوهای منازعه شهروندان و گروههای اجتماعی با حکومت (مبازه مدنی، شورش اجتماعی، تخریب، جنگ چربیکی و مسلحانه، ترور، انقلاب و ...). ۱۰- الگوهای منازعه دولتها و حکومتها (بحران سیاسی، اعمال فشار و تهدید، جنگ و مداخله نظامی، ...).				
۱۱- <b>تکمیل</b> : بنیادهای فضایی - جغرافیایی منازعات (مهاجرت، اوارگی، نامنی، توسعه نیافتگی، تخریب زیربنایها، فقر، قاچاق، توسعه بحران، نابرابری فضایی و جغرافیایی و ...).				
 ۱- ایمان بیکاری، حسین (۱۳۶۵)، جغرافیای اجتماعی شهرها، اکولوژی اجتماعی شهر، تهران: جهاد دانشگاهی. ۲- حافظت نیا، محمد رضا (۱۳۸۵)، اصول و مفاهیم زئوپلیتیک، مشهد: انتشارات پاپلی. ۳- تهمامی، سید مجتبی (۱۳۸۴)، امنیت ملی، دکترین، سیاستهای دفاعی و امنیتی (جلد ۱)، تهران: نشر آجا. ۴- جانستون، آر. جی و دیگران (۱۳۸۳)، جغرافیاهای تحول جهانی، ترجمه نسرین نوریان، تهران: دوره عالی جنگ. 5- Seitz, John L. (2002). Global Issues. Oxford-UK: Blackwell publishing 6- UN-Habitat. (2007). Enhancing Urban safety and security. London: Earth scan 7- Journal of Disasters, London: Blackwell publishing 8- Bennett, R & Estall, R. (1994). Global change and challenge. London: Routledge 9- Ahmed, S. Haroon. (1991). Contemporary conflicts. Karachi: Ahbab Printers				

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس: مبانی جغرافیای جمعیت	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری	وضعیت پیش نیاز: ندارد
استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان جمعیت	تعداد ساعت: ۳۶	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار ■	ندارد □
اهداف: هدف از این درس آشنایی با شاخص‌های جمعیتی همچون الگوهای فضایی جمعیت، ساختمان جمعیت، حرکات جمعیت، و همچنین اثر و نتایجی که این عوامل جمعیتی بر ویژگی‌های اجتماعی - اقتصادی - فرهنگی جامعه بشری بر جای می‌گذارد، می‌باشد.			
سرفصل‌ها:			
<ul style="list-style-type: none"> <li>-۱- مفهوم جغرافیای جمعیت</li> <li>-۲- مبانی پخش جمعیت در فضاهای جغرافیایی</li> <li>-۳- طلائعات جمعیت</li> <li>-۴- پراکندگی جهانی جمعیت</li> <li>-۵- الگوهای پخش جمعیت</li> <li>-۶- رابطه پخش جمعیت با توسعه</li> <li>-۷- جمعیت و آمايش سرزمین</li> <li>-۸- شهرنشینی</li> <li>-۹- حرکات جمعیت</li> <li>-۱۰- ساختمان جمعیت</li> <li>-۱۱- الگوهای ترکیب جمعیت</li> <li>-۱۱-۱- زاد و ولد، باروری</li> <li>-۱۱-۲- مرگ و میر</li> <li>-۱۱-۳- مهاجرت</li> <li>-۱۱-۴- رشد جمعیت</li> </ul>			
منابع:			
<ol style="list-style-type: none"> <li>-۱- مهدوی، مسعود (۱۳۷۳)، اصول و مبانی جغرافیای جمعیت، تهران: نشر قومس.</li> <li>-۲- فرید، یدالله (۱۳۷۴)، جغرافیای جمعیت، تبریز: انتشارات دانشگاه تبریز.</li> <li>-۳- جوان، جعفر، (۱۳۸۰)، جغرافیای جمعیت جوان، مشهد: جهاد دانشگاهی مشهد، مشهد.</li> <li>-۴- زلینیسکی، ویلبر (۱۳۷۰)، مقدمه‌ای بر جغرافیای جمعیت، ترجمه فیروز جمالی، سمت.</li> </ol>			
5- Plane, David & Pogerson, Peter (1994), Geographical Analysis of Population. New York: John Wiley & Sons.			

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس:	تعداد واحد:	نوع واحد: نظری	وضعیت پیش نیاز: ندارد
میانی جغرافیای اقتصادی	۲		
استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان اقتصادی			
تعداد ساعت: ۳۴			
نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار □			
اهداف: شناخت ویژگیهای مکانی- فضایی فعالیتهای اقتصادی در بخش‌های مختلف اقتصادی، و بررسی عوامل موثر در شکل پذیری فعالیتهای متأثر از انواع فضاهای، جریانها و ساختارها، و توزیع جغرافیایی این فعالیتها و عملکردشان در سطح جهان.			
<b>سروفصل ها:</b>			
۱- مقدمه: تعریف، مفهوم و اهداف جغرافیای اقتصادی؛			
۲- نحوه‌ی استقرار در یک چشم انداز اقتصادی؛			
۳- حرکت و کنش متقابل در یک چشم انداز اقتصادی؛			
۴- ساخت و کنش متقابل در یک چشم انداز اقتصادی؛			
۵- عملکرد گروههای انسانی در یک چشم انداز اقتصادی؛			
۶- انواع فعالیتهای اقتصادی:			
۶-۱- کشاورزی:			
۶-۱-۱- نحوه‌ی شکل پذیری مکانی فعالیتهای کشاورزی؛			
۶-۱-۲- آب و هوا و کشاورزی؛			
۶-۱-۳- منابع آب و کشاورزی؛			
۶-۱-۴- منابع خاک و کشاورزی؛			
۶-۱-۵- مکان استقرار انواع فعالیتهای کشاورزی؛			
۶-۱-۵-۱- کشاورزی معیشتی (خود مصرفی)؛			
۶-۱-۵-۲- کشاورزی پیشرفت (با گرانیش به بازار)؛			
۶-۱-۶- ساختار مکانی تولید در فعالیتهای کشاورزی؛			
۶-۱-۷- کشاورزی پایدار و توسعه‌ی منطقه‌ای؛			
۶-۲- صنایع و معادن:			
۶-۲-۱- نحوه‌ی شکل پذیری مکانی فعالیتهای صنعتی ومعدنی؛			
۶-۲-۲- تنویریهای مکان یابی صنعتی؛			
۶-۲-۳- بررسی الگوهای ناحیه‌ای در فعالیتهای صنعتی؛			
۶-۲-۴- انواع صنایع کارخانه‌ای؛			
۶-۲-۵- انواع صنایع کارگاهی؛			
۶-۲-۶- انواع صنایع دستی و سنتی؛			
۶-۲-۷- ظرفیت تولیدی در مناطق صنعتی جهان؛			
۶-۲-۸- ظرفیت تولیدی در مناطق معدنی جهان؛			
۶-۳- خدمات:			
۶-۳-۱- نحوه‌ی شکل پذیری مکانی فعالیتهای خدماتی؛			
۶-۳-۲- ساخت و کنش متقابل انواع فعالیتهای خدماتی؛			

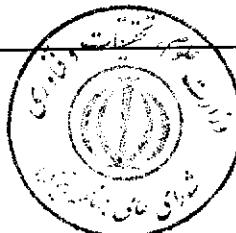
- ۳-۶- ارتباطات و حمل و نقل در توسعه فضایی؛
- ۴- گردشگری و توسعه فضایی؛
- ۷- جمعبندی و نتیجه گیری از مباحث درس.

#### ج- روش ارائه درس:

برای آشنایی دانشجویان با انواع فضاهای اقتصادی، ارائه درس به صورت سمعی و بصری بوده و استفاده از وسایل کمک آموزشی برای ارائه فیلم، اسلاید و Power point ... از فضاهای متنوع اقتصادی، الزامی است. این درس سفر علمی و کار میدانی ندارد.

#### منابع:

- ۱- تولانی، سیمین (۱۳۸۱)، درآمدی بر مبانی جغرافیای اقتصادی، تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی واحد تربیت معلم.
  - ۲- گریگ، دیوید (۱۳۸۱)، مقدمه ای بر جغرافیای کشاورزی، ترجمه دکتر عوض کوچکی و دکتر سیاوش دهقانیان و ...، مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد؛
  - ۳- مطیعی لنگرودی، سید حسن (۱۳۸۵)، جغرافیای اقتصادی ایران (کشاورزی)، مشهد: انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد؛
  - ۴- مطیعی لنگرودی، سید حسن (۱۳۸۶)، جغرافیای اقتصادی ایران (صنایع)، مشهد: انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد؛
  - ۵- نوری، نظام الدین (۱۳۷۳)، جغرافیای اقتصادی، مازندران: انتشارات دانشگاه مازندران؛
  - ۶- قره نژاد، حسن (۱۳۸۲)، مقدمه ای بر جغرافیای صنعتی، اصفهان: انتشارات جهاد دانشگاهی اصفهان.
- 7- Knox, Paul & Agnew, John. (1994). The geography of World Economy. London: Edward Arnold.



## سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس:	مبانی جغرافیای سیاسی		
وضعیت پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری	تعداد واحد: ۲	
■ نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد	تعداد ساعت: ۳۴	■ دارد ■ ندارد	استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان سیاسی
اهداف: آشنا شدن و تسلط بر مبانی و مباحث نظری جغرافیای سیاسی			
سرفصل ها:			
<p>۱- ماهیت و قلمرو جغرافیای سیاسی و سیر تکوین تاریخی آن</p> <p>۲- مفاهیم پایه در جغرافیای سیاسی (سرزمین، بوم، مرز، ملت، هویت ملی، ناسیونالیسم، دولت و حکومت، اقتدار و حاکمیت، شهروندی و دموکراسی، منافع و امنیت ملی، علت وجودی کشور و ...).</p> <p>۳- شاخه ها و گرایش ها در جغرافیای سیاسی (مرز، انتخابات، رژیلیتیک، دریاها و ...)</p> <p>۴- الگوهای مدیریت سیاسی فضای ملی (بسیط، فدرال، ناحیه ای، ...)</p> <p>۵- مقیاس های فضایی مدیریت سیاسی فضا (محلي، ناحیه ای، ملی، منطقه ای، جهانی).</p> <p>۶- ساختار فضایی سیاسی کشور (مرزها و انواع آن، تقسیمات داخلی یا کشوری، پایتخت و مرکز سیاسی - اداری، شبکه شهری).</p> <p>۷- حکومت و دولت (ساختار، ماموریت و وظایف، چالش های مدیریتی حکومت ها، توزیع و تمرکز قدرت سیاسی در فضا، روابط با سایر حکومت ها و سیاست خارجی).</p> <p>۸- ملت (ساختار، جامعه مدنی، بازیگران سیاسی، دموکراسی و حقوق شهروندی، پارلمان).</p> <p>۹- قدرت و سیاست (اقتصاد، گروههای فشار، احزاب، روابط قدرت، لابی گری، نیروهای بین المللی و فرامملی).</p> <p>۱۰- جغرافیای سیاسی فضای مجازی (مفاهیم قلمرو، هویت، مرز، امنیت، رقبابت، منازعه و ... در فضای مجازی).</p> <p>۱۱- مسائل جدید در جغرافیای سیاسی (جهانی شدن و حاکمیت، حفره های دولت، مشارکت و شهروندی، سازمانهای غیر حکومتی، مهاجرتها، بحرانهای منطقه ای، منازعات زیست محیطی، منازعات فرهنگی و هویتی، جنسیت گرایی سیاسی، توریسم و ناچاری، مداخله نظامی و استعمار جدید).</p>			
منابع:			
<p>۱- میرحیدر، دره (۱۳۸۰)، مبانی جغرافیای سیاسی، تهران: سمت.</p> <p>۲- بلاک سل، مارتین (۱۳۸۷)، جغرافیای سیاسی، ترجمه محمدرضا حافظنیا و دیگران، تهران: سمت.</p> <p>۳- موبیر، ریچارد (۱۳۷۹)، درآمدی نو بر جغرافیای سیاسی، ترجمه دره میرحیدر، تهران: انتشارات سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح.</p> <p>۴- مجتبهد زاده، پیروز (۱۳۸۱). جغرافیای سیاسی و سیاست جغرافیایی، تهران: سمت.</p> <p>۵- حافظ نیا، محمدرضا و کاویانی راد، مراد (۱۳۸۳)، افق های جدید در جغرافیای سیاسی، تهران: سمت.</p> <p>۶- جونز، مارتین و دیگران (۱۳۸۶) مقدمه ای بر جغرافیای سیاسی، ترجمه زهرا پیشگاهی فرد و رسول اکبری، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.</p> <p>۷- Glassner, Martin &amp; Fahrer, chuck. (۲۰۰۴). Political Geography. USA: John Wiley &amp; Sons.</p> <p>۸- Blacksell, Mark. (۲۰۰۶). Political Geography. London: Rout ledge.</p> <p>۹- Cox, Kevin. R. (۲۰۰۲). Political Geography. London: Blackwell Pub.</p> <p>۱۰- Dodge, Martin. (۱۹۹۹). The Geographies of Cyber space. London: University College of London.</p>			

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس:	مبانی جغرافیای فرهنگی		
وضعیت پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری	تعداد واحد: ۲	
استاد متخصص برای تدریس: دارد ■ ندارد □	تعداد ساعت: ۳۴	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد □	جغرافیدان فرهنگی یا انسانی ■ سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار ■
اهداف:			
آشنائی دانشجویان با پاره‌ای از مفاهیم و مهارت در شناسایی ویژگی‌های فرهنگی تولید شده در قلمرو وحوزه‌های تمدنی مسائل مربوط به آن.			
سرفصل‌ها:			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- جغرافیا و مفهوم فرهنگ</li> <li>- فرهنگ و فضا</li> <li>- عوامل فرهنگ ساز و رابطه‌ان با فضا</li> <li>- سیر تاریخی جغرافیای فرهنگی</li> <li>- فرهنگ و توسعه</li> <li>- فرهنگ و اقتصاد</li> <li>- فرهنگ و مبانی انسان شناختی</li> <li>- ارزش‌ها و فرهنگ‌های ارزشی مبانی فرهنگ</li> <li>- حقوق بشر و چالش‌های ارزشی مبانی فرهنگ</li> <li>- مدل‌های فرهنگی و کانون‌های فرهنگ ساز بین‌المللی</li> <li>- ویژگی‌های فرهنگ در حوزه تمدنی آتن</li> <li>- ویژگی‌های فرهنگی در حوزه تمدنی هلال خصیب</li> <li>- ویژگی‌های فرهنگی در حوزه تمدنی چین</li> </ul>			
منابع:			
<ol style="list-style-type: none"> <li>- کرنت، مایک (۱۳۸۳). جغرافیای فرهنگی، ترجمه مهدی قره خلو، تهران: سمت.</li> <li>- جردن، تری و راونتری، لستر (۱۳۸۰)، مقدمه‌ای بر جغرافیای فرهنگی، ترجمه سیمین تولایی و محمد سلیمانی، تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات.</li> <li>- جرارد، دلاتی (۱۳۸۶)، دانش در چالش، تهران: پژوهشکده مطالعات اجتماعی و فرهنگی.</li> <li>- فاضلی، نعمت‌الله... (۱۳۸۶)، مدرن یا امروزی شدن فرهنگ ایران، تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، برآتی، ناصر (۱۳۸۲)، زبان، تفکر و فضا، تهران: سازمان شهرداری‌های کشور.</li> <li>- 6- Lxang, Mike. (1998). Cultural Geography. London: Routledge.</li> <li>- 7- Rubenstein, James. (1989). The Cultural Landscape. Oxford &amp; ohio: Merrill Publishing Company.</li> </ol>			

## سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

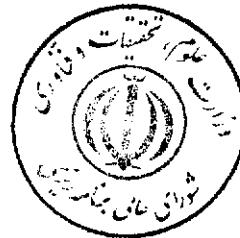
نام درس:	مبانی جغرافیای گردشگری		
وضعیت پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری	تعداد واحد: ۲	
استاد متخصص برای تدریس: ندارد	تعداد ساعت: ۳۴	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد ■	ندارد □
سفر علمی ■ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار ■			
اهداف: شناختی دانشجویان با مفاهیم، دیدگاهها و اهمیت گردشگری در بهره وریهای اقتصادی و توسعه منطقه ای، با تکیه بر ویژگیهای مکانی - فضایی فضاهای جغرافیایی، شناخت جاذبه ها و جریانهای عرضه و تقاضای گردشگری و ارائه روشها و مدلها برای توسعه گردشگری در فضاهای شهری و روستایی با تکیه بر توانهای محیطی.			
سرفصل ها:			
۱- مقدمه؛			
۲- تعاریف، مفاهیم و قلمرو جغرافیای گردشگری؛			
۳- تاریخچه گردشگری در جهان و ایران؛			
۴- عوامل موثر در گردشگری؛			
۴-۱- نقش درآمد خانوار در رشد گردشگری؛			
۴-۲- گذران اوقات فراغت و رشد گردشگری؛			
۴-۳- نقش ارتباطات و حمل و نقل در رشد گردشگری؛			
۴-۴- نقش زیر ساختهای منطقه ای در رشد گردشگری؛			
۵- انواع گردشگری؛			
۵-۱- طبیعت گردی؛			
۵-۲- گردشگری فرهنگی؛			
۵-۳- گردشگری ورزشی؛			
۶- اقتصاد گردشگری؛			
۶-۱- سرمایه گذاری و رشد گردشگری؛			
۶-۲- اشتغال و درآمد فضایی و رشد گردشگری؛			
۷- جاذبه های گردشگری؛			
۷-۱- جاذبه های فرهنگی؛			
۷-۲- جاذبه های طبیعی؛			
۷-۳- جاذبه های تفریحی؛			
۷-۴- جاذبه های علمی و درمانی؛			
۸- اثرات گردشگری؛			
۸-۱- اثرات اقتصادی گردشگری بر مکانهای گردشگری؛			
۸-۲- اثرات فرهنگی گردشگری بر جامعه میزبان؛			
۸-۳- اثرات مثبت گردشگری بر جامعه میزبان و مهمان؛			
۸-۴- اثرات منفی گردشگری بر جامعه میزبان و مهمان؛			
۹- محیط زیست و گردشگری؛			
۱۰- آینده نگری و برنامه ریزی برای رشد گردشگری در نواحی شهری و روستایی ایران.			
ج- روش ارائه درس:			
تنوع بسیار شدیدی از منظر جاذبه های گردشگری در سرزمین ایران مشاهده می شود، که مشاهده آنها می تواند در درک			

بهتر مفاهیم درس تاثیرگذار باشد. لذا، ارائه درس به صورت سمعی و بصری و استفاده از وسائل کمک آموزشی برای ارائه فیلم، اسلاید و Power point ... از فضاهای متنوع گردشگری ایران، در آموزش مطلوب درس موثر خواهد بود. این درس دارای ۵ روز سفر علمی همراه با کار پژوهشی میدانی در نواحی مختلف گردشگری ایران می باشد

منابع:

- ۱- پاپلی یزدی، محمد حسین و سقایی، مهدی (۱۳۸۵)، گردشگری (ماهیت، مفاهیم)، تهران: انتشارات سمت.
- ۲- معصومی، مسعود (۱۳۸۵)، ماهیت گردشگری: ابعاد اقتصادی، فرهنگی، ... گردشگری، تهران: انتشارات پیک کوثر.
- ۳- قره نژاد، حسن (۱۳۸۶)، مقدمه‌ای بر توسعه گردشگری و مهمندیزی، نجف آباد: دانشگاه آزاد اسلامی.
- ۴- حفاظت محیط زیست (۱۳۷۴)، اکولوژی، فعالیتهای تفریحی و صنعت جهانگردی: اکوتوریسم، تهران: انتشارات سازمان حفاظت محیط زیست.
- ۵- رضوانی، علی اصغر (۱۳۷۹)، جغرافیا و صنعت توریسم، تهران: انتشارات پیام نور.
- ۶- قادری، زاهد (۱۳۸۳)، اصول برنامه ریزی توسعه پایدار گردشگری روستایی، تهران: سازمان شهرداریها و دهیاریها کشور.
- ۷- شارپلی، ریچارد جولیا (۱۳۸۰)، گردشگری روستایی، ترجمه رحمت الله منشی زاده، تهران: انتشارات منشی.

7- Williams, Stephen. (2000). *Tourism Geography*. London: Routledge.



### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس: مبانی جغرافیای شهری	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری	وضعیت پیش نیاز: ندارد
استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان شهری	تعداد ساعت: ۲۴	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار ■	نadarad □
اهداف: آشنایی دانشجویان با تعاریف، مفاهیم و اصول جغرافیایی شهری و عوامل جغرافیایی در استقرار و مورفوژی و ساختار فضایی شهرها			
<b>سرفصل ها:</b>			
۱- تعاریف و مفاهیم شهر ۲- عوامل جغرافیایی در مکان بایی و استقرار شهرها ۳- تعاریف شهر از دیدگاه علوم مختلف ۴- طرح و نقشه و ساختار شهری (شعاعی، شترنجی، خطی و ...) ۵- مورفوژی شهری و عوامل موثر در شکل گیری آن ۶- بافت و حوزه های اکولوژیکی شهر و عوامل موثر در شکل گیری آنها ۷- بخش مرکزی شهرها و روش های تعیین آن ۸- حومه های شهری و عوامل موثر در شکل گیری آنها ۹- عوامل موثر در پیدایش و شکل گیری حاشیه نشینی ۱۰- شهرهای اقماری و روش مطالعه آن ۱۱- انواع مدل ها و الگوهای توسعه شهر ... ۱۲- ساختار فضایی شهرها ۱۳- نقش و کارکرد شهرها و طبقه بندی شهرها براساس های اقتصادی، اجتماعی ۱۴- حد مناسب اندازه شهرها ۱۵- ملاک شناخت شهر از روستا ۱۶- شهرهای عصر قرون وسطی، رنسانس، انقلاب صنعتی و قرون جدید			
منابع:			
۱- شکویی، حسین (۱۳۷۵)، دیدگاه های نو در جغرافیایی شهری، تهران: انتشارات سمت. ۲- فرید، یدالله (۱۳۸۰)، جغرافیا و شهرشناسی، تبریز: انتشارات دانشگاه تبریز. ۳- زیاری، کرامت الله (۱۳۸۶)، برنامه ریزی شهرهای جدید، تهران: انتشارات سمت. ۴- پاپلی یزدی، محمدحسین و رجبی ستاجردی، حسین (۱۳۸۲)، نظریه های شهر و پیرامون. تهران: سمت. ۵- Hall, Tim. (2001). Urban Geography. London: Routledge.			

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس:	مبانی جغرافیای روستایی	تعداد واحد:	نوع واحد: نظری	وضعیت پیش نیاز: ندارد
استاد متخصص برای تدریس:	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد □ ندارد ■	تعداد ساعت: ۳۴	سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار □	هداف: مطالعه و شناخت روستا به عنوان کوچکترین واحد سیاسی سرزمینها، و شناسایی ویژگیهای مترتب بر این واحد سیاسی و جمعیت آن، شامل ویژگیهای کالبدی، اکولوژیکی، اقتصادی و اجتماعی، و دستیابی به شناخت عمیق مسائل و تنگناهای حاکم بر این فضای زیستی، برای دستیابی به راهکارهای لازم در زمینه حل این مسائل و مشکلات موجود.
<b>سرفصل ها:</b>				
۱- مقدمه؛				
۲- شالوده، دامنه و اهداف جغرافیای روستایی؛				
۳- اهمیت مطالعات و روش بررسی در جغرافیای روستایی؛				
۴- موقعیت و عوامل موثر در نحوه ی استقرار سکونتگاههای روستایی؛				
۴-۱- عوامل طبیعی و نحوه ی استقرار؛				
۴-۲- عوامل اقتصادی و اجتماعی و نحوه ی استقرار؛				
۵- ویژگیهای اقتصادی، اجتماعی سکونتگاههای روستایی؛				
۵-۱- ساختار مکانی سکونتگاههای روستایی؛				
۵-۲- ساختار جمعیتی سکونتگاههای روستایی؛				
۵-۳- مالکیت اراضی و شیوه های بهره برداری در روستاهای؛				
۵-۴- شیوه های تولید در نظام ارباب و رعیتی؛				
۵-۵- شیوه های تولید خانوادگی؛				
۵-۶- شیوه های جدید در بهره برداریهای کشاورزی روستاهای؛				
۵-۷- نقش نهادهای اقتصادی، اجتماعی و خدماتی در توسعه روستاهای؛				
۷- آینده نگری و برنامه ریزی برای توسعه روستایی.				
ج- روش ارائه درس:				
برای شناخت موقعیت و تنوع کارکردی روستاهای برویزه مقایسه بین روستایی در سطح جهان و کشورهای مختلف، نیاز به ارائه درس به صورت سمعی بصری می باشد، به این لحاظ استفاده از فیلم، اسلاید و Power point در ارائه این درس الزامی است. این درس سفر مطالعاتی برای انجام پژوهش میدانی ندارد.				
منابع:				
۱- سعیدی، عباس (۱۳۷۷)، مبانی جغرافیای روستایی، تهران: انتشارات سمت.				
۲- مهدوی، مسعود (۱۳۸۰+)، مقدمه ای بر جغرافیای روستایی ایران، تهران: انتشارات سمت.				
۳- حسیبی ابری، سید حسن (۱۳۸۰)، مدخلی بر جغرافیای روستایی ایران، اصفهان: انتشارات دانشگاه اصفهان.				
۴- فشار کی، پریدخت (۱۳۷۸)، جغرافیای روستایی، تهران: انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی.				
۵- پاپلی یزدی، محمدحسین و رجبی ستاجردی، حسین (۱۳۸۲)، نظریه های شهر و پرامون، تهران: سمت.				
6- Gilg, Andrew. (1989). An Introduction to Rural Geography. London: Edward Arnold.				

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس: سیاست و فضا	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری	وضعیت پیش نیاز: ندارد
استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان سیاسی	تعداد ساعت: ۳۴	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد <input checked="" type="checkbox"/> ندارد <input type="checkbox"/>	سفر علمی <input type="checkbox"/> آزمایشگاه <input type="checkbox"/> کارگاه <input type="checkbox"/> سمینار <input type="checkbox"/>
اهداف: آشنایی دانشجویان با مفاهیم پایه و نیز تأثیر متقابل سیاست و فضای جغرافیائی، به عبارتی شناخت فرایندها و کیفیت شکل گیری فضای جغرافیائی تحت تأثیر اندیشه ها و تصمیمات سیاسی و بالعکس تأثیر مقتضیات فضا بر شکل گیری سیاستها			
<b>سرفصل ها:</b>			
۱- تبیین مفاهیم پایه: ایدئولوژی، سیاست و فضای جغرافیائی (شاخصهای مربوطه) ۲- تبیین تأثیر متقابل و رابطه دیالکتیکی سیاست و فضا (دینامیسم فضائی، اجتماعی و سیاسی) ۳- فلسفه جغرافیائی حکومت و نظام سیاسی ۴- فلسفه جغرافیائی حقوق شهروندی و دموکراسی ۵- جغرافیا و حقوق اساسی و قوانین اساسی ۶- قانونگذاری و تصورات و برداشت‌های جغرافیائی ۷- ادراک مکانی-فضائی، محلی گرانی، ملی گرانی و جهانی شدن ۸- خاص گرانی فضائی - مکانی و ارزش‌های جهان گرانی (حقوق شر) ۹- سیاست‌های ستیزه جویانه و فضاهای بحرانی، ناامن و توسعه نیافتانه ۱۰- سیاست‌های صلح جویانه و فضاهای توسعه یافته و برابری فضائی ۱۱- سیاست، قدرت و عدالت فضائی جغرافیائی ۱۲- سیاست و برنامه ریزی های توسعه (بخشی، مکانی، فضائی) ۱۳- جغرافیای سیاسی توسعه لیبرالیسم و سرمایه داری و فضای زندگی بسته			
<b>منابع:</b>			
۱- شکویی، حسین (۱۳۸۲)، اندیشه های نو در فلسفه جغرافیا. تهران: انتشارات گیتاشناسی. ۲- حافظ نیا، محمد رضا (۱۳۸۵)، اصول و مفاهیم ژئوپلیتیک. مشهد: انتشارات پاپلی. ۳- جونز مارتین و دیگران (۱۳۸۶)، مقدمه ای بر جغرافیای سیاسی. ترجمه زهرا پیشگاهی فرد و رسول اکبری. تهران: دانشگاه تهران. ۴- پاپلی یزدی، محمد حسین و رجبی سناجردی، حسین (۱۳۸۲)، نظریه های شهر و پیرامون. تهران: سمت. 5- Blomley, Nicholas K. (1994). Law, Space, and the geographies of power. New York & London: the Guilford press 6- Cox, Kevin R. (2002). Political geography. Oxford-Uk: Blackwell publishing 7- Glassner, M & Fahrer, C. (2004). Political geography. United States of America: John Wiley & Sons. 8- All Journals of Space & Polity, London: Routledge (especially Vol. 9, No. 1, 2005) 9- Journals of Environmental policy & planning. London: Car fax pub. (Taylor & Francis group) 10- Journal of Transactions (Vol. 33, No. 2, 2008). London: Institute of British Geographers 11- Journal of Area (Vol. 39, No. 4, 2007). London: Royal Geographical Society (RGS) 12- Journal of Progress in Development Studies (Vol. 5, No. 2, 2005) London: Arnold 13- Mayer, A. & Taubmann, W. (2000). Germany, ten years after Reunification. Germany: Institute fur landeskunde Leipzig			

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

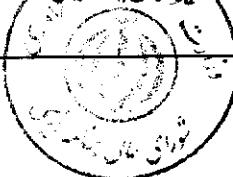
نام درس:	اصول و روش‌های برنامه ریزی منطقه‌ای		
وضعیت پیش نیاز: مبانی جغرافیای شهری	نوع واحد: نظری	تعداد واحد: ۲	
نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد <input checked="" type="checkbox"/> ندارد <input type="checkbox"/>	تعداد ساعت: ۳۴		استاد متخصص برای تدریس: برنامه ریز منطقه‌ای
اهداف: آشنایی دانشجویان با تعاریف، مفاهیم و اصول و مبانی برنامه ریزی منطقه‌ای			
سرفصل‌ها:			
<ol style="list-style-type: none"> <li>۱- سیر روند برنامه ریزی منطقه‌ای در جهان</li> <li>۲- تعاریف، مفاهیم و اصطلاحات اساسی برنامه ریزی</li> <li>۳- انواع و سطوح گوناگون برنامه ریزی منطقه‌ای</li> <li>۴- جغرافیا و برنامه ریزی منطقه‌ای</li> <li>۵- برنامه ریزی جامع توسعه</li> <li>۶- برنامه ریزی منطقه‌ای</li> <li>۷- برنامه ریزی فضائی</li> <li>۸- برنامه ریزی آمایش سرزمین</li> <li>۹- برنامه ریزی کالبدی</li> <li>۱۰- برنامه ریزی متمرکز و غیرمت مرکز</li> </ol>			۱۱- منطقه و روش‌های منطقه‌بندی:
<ol style="list-style-type: none"> <li>۱۱-۱- روش عددی وزن بندی</li> <li>۱۱-۲- منطقه جغرافیایی</li> <li>۱۱-۳- روش تحلیل جاذبه‌ای</li> <li>۱۱-۴- انواع منطقه</li> </ol>			۱۲- منطقه کالبدی
<ol style="list-style-type: none"> <li>۱۲-۱- منطقه کاربردی</li> <li>۱۲-۲- منطقه جغرافیایی</li> <li>۱۲-۳- منطقه همگن</li> <li>۱۲-۴- منطقه خدماتی</li> </ol>			۱۳- منطقه شهری و حوزه نفوذ و روش‌های تعیین آنها
<ol style="list-style-type: none"> <li>۱۳-۱- تقسیمات کالبدی منطقه‌ای</li> <li>۱۳-۲- فنون برنامه ریزی منطقه‌ای (اهداف، ماهیت، فلسفه، دلایل، نیازها، تصمیم‌گیری، فرآیند، مراحل)</li> <li>۱۳-۳- راهبردهای برنامه ریزی توسعه منطقه‌ای</li> <li>۱۳-۴- روش‌های تحلیل جمعیت منطقه</li> </ol>			۱۴- روش‌های تحلیل اقتصاد منطقه
			منابع:
<ol style="list-style-type: none"> <li>۱- زیاری، کرامت‌الله (۱۳۸۶)، اصول و روش‌های برنامه ریزی منطقه‌ای در ایران، چاپ پنجم، یزد: انتشارات دانشگاه یزد.</li> <li>۲- پاپلی یزدی، محمدحسین و رجبی ستاجردی، حسین (۱۳۸۲)، نظریه‌های شهر و پیرامون، تهران: سمت.</li> <li>۳- Plane, David &amp; Rogerson, Peter. (1994). The Geographical Analysis of Population. New York: John Wiley &amp; Sons.</li> <li>۴- Hodder, Rupert. (2000). Development Geography. London: Routledge.</li> </ol>			

### سفرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

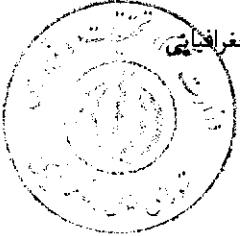
وضعیت پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری	تعداد واحد: ۲	نام درس: <b>اصول و روش‌های آمایش سرزمین</b>
■ نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد □ ندارد	تعداد ساعت: ۳۴	استاد متخصص برای تدریس:	متخصص آمایش - برنامه ریز منطقه ای
سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار			
اهداف: آشنایی دانشجویان با تعاریف، مفاهیم و مبانی آمایش سرزمین			
<b>سفرفصل ها:</b>			
۱- مفاهیم و تعاریف مربوط به آمایش سرزمین			
۲- سابقه آمایش سرزمین در جهان			
۳- تجارت جهانی در زمینه آمایش سرزمین (فرانسه و طرح داتار، آلمان طرح های نظم فضائی، انگلستان، لهستان، ایالات متحده)			
۴- سابقه آمایش سرزمین در ایران			
۴-۱- طرح ستیران و محورهای مطالعات			
۴-۲- طرح ستكوب و محورهای مطالعات			
۴-۳- طرح و آمایش سرزمین جمهوری اسلامی در محورهای مطالعات			
۴-۴- طرح و آمایش سرزمین در سال ۳۰ استان در سال ۱۳۸۷ در محورهای مطالعات			
۴-۵- ارزیابی نقاط قوت وضعیت طرح های مذکور			
۵- اصول و مبانی آمایش سرزمین			
۶- روش مطالعات در آمایش سرزمین			
۶-۱- بررسی های اکلولوژیکی و محیطی منطقه			
۶-۲- بررسی توزیع جمعیت و نظام فعالیت ها			
۶-۳- تحلیل نظام شهری منطقه			
۶-۴- تحلیل نظام استقرار سکونتگاه ها			
۶-۵- تحلیل سازمان و عناصر فضایی منطقه			
۶-۶- تحلیل پیوندهای اصلی میان سکونتگاه ها			
۶-۷- تهدیدهای اجتماعی و اقتصادی سیاسی و فرهنگی منطقه			
۶-۸- تبیین استراتژی های توسعه بر مبانی آمایش سرزمین			
<b>منابع:</b>			
۱- مخدوم، مجید (۱۳۸۰)، شالوده آمایش سرزمین، تهران؛ انتشارات دانشگاه تهران.			
۲- زیاری، کرامت الله (۱۳۸۶)، اصول و روش های برنامه ریزی منطقه ای، یزد؛ انتشارات دانشگاه یزد.			
۳- زیاری، کرامت الله (۱۳۸۴)، مکتبه، نظریه ها و مدل های برنامه ریزی منطقه ای، یزد؛ دانشگاه یزد.			
۴- سورور، حبیم (۱۳۸۵)، جغرافیای کاربردی و آمایش سرزمین، تهران؛ سمت.			

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس:	نقشه خوانی		
وضعیت پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری / عملی	تعداد واحد: ۲	
نیاز ندارد □ استاد متخصص برای تدریس: سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه ■ سمینار □ کارتوگراف	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد ■	تعداد ساعت: ۵۱	
اهداف:			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- شناخت انواع نقشه های توپوگرافی</li> <li>- آشنایی با روش های مختلف تفسیر نقشه ها</li> </ul>			
سرفصل ها:			
<ol style="list-style-type: none"> <li>۱. تعریف و انواع نقشه، فنون تهیه نقشه</li> <li>۲. اطلاعات حاشیه ای نقشه و علام قرار دادی</li> <li>۳. انواع شمال ها در نقشه</li> <li>۴. مختصات جغرافیایی و شبکه بندی قائم الزاویه</li> <li>۵. مقیاس نقشه و انواع آن</li> <li>۶. بررسی و تفسیر نقشه های توپوگرافیک</li> <li>۷. نمایش ارتفاعات روی نقشه توپوگرافی و تهیه نیمرخ های توپوگرافیک</li> <li>۸. چگونگی تهیه بلوك دیاگرام و تفسیر آن</li> <li>۹. چگونگی نمایش انواع عوارض توپوگرافیک روی نقشه ها</li> <li>۱۰. چگونگی تهیه نقشه شبیب و نحوه محاسبه آن</li> </ol>			
منابع:			
<ol style="list-style-type: none"> <li>-۱. یمانی، مجتبی (۱۳۸۶)، مبانی نقشه خوانی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.</li> <li>-۲. جعفری، عباس (۱۳۶۳)، نقشه خوانی، تهران: انتشارات گیتاشناسی.</li> <li>-۳. مهدی نژاد، محمد (۱۳۸۰)، نقشه خوانی، اصفهان: انتشارات گلهای محمدی.</li> </ol>			

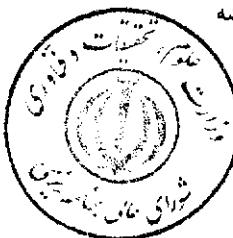


### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس:	نقشه برداری		
وضعیت پیش نیاز: نقشه خوانی	نوع واحد: نظری / عملی	تعداد واحد: ۲	
استاد متخصص برای تدریس: نقشه بردار	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه ■ سینیار	تعداد ساعت: ۵۱	
اهداف:			
آشنایی با اصول تهیه نقشه			
سرفصل ها:			
 ۱. مفاهیم پایه علم نقشه برداری ۲. چگونگی تعیین امتداد جغرافیایی و طول و عرض جغرافیایی ۳. انواع خطها ۴. اندازه گیری مساحت و روش‌های تعیین آن ۵. تعیین موقعیت ارتفاعی نقاط ۶. ترازیابی مستقیم و ترازیابی سطح ۷. تعیین نیمرخ‌های طولی و عرضی ۸. اندازه گیری زاویه ۹. روش‌های اندازه گیری تاکنومتری (روش‌های پیمایش، مثلث بندی، شعاعی، تقاطع و ترفع)			
منابع:			
۱- اکبرزاده خوئی، حسین (۱۳۷۸)، آموزش کاربردی نقشه برداری، (همراه با برنامه‌های محاسباتی - قابل استفاده برای دانشجویان، هنرجویان، نقشه برداران)، تهران: نشر ارم گستر. ۲- صالحی، منصور (۱۳۶۲)، روش‌های ساده نقشه برداری، تهران: انتشارات محمد جعفری. ۳- جعفری، عباس (۱۳۵۶)، نقشه برداری، تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی. ۴- ذوالفقاری، محمود (۱۳۶۵)، نقشه برداری، تهران: انتشارات محمود ذوالفقاری.			

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس:	کارتوگرافی و تهیه نقشه های موضوعی			
وضعیت پیش نیاز: نقشه خوانی	نوع واحد: نظری / عملی	تعداد واحد: ۲		
استاد متخصص برای تدریس:	نوع آموزش تكمیلی عملی: دارد ■ ندارد □	تعداد ساعت: ۵۱		
اهداف:	شناخت اصول حاکم بر تهیه نقشه های مختلف آشنایی با سیستم های بنیادین تهیه نقشه			
سرفصل ها:	۱. تعاریف و مفاهیم پایه نقشه و کیفیت آن از دیدگاه کارتوگرافی ۲. طیقه بندی نقشه ها از نظر کارتوگرافی و تاریخچه کارتوگرافی ۳. اصول بنیادین کارتوگرافی شامل مقیاس، سیستم تصویر، تعمیم، گویا کردن نقشه ۴. اصول طراحی و تهیه نقشه ۵. لوازم و ابزار ترسیم نقشه ۶. ترتیب و تکنیک در ترسیم نقشه ۷. نوشتن اسمی و تکنیک آن ۸. تکثیر نقشه ۹. انواع نقشه های جغرافیایی			
منابع:	۱- مقیمی، سید جعفر و همراه، مجید (۱۳۷۰)، کارتوگرافی، تهران: انتشارات گیتاشناسی. ۲- دانشور، هوشنگ (۱۳۷۰)، کارتوگرافی، تهران: سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح. ۳- زاهدی، مجید (۱۳۸۱)، کارتوگرافی، تهران: انتشارات سمت.			



### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

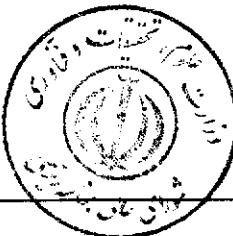
نام درس:	مبانی سنجش از دور		
وضعیت پیش نیاز: نقشه خوانی	نوع واحد: نظری/ عملی	تعداد واحد: ۲	
استاد متخصص برای تدریس: ندارد	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد ■	تعداد ساعت: ۵۱	متخصص سنجش از دور
اهداف:			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- آشنایی با مبانی علم سنجش از دور</li> <li>- آشنایی با عکس های هوایی و تصاویر ماهواره ای</li> <li>- آشنایی با چگونگی تفسیر محصولات سنجش از دور</li> </ul>			
سرفصل ها:			
<ol style="list-style-type: none"> <li>۱. تعاریف و مفاهیم پایه سنجش از دور</li> <li>۲. تبیین ویژگی های طیف الکترومغناطیسی و قوانین حاکم بر آن</li> <li>۳. بررسی واکنش طیفی پدیده ها در مقابل طیف الکترومغناطیسی</li> <li>۴. انواع سکوها و سنجنده های سنجش از دور</li> <li>۵. تبیین ویژگی های عکس های هوایی از نظر برجسته بینی، مقیاس و اندازه گیری ها</li> <li>۶. بررسی ویژگی های تصاویر ماهواره ای از نظر چگونگی تهیه و مخابره</li> <li>۷. فنون تفسیر محصولات سنجش از دور</li> <li>۸. مروری بر کاربردهای سنجش از دور در مسایل مختلف جغرافیایی</li> </ol>			
منابع:			
<ol style="list-style-type: none"> <li>۱- علیزاده ربیعی، حسن (۱۳۷۴)، سنجش از راه دور (اصول و کاربرد)، تهران: انتشارات سمت.</li> <li>۲- زبیری، محمود و مجید، علیرضا (۱۳۸۳)، آشنایی با فن سنجش از دور و کاربرد در منابع طبیعی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.</li> <li>۳- میدز، پل (۱۳۷۷)، پردازش کامپیوترا سنجش از راه دور، ترجمه محمد نجفی دیسفانی، تهران: انتشارات سمت.</li> <li>۴- لیساند، کی فر (۱۳۷۹)، اصول و مبانی سنجش از دور، ترجمه و تدوین حمید‌المیران، تهران: سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح.</li> <li>۵- ویلیامز، جاناتان (۱۳۷۶)، اطلاعات جغرافیایی از فضا، ترجمه علی اصغر روشن‌نژاد، تهران: مرکز اطلاعات جغرافیایی شهر تهران.</li> </ol>			

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس: مبانی سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS)	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / عملی سنگش از دور	وضعیت پیش نیاز: مبانی
استاد متخصص برای تدریس: متخصص GIS	تعداد ساعت: ۵۱	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ سفر علمی □ آزمایشگاه ■ کارگاه □ سمینار □	ندارد □
اهداف:			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- آشنایی با مفاهیم سیستم اطلاعات جغرافیایی</li> <li>- آشنایی با عملیات تحلیلی سیستم اطلاعات جغرافیایی</li> </ul>			
سرفصل ها:			
<ol style="list-style-type: none"> <li>۱. مفاهیم پایه سیستم اطلاعات جغرافیایی و قابلیت های آن</li> <li>۲. ساختار مدل های مکانی در سیستم اطلاعات جغرافیایی</li> <li>۳. تبیین روش های مختلف وارد کردن داده ها به کامپیوتر</li> <li>۴. سیستم های تصویر و مختصات</li> <li>۵. تحلیل ها مکانی در محیط های برداری و رستری</li> <li>۶. مدل های رقومی زمین و کاربردهای آن</li> <li>۷. مروری بر کاربردهای سیستم اطلاعات جغرافیایی در مطالعات جغرافیایی</li> </ol>			
منابع:			
<ol style="list-style-type: none"> <li>۱- بارو، پی.ای (۱۳۷۶)، سیستم اطلاعات جغرافیایی. ترجمه حسن طاهر کیا، تهران: انتشارات سمت.</li> <li>۲- استان، آرنوف (۱۳۷۵)، سیستم اطلاعات جغرافیایی. ترجمه سازمان نقشه برداری کشور، تهران: انتشارات سازمان نقشه برداری.</li> <li>۳- هایوودیان، کورنلیوس سارا و کارور، استیو (۱۳۸۱). مقدمه ای بر سیستم اطلاعات جغرافیایی، ترجمه گیتی تجویدی.</li> <li>۴- ویلیامز، جاناتان (۱۳۷۶)، اطلاعات جغرافیایی از فضا، ترجمه علی اصغر روش نژاد، تهران: مرکز اطلاعات جغرافیایی شهر تهران.</li> <li>۵- مالچفسکی، یاچک (۱۳۸۵)، سامانه اطلاعات جغرافیایی و تحلیل تصمیم چند معیاری، ترجمه اکبر پرهیزگار و عطا غفاری گیلانه، تهران: سمت.</li> </ol>			

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس: <b>فناوری اطلاعات (IT)</b>	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / عملی	وضعیت پیش نیاز: ندارد
استاد متخصص برای تدریس: <b>متخصص IT</b>	تعداد ساعت: ۵۱	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد <input checked="" type="checkbox"/> ندارد <input type="checkbox"/>	سفر علمی <input type="checkbox"/> آزمایشگاه <input type="checkbox"/> کارگاه <input type="checkbox"/> سمینار <input type="checkbox"/>
اهداف:			
- آشنایی با مفاهیم و کاربردهای فناوری اطلاعات			
سرفصل ها:			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- تعریف و مفهوم فناوری اطلاعات</li> <li>- تاریخچه و سیر تحول فناوری اطلاعات</li> <li>- تاثیر فناوری اطلاعات بر اجتماع، فرهنگ، اقتصاد و سیاست</li> <li>- کاربردهای فناوری اطلاعات</li> <li>- روندهای آتی فناوری اطلاعات</li> <li>- مقدمه ای بر وب</li> <li>- آشنایی با نحوه کار وب</li> <li>- نصب و پیکره بندی یک سرور وب</li> <li>- امنیت سرورهای وب</li> </ul>			
منابع:			
۱ - مانلی، برندن (۱۳۸۳)، مبانی فناوری اطلاعات، تهران: انتستیتو ایزایران. ۲ - مصلایی، عبدالرضا (۱۳۸۳)، مفاهیم پایه فناوری اطلاعات، تهران: فکر خلاق (نوین).			

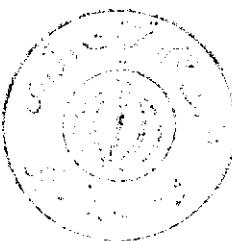




جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای برنامه ریزی آموزش عالی



برنامه آموزشی دوره کارشناسی

رشته جغرافیای سیاسی (آمایش و مدیریت سیاسی فضای)

### فصل سوم: سرفصل دروس

بخش دوم: سرفصل دروس ناحیه‌ای ایران (الزامی)

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس:	ژئومورفولوژی ایران		
وضعیت پیش نیاز:	مبانی ژئومورفولوژی	نوع واحد: نظری	تعداد واحد: ۲
استاد متخصص برای تدریس:	نادرد □	تعداد ساعت: ۳۴	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد ■
اسفار علمی ■ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار □			
اهداف: شناخت اشکال مختلف سطح زمین در سرزمین ایران و همین طور فرآیندهای سهیم و دخیل در تشکیل و تکوین آن اشکال و در واپسین تحلیل، مد نظر قرار دادن فرم‌ها و فرآیندها در هر گونه بهره وری از زمین.			
<b>سرفصل‌ها:</b>			
<b>بخش نخست:</b>			
<ol style="list-style-type: none"> <li>۱- فرآیندهای ساختمانی و دینامیک درونی</li> <li>۲- موقعیت فلات ایران در کمریند چین خوده آلب-هیمالیا</li> <li>۳- خطوط اساسی ویژگی‌های طبیعی و ژئومورفولوژیک ایران</li> <li>۴- تحولات تکتونیکی سرزمین ایران و تاثیرات آن بر ژئومورفولوژی کنونی ایران</li> <li>۵- واحدهای زمین‌شناسی و ساختمانی ایران</li> <li>۶- گسلهای مهم ایران</li> <li>۷- رخدادهای زمین‌شناسی ایران در دوران‌های پرکامبرین، پالئوزوئیک، مزوузوئیک، سنوزوئیک و اثرات آنها در ژئومورفولوژی ایران</li> </ol>			
<b>بخش دوم:</b>			
<ol style="list-style-type: none"> <li>۱- فرآیندهای اقلیمی و دینامیک‌های بیرونی</li> <li>۲- تحولات اقلیمی کواترنر و شواهد ژئومورفولوژیکی آنها</li> <li>۳- تحولات اقلیمی کواترنر در ایران</li> <li>۴- آثار یخچالی کواترنر در ایران</li> <li>۵- دریاچه‌های پلویال در ایران</li> <li>۶- پادگانه‌های رودخانه‌ای در ایران</li> <li>۷- نهشته‌های لسی در ایران</li> <li>۸- مناطق مورفوکلیماتیک ایران در کواترنر</li> <li>۹- مناطق مورفوکلیماتیک کنونی در ایران</li> <li>۱۰- ژئومورفولوژی ساحلی، آنتروپوزیولوژی</li> </ol>			
<b>منابع:</b>			
<ol style="list-style-type: none"> <li>۱- ثروتی، محمد رضا (۱۳۷۸)، ژئومورفولوژی ناحیه‌ای ایران، تهران: سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح.</li> <li>۲- جباری عیوضی، جمشید (۱۳۸۶)، ژئومورفولوژی ایران، تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور.</li> <li>۳- زمردیان، محمد جعفر (۱۳۸۱)، ژئومورفولوژی ایران، جلد ۱، فرآیندهای ساختمانی و دینامیک درونی، مشهد: دانشگاه فردوسی.</li> <li>۴- زمردیان، محمد جعفر (۱۳۸۱)، ژئومورفولوژی ایران، جلد ۲، فرآیندهای اقلیمی و دینامیک‌های بیرونی، مشهد: دانشگاه فردوسی.</li> <li>۵- علایی طالقانی، محمود (۱۳۸۱)، ژئومورفولوژی ایران، تهران: نشر قومس.</li> <li>۶- نگارش، حسین و خسروی، محمود (۱۳۷۷)، کلیات ژئومورفولوژی ایران، زاهدان: انتشارات دانشگاه سیستان و بلوچستان.</li> </ol>			

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس:	آب و هوای ایران
وضعیت پیش نیاز: مبانی آب و هوا (۱) و (۲)	نوع واحد: نظری تعداد واحد: ۲
استاد متخصص برای تدریس: اقلیم شناس	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد □ سفر علمی ■ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار □
اهداف: شناخت آب و هوای ایران و عوامل موثر بر آن و توزیع پراکندگی فضایی آب و هوای ها در ایران	
سرفصل ها:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ایران سرزمین تنوع ها.</li> <li>- عوامل اقلیم ایران شامل محلی و بیرونی.</li> <li>- عوامل محلی شامل ناهمواری ها و تابش و پوشش زمین.</li> <li>- عوامل بیرونی شامل همسایه ها و گردش عمومی جو.</li> <li>- همسایه ها.</li> <li>- گردش عمومی جو شامل سیستم های برون حراره مانند رودبارها و سیکلون ها و آنتی سیکلون ها موجهای غربی.</li> <li>- سیستم های منطقه حراره مانند پرفشارهای جنب حراره و کمربند همگرایی حراره ای، رود باد جنب حراره ای.</li> <li>- تابش و تغییرات مکانی و زمانی آن در ایران.</li> <li>- دما و نواحی حرارتی ایران.</li> <li>- رطوبت و نواحی رطوبتی ایران.</li> <li>- الگوهای فشار و تیپ های هوای ایران.</li> <li>- باد و بادهای محلی.</li> <li>- بارش و نواحی بارشی.</li> <li>- بارش های شدید.</li> <li>- نواحی خشک و بیابان.</li> <li>- نواحی اقلیمی ایران و روش های طبقه بندی اقلیمی ایران.</li> <li>- مخاطرات اقلیمی مانند باد های شدید، باران های سیل سیل آسا، توفان های گرد و خاک، خشکسالی.</li> <li>- گرمها و سرما های زودرس.</li> <li>- بیابانزایی ستعداد های اقلیمی مناطق ایران.</li> </ul>
منابع:	<p>۱- علیجانی، بهلول (۱۳۸۶)، آب و هوای ایران، تهران؛ انتشارات دانشگاه پیام نور.</p>

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس: <b>جغرافیای جمعیت ایران</b>	تعداد واحد: ۲	نوع واحد نظری	وضعیت پیش نیاز: مبانی جغرافیای جمعیت
استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان جمعیت یا انسانی	تعداد ساعت: ۳۴	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد □	سفر علمی ■ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار □

اهداف: هدف از این درس آشنایی با شاخص‌های جمعیتی همچون الگوهای فضایی جمعیت، ساختمان جمعیت، حرکات جمعیت، و همچنین اثر و نتایجی که این عوامل جمعیتی بر ویژگی‌های اجتماعی - اقتصادی - فرهنگی کشور ایران بر جای می‌گذارد، می‌باشد.

#### سرفصل‌ها:

- ۱- جغرافیای جمعیت چیست؟
- ۲- پیشینه تاریخی و گذشته نگری جمعیت ایران
- ۳- تعداد و الگوهای توزیعی جمعیت در سطح کشور
- ۴- توزیع فضایی - مکانی جمعیت در سطح کشور
- ۵- ترکیب جنسی و سنی جمعیت ایران
- ۶- ترکیب و وضع سواد و آموزش در ایران
- ۷- ترکیب جمعیت فعال و نیروی انسانی در ایران
- ۸- رشد جمعیت ایران و تحولات دینامیکی آن
- ۹- مهاجرت و تحرک مکانی جمعیت
- ۱۰- مهاجرتهای داخلی - مهاجرتهای خارجی در ایران

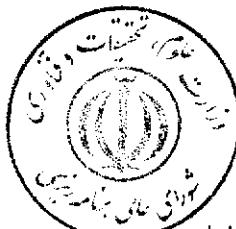
#### منابع:

- ۱- جوان، جعفر (۱۳۸۰)، جغرافیای جمعیت جوان، مشهد: جهاد دانشگاهی مشهد، مشهد.
- ۲- جوان، جعفر (۱۳۶۷)، جمعیت ایران و بستر جغرافیایی آن، مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد.
- ۳- زنجانی، حبیب الله (۱۳۷۰)، جمعیت و شهر نشینی در ایران، تهران: دفتر مطالعات و تحقیقات شهرسازی.
- ۴- مهدوی، مسعود (۱۳۷۳)، اصول و مبانی جغرافیای جمعیت، تهران: نشر قومس.
- ۵- فرید، یدالله (۱۳۷۴)، جغرافیای جمعیت، تبریز: انتشارات دانشگاه تبریز.
- ۶- زلینیسکی، ولیر (۱۳۷۰)، مقدمه‌ای بر جغرافیای جمعیت، ترجمه فیروز جمالی، تهران: سمت.

7- Plane, David & Pogerson, Peter (1994), Geographical Analysis of population. New York: John Wiley & Sons.

## سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس:	جغرافیای اقتصادی ایران		
وضعیت پیش نیاز: مبانی جغرافیای اقتصادی	نوع واحد: نظری	تعداد واحد: ۲	
نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد <input checked="" type="checkbox"/> ندارد <input type="checkbox"/>	تعداد ساعت: ۳۴	استاد متخصص برای تدریس:	جغرافیدان اقتصادی
<b>اهداف:</b>			
آشنایی دانشجویان با ویژگیهای مکانی - فضایی فعالیتهای اقتصادی در بخش‌های مختلف اقتصادی، و بررسی عوامل موثر در شکل پذیری فعالیتهای متأثر از کارکرد های محلی و منطقه ای، و تاثیر انواع فضاها، جریانها و ساختارها، در توزیع جغرافیایی این فعالیتها و عملکردها آنها در مناطق مختلف جغرافیایی ایران.			
<b>سرفصل ها:</b>			
۱- مقدمه:			
۱-۱- نقش عوامل طبیعی و انسانی در شکل دهی اقتصاد فضا و ایجاد تفاوت‌های اقتصادی بین فضایی؛			
۱-۲- ویژگیهای توان تولیدی ایران با تکیه بر موقعیت طبیعی و انسانی سرزین؛			
۱-۳- کشاورزی؛			
۱-۱-۱- تاریخچه کشاورزی در ایران؛			
۱-۱-۲- توان تولیدی ایران در بخش کشاورزی؛			
۱-۱-۳- آب و هوا و کشاورزی ایران؛			
۱-۲-۱- منابع آب و کشاورزی ایران؛			
۱-۲-۲- منابع خاک و کشاورزی ایران؛			
۱-۲-۳- توان و توزیع جغرافیایی جنگل و مرتع در ایران؛			
۱-۳-۱- ارزش اقتصادی کشاورزی ایران؛			
۱-۳-۲- ایجاد اشتغال و درآمد در فضاهای جغرافیایی ایران؛			
۱-۳-۳- تأمین نیازهای مصرفی جمعیت و مواد اولیه برای صنایع؛			
۱-۳-۴- کسب پشتونه ارزی برای کشور از طریق صادرات محصولات کشاورزی؛			
۱-۳-۵- پهنه برداری بهینه از منابع آب و خاک؛			
۱-۳-۶- توزیع فضایی انواع تولیدات کشاورزی؛			
۱-۴-۱- ژراعت و باغداری؛			
۱-۴-۲- دامداری و دامپروری و پرورش طیور و ...؛			
۱-۴-۳- قطهای کشاورزی ایران؛			
۱-۴-۴- جهت گیری و آینده نگری به سوی کشاورزی پایدار در ایران؛			
۱-۴-۵- صنایع؛			
۱-۴-۶- تاریخچه صنعت در ایران؛			
۱-۴-۷- ویژگیها و توانهای جغرافیایی ایران از دیدگاه توسعه صنعتی؛			
۱-۴-۸- نیروی انسانی مورد نیاز صنایع؛			
۱-۴-۹- تأمین سرمایه مورد نیاز صنایع؛			
۱-۴-۱۰- بازاریابی برای تولیدات صنعتی؛			
۱-۴-۱۱- گسترش شبکه های ارتباطی؛			
۱-۴-۱۲- مواد اولیه و منابع معدنی؛			



۶-۲-۴- البرزی؛

۷-۲-۴-جهت دهی و حمایت های دولتی؛

۴- روند توسعه صنعتی و ارزش اقتصادی صنایع ایران؛

۴- چگرافیای صنعتی ایران؛

۴- ۱- صنایع استخراجی؛

۴- ۲- ۴- ۴- صنایع کارخانه ای و کارگاهی؛

۴- ۳- ۴- ۴- هنرهای سنتی ایران (صنایع دستی)؛

۴- ۵- قطبهای صنعتی ایران؛

۴- ۶- تنگه های توسعه ای صنعتی در ایران.

۵- خدمات:

۵- ۱- ویژگیهای ایران در توسعه فعالیتهای خدماتی؛

۵- ۲- چگرافیای حمل و نقل در ایران؛

۵- ۳- توانمندی و فضاهای گردشگری در ایران؛

۵- ۴- بازارگانی و تجارت داخلی و خارجی ایران؛

ج- روش ارائه درس:

برای آشنایی دانشجویان با انواع فضاهای اقتصادی سرزمین ایران، ارائه درس به صورت سمعی و بصری بوده و استفاده از وسایل کمک آموزشی برای ارائه فیلم، اسلاید و Power point ... از فضاهای متنوع بخش های مختلف اقتصادی، الزامی است. این درس دارای ۴ روز سفر علمی همراه با کار پژوهشی میدانی در فضاهای کشاورزی، صنعتی و معدنی ایران می باشد.

منابع:

۱- مطبوعی لنگرودی، سید حسن (۱۳۸۵)، چگرافیای اقتصادی ایران (کشاورزی)، مشهد: انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد.

۲- مطبوعی لنگرودی، سید حسن (۱۳۸۶)، چگرافیای اقتصادی ایران (صنایع)، مشهد: انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد.

۳- رزاقی، ابراهیم؛ اقتصاد ایران (۱۳۸۵)، تهران: نشر نی.

۴- گریستی ویلسن، ج (۱۳۱۷)، تاریخ صنایع ایران، ترجمه ای عبدالله فریار، ناشر وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه.

۵- یاوری، احمد رضا (۱۳۵۹)، شناختی از کشاورزی سنتی ایران، تهران: انتشارات بنگاه ترجمه و نشر کتاب.

۶- جاسبر سینگ، اس اس. دیلون (۱۳۷۴)، چگرافیای کشاورزی، ترجمه سیاوش دهقانیان و ...، مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد.

## سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس:	جغرافیای سیاسی ایران
وضعیت پیش نیاز:	مبانی جغرافیای سیاسی
نوع واحد: نظری	تعداد واحد: ۲
استاد متخصص برای تدریس:	جغرافیدان سیاسی
اهداف: آشنایی دانشجویان با ساختار و عناصر جغرافیای سیاسی ایران به عنوان مبنای شناختی مدیریت و سازماندهی سیاسی قضا در ایران.	
سرفصل ها:	
<ul style="list-style-type: none"> <li>۱- عوامل مؤثر بر پیدایش و بقای کشور و دولت در ایران</li> <li>۲- ساختار فضائی و هویت ملی و استمرار حکومت ایرانی در بستر تاریخ</li> <li>۳- موقعیت ژئولوژیکی ایران و روابط فضائی با پیرامون</li> <li>۴- قابلیتها و تنگناهای ژئولوژیکی ایران</li> <li>۵- سرزمین، بنیادهای زیستی و احسان وطن گرانی و عاطفه سرزمنی</li> <li>۶- ساختار ملت ایران (ریشه شناسی، ساختار اجتماعی و فضائی)</li> <li>۷- نیروهای همگرا و واگرا در ایران</li> <li>۸- فرهنگ سیاسی ملت ایران</li> <li>۹- حکومت در ایران (سیر تکوین- ساختار و سیستم)</li> <li>۱۰- ساختار سیاسی فضا (مرکز سیاسی اداری - مرزها- تقسیمات کشوری)</li> <li>۱۱- الگوهای توزیع قدرت سیاسی (توزیع ساختی - توزیع فضائی)</li> <li>۱۲- نقش آفرینی سیاسی مردم ایران در فرایندهای سیاسی (ملی و محلی)</li> <li>۱۳- بررسی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران</li> </ul>	
منبع اصلی:	
۱- حافظ نیا، محمد رضا (۱۳۸۵)، جغرافیای سیاسی ایران، تهران: سمت.	
منابع فرعی:	
۱- کریمی پور، یداله (۱۳۷۹)، مقدمه ای بر ایران و همسایگان، تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی (واحد تربیت معلم).	
۲- مجتبهد زاده، پیروز (۱۳۸۶)، بازیگران کوچک در بازی بزرگ، ترجمه سید عباس احمدی، تهران: انتشارات معین.	
۳- مجتبهد زاده، پیروز (۱۳۷۹)، ایده های ژئولوژیک و واقعیت های ایرانی، تهران: نشر نی.	
۴- امین، محمد (۱۳۸۰)، قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، تهران: انتشارات خورشید.	
5- Mc Lachlan, Keith. (1994). The boundaries of modern Iran. London: UCL press	
6- Mojtabeh Zadeh, Pirouz. (2006). Boundary Politics and International Boundaries of Iran. Florida: Universal publisher Bo ca Raton	

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس:	جغرافیای شهری ایران		
وضعیت پیش نیاز: مبانی جغرافیای شهری	نوع واحد: نظری	تعداد واحد: ۲	
	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ سفر علمی ■ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار ■	تعداد ساعت: ۳۴ ندارد □	استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان شهری
اهداف: آشنایی دانشجویان با مفهوم شهر و عوامل جغرافیایی موثر در پیدایش و توسعه شهرهای ایران و ویژگی های شهر و شهرنشینی ایران در دوره های گذشته تاکنون			
<b>سرفصل ها:</b> ۱- تعاریف شهر در ایران ۲- تاریخ شهر و شهرنشینی در ایران ۳- ویژگی شهر و شهرنشینی در دوران باستان تا پیش از اسلام در ایران ۴- ویژگی های شهر و شهرنشینی از اسلام تا حمله مغول ۵- ویژگی های شهر و شهرنشینی از حمله مغول تا قاجار ۶- ویژگی های اجتماعی، اقتصادی و کالبدی شهر و شهرنشینی در دوره قاجار ۷- ویژگی های اجتماعی، اقتصادی و کالبدی شهر و شهرنشینی در دوران پهلوی (اول، دوم) ۸- ویژگی های اجتماعی، اقتصادی و کالبدی شهر و شهرنشینی در دوران جمهوری اسلامی ۹- تاثیرات نفت، اصلاحات اراضی و اقتصاد سیاسی بر پیدایش توسعه و نظام شهری ایران تاثیر طرح های جامعه و سایر طرح های شهری در سازمان و ساختار فضایی - کالبدی شهر در دوره پهلوی و جمهوری اسلامی شبکه و نظام شهری ایران			
<b>منابع:</b> ۱- نظریان، اصغر (۱۳۷۵)، جغرافیای شهری ایران، تهران: انتشارات پیام نو. ۲- مشهدی زاده دهاقانی، ناصر (۱۳۷۵)، تحلیلی از ویژگی های الگوی برنامه ریزی شهری در ایران. ۳- اعتماد، گیتی (۱۳۶۵)، شهر و شهرنشینی در ایران، تهران: انتشارات آگاه.			

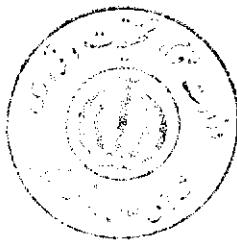
## سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس:	جغرافیای روستایی ایران
وضعیت پیش نیاز؛ مبانی	جغرافیای روستایی
نوع واحد: نظری	تعداد واحد: ۲
اهداف:	
<p>شناخت و دستیابی به درک عمیق از ویژگیهای روستاهای جامعه روستایی ایران، و تحلیل مسائل، توانمندیها و زمینه های رشد با تکیه بر ویژگیهای کالبدی، اکولوژیکی، اقتصادی و اجتماعی، و دستیابی به راهکارهای لازم در زمینه حل مسائل و مشکلات روستاهای ایران.</p>	
سرفصل ها:	
۱- مقدمه:	
۲- سیر تحول روستاهای از پیدایش تا دوره معاصر؛	
۳- بررسی و تحلیل تعاریف عنوان شده از روستا؛	
۴- نقش عوامل طبیعی و انسانی در شکل پذیری روستاهای ایران؛	
۴-۱- نقش عوامل طبیعی در شکل پذیری روستاهای ایران؛	
۴-۲- نقش عوامل انسانی در شکل پذیری روستاهای ایران؛	
۴-۳- طبقه بندي روستاهای ایران بر اساس شکل استقرار؛	
۵- ساختار اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی روستاهای ایران؛	
۵-۱- اشکال مالکیت و کاربری اراضی روستاهای ایران؛	
۵-۲- انواع نظام های بهره برداری از اراضی؛	
۵-۳- قشر بندي جامعه روستایی ایران؛	
۵-۴- نظام بهره برداری از منابع آب روستاهای ایران؛	
۵-۵- اشکال بهره برداری در اقتصاد روستایی ایران؛	
۵-۱-۵- زراعت و باغداری؛	
۵-۲- دامداری و دامپروری، پرورش طیور ...؛	
۵-۳- صنایع روستایی؛	
۵-۴- گردشگری و ...؛	
۶- اثرات اصلاحات ارضی در جامعه روستایی ایران؛	
۷- نقش سازمانهای دولتی در تحولات روستایی ایران؛	
۸- روابط شهر و روستا در ایران؛	
۹- نقش ارتباطات در توسعه روستایی ایران؛	
۱۰- نقش فن آوریهای نوین در توسعه روستایی ایران؛	
۱۱- اشکال مدیریت روستایی از گذشته تا دوره معاصر؛	
۱۲- جمعبندی و نتیجه گیری از مباحث درس.	
ج- روش ارائه درس:	
<p>تنوع شدیدی در انواع فضاهای روستایی ایران مشاهده می شود. به این لحاظ، و برای آشنایی دانشجویان با انواع فضاهای روستایی ایران، ارائه درس به صورت سمعی و بصری بوده و استفاده از وسایل کمک آموزشی برای ارائه فیلم، اسلاید و Power point ... از انواع فضاهای روستایی کشور الزامی است. این درس دارای ۵ روز سفر علمی همراه با کار پژوهشی</p>	

میدانی در روستاهای ایران می باشد. اگر مدت سفر و پژوهش میدانی به دو تیپ متفاوت از روستاهای کشور اختصاص داده شود، برای دانشجویان بسیار سودمند خواهد بود

منابع:

- ۱- مهدوی، مسعود (۱۳۸۰)، مقدمه ای بر جغرافیای روستایی ایران، تهران: انتشارات سمت.
- ۲- حسینی ابری، سید حسن (۱۳۸۰)، مدخلی بر جغرافیای روستایی ایران، اصفهان: انتشارات دانشگاه اصفهان.
- ۳- افراحته، حسن (۱۳۸۲)، جغرافیای روستایی ایران، تهران: انتشارات آذنا.
- ۴- مطیعی لنگرودی، سید حسن (۱۳۸۵)، برنامه ریزی روستایی در ایران، مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی.
- ۵- لینچ، کنت (۱۳۸۶)، روابط متقابل شهر و روستا در کشورهای در حال توسعه، ترجمه محمد رضا رضوانی و داود شیخی، تهران: انتشارات پیام.
- ۶- یاسوری، مجید (۱۳۸۶)، مقدمه ای بر اقتصاد روستایی با تاکید بر بخش کشاورزی، تهران: انتشارات به نشر.





جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای برنامه ریزی آموزش حالی



برنامه آموزشی دوره کارشناسی

رشته جغرافیای سیاسی (آمایش و مدیریت سیاسی فضا)

فصل سوم: سرفصل دروس

بخش سوم: سرفصل دروس اختیاری

## سفرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

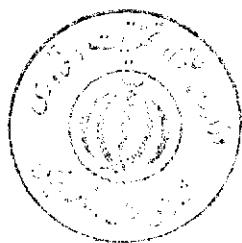
نام درس:	اصول و روش‌های مطالعات ناحیه‌ای		
وضعیت پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری	تعداد واحد: ۲	
نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد <input checked="" type="checkbox"/> ندارد <input type="checkbox"/>	تعداد ساعت: ۳۴	استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان منطقه‌ای	
اهداف: آشنایی دانشجویان با اصول و مبانی و روش‌های مطالعات منطقه‌ای و مناطق ایران			
سفرفصل‌ها:			
۱- تعاریف و مفاهیم منطقه ۲- سیر تحولات منطقه‌ای در جهان ۳- شناخت مولفه‌ها و شاخص‌های منطقه‌بندی ۴- انواع منطقه مشتمل بر مناطق کارکردی و جغرافیایی، برنامه‌ریزی، همگن، کانونی، صنعتی، کشاورزی، دارای عملکرد ویژه و ... ۵- روش مطالعات منطقه‌ای ۵-۱- مطالعات طبیعی و محیطی ۵-۲- مطالعات جمعیتی و اجتماعی و فرهنگی ۵-۳- مطالعات سیاسی و ژئوپلیتیکی ۵-۴- مطالعات اقتصادی ۵-۵- مطالعات کالبدی ۶- روش‌های تحلیل منطقه‌ای شامل: ۶-۱- تغییر مناطق توسعه یافته و نیمه توسعه یافته و محروم ۶-۲- روش HDI ۶-۳- روش تاکسونومی ۶-۴- روش امتیاز استاندارد شده ۷- مطالعه سابقه منطقه‌بندی در ایران مشتمل بر: ۷-۱- مناطق مبنی بر طرح جامع شاهراه‌های کشور ۷-۲- مطالعه توسعه محور شرق ۷-۳- مطالعات طرح جامع آب ۷-۴- مطالعات طرح جامع شاهراه‌های شکور ۷-۵- مطالعات طرح کالبدی ملی ایران ۷-۶- مطالعات طرح و مکان ۹۰ ۷-۷- مطالعات مناطق گردشگری کشور ۷-۸- بررسی اجمالی از مناطق شمال و جنوبی و غربی و شرقی، مرکزی و جزایر ایران			
منابع:			
۱- زیاری، کرامت الله (۱۳۸۶)، اصول و روش‌های برنامه‌ریزی منطقه‌ای در ایران، یزد: انتشارات دانشگاه یزد. ۲- صرافی، مظفر (۱۳۷۵)، مبانی برنامه‌ریزی منطقه‌ای، تهران: انتشارات سازمان برنامه. ۳- حسن‌زاده دلیر، کریم (۱۳۸۰) برنامه‌ریزی ناحیه‌ای، تهران: انتشارات سمت. 4- Johnston, R & Others. (1990). <i>Regional Geography</i> . London: Routledge. 5- Horder, Rupert. (2000). <i>Development Geography</i> . London: Routledge.			

### سفرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس:	مطالعات منطقه ای (خلیج فارس)	تعداد واحد:	نوع واحد: نظری	وضعیت پیش نیاز: ندارد
استاد متخصص برای تدریس:	■ ندارد	تعداد ساعت: ۳۴	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد	■ سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار
اهداف:	آشنایی دانشجویان جغرافیا با ساختار منطقه ای و روش مطالعه آن و نیز شناخت ویژگی ها و مسائل منطقه خلیج فارس			
سفرفصل ها:	<p>۱- مفهوم منطقه و جغرافیای منطقه ای از دیدگاه های مختلف</p> <p>۲- روش مطالعات منطقه ای</p> <p>۳- مناطق در سیستم جهانی (معرفی مناطق ژئوپلیتیک در جهان)</p> <p>۴- قلمرو جغرافیایی منطقه خلیج فارس</p> <p>۵- منابع و بنیادهای زیستی منطقه خلیج فارس</p> <p>۶- جغرافیای تاریخی منطقه خلیج فارس</p> <p>۷- مردم، زبان و مذهب در منطقه خلیج فارس</p> <p>۸- جغرافیای سیاسی منطقه خلیج فارس (شکل گیری و ساختار نظام دولت)</p> <p>۹- ژئوپلیتیک خلیج فارس و نقش قدرتهای مداخله گر و بیرونی در جغرافیای سیاسی منطقه خلیج فارس</p> <p>۱۰- ابعاد توسعه در منطقه خلیج فارس (تاریخچه، چشم انداز آینده)</p> <p>۱۱- عوامل و عناصر واگرا و همگرا در منطقه خلیج فارس</p> <p>۱۲- شورای همکاری خلیج فارس (تاریخچه، انگیزه ها، دستاوردها)</p> <p>۱۳- اختلافات سرزمینی در منطقه خلیج فارس</p> <p>۱۴- ناسیونالیزم و هویت ملی در منطقه خلیج فارس (تاریخچه، چگونگی و پیامدها)</p> <p>۱۵- تاثیرات جهانی شدن بر منطقه خلیج فارس (هویت فرهنگی، بنیادگرایی، روابط جمعیت های بومی و مهاجر)</p> <p>۱۶- ایران در منطقه خلیج فارس (اثرگذاری و اثر پذیری؛ تهدیدها و فرصت ها)</p>			
منابع:	<p>۱- آتنوی، جاک دیوک (۱۳۵۷)، امارات خلیج فارس، پژوهشن اقتصادی، سیاسی و اجتماعی، ترجمه مهدی مظفری، تهران: انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی.</p> <p>۲- حافظ نیا، محمد رضا (۱۳۸۴)، خلیج فارس و نقش استراتژیک تنگه هرمز، تهران: سمت.</p> <p>۳- مجتبه‌زاده، پیروز (۱۳۷۹)، خلیج فارس، کشورها و مرزها، تهران: مؤسسه انتشارات عطایی.</p> <p>۴- مجتبه‌زاده، پیروز (۱۳۸۲)، جزایر تنب و ابوموسی؛ رهنمونی در کاوش برای صلح و همکاری در خلیج فارس، ترجمه حمیدرضا ملک محمدی نوری، تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی.</p> <p>۵- مجتبه‌زاده، پیروز (۱۳۸۰)، امنیت و مسائل سرزمینی در خلیج فارس؛ جغرافیای سیاسی دریایی، ترجمه امیر مسعود اجتهادی، تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی.</p> <p>۶- درایسل، آلسایبر، اچ بلیک، جرالد (۱۳۷۴)، جغرافیای سیاسی خاور میانه و شمال آفریقا، ترجمه دره میر حیدر، تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی.</p> <p>۷- روشنیل، جلیل و سیف زاده، سید حسن (۱۳۸۲)، تعارضات ساختاری در منطقه خلیج فارس، تهران: مرکز پژوهش های علمی و مطالعات استراتژیک خاور میانه.</p> <p>۸- کمپ، جفری، هارکاوی، رایرت (۱۳۸۳)، جغرافیای استراتژیک خاور میانه، جلد اول و دوم، ترجمه سید مهدی</p>			

- متین، تهران: انتشارات پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- ۹- دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی (۱۳۶۳-۱۳۸۵)، مجموعه مقالات اولین تا شانزدهمین کنفرانس‌های خلیج فارس، تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی.
- ۱۰- وثوقی، محمدباقر (۱۳۸۴). تاریخ خلیج فارس و ممالک همچوار، تهران: سمت.

- 11-Johnston, R-J, & Others. (1990). Regional Geography. London: Rout ledge.
- 12-Buzan, Barry and Waever, ole. (2003). Region and powers. The Structure of International Security. Cambridge University Press
- 13-Faisal Bin Salman Al-saud. (2003). Iran, Saudi Arabia and Persian Gulf. Power Politic in Transition. I.B. Tauris. London and New York



### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس: <b>نواحی جغرافیایی ایران</b>	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری	وضعیت پیش نیاز: ندارد
استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان منطقه ای	تعداد ساعت: ۳۶	نوع آموزش تكمیلی عملی: دارد <input checked="" type="checkbox"/> سفر علمی <input type="checkbox"/> آزمایشگاه <input type="checkbox"/> کارگاه <input type="checkbox"/> سمینار	■ ندارد
اهداف:			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- ایجاد تصویری کامل و جامع از وضعیت جغرافیای ایران به منظور استفاده در امور توسعه و عمران کشور.</li> <li>- شناخت پتانسیل های قسمت های مختلف کشور.</li> </ul>			
<b>سرفصل ها:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ۱ تعريف ناحیه و انواع آن مانند نواحی تک معیاري و یا چند معیاري</li> <li>- ۲ شاخص ها و معیار های ناحیه بندی</li> <li>- ۳ روش های ناحیه بندی</li> <li>- ۴ نواحی توبوگرافی ایران</li> <li>- ۵ نواحی پوشش گیاهی</li> <li>- ۶ نواحی خاک</li> <li>- ۷ نواحی اقلیمی ایران</li> <li>- ۸ حوضه های ابریز</li> <li>- ۹ نواحی اقتصادی</li> <li>- ۱۰ نواحی جمعیتی</li> <li>- ۱۱ نواحی کشاورزی</li> <li>- ۱۲ نواحی جغرافیایی ایران مانند نواحی بیابانی و نواحی کوهستانی و غیره</li> <li>- ۱۳ استعداد ها و محدودیت های هر کدام از نواحی</li> </ul>			
<b>منابع:</b> <p>۱- رهنمايی، محمدتقی (۱۳۸۴)، توان های محیطی ایران، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری.</p>			

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

<b>وضعیت پیش نیاز: ندارد</b>	<b>نوع واحد: نظری</b>	<b>تعداد واحد: ۲</b>	<b>نام درس: جغرافیا و جهانی شدن</b>
<b>نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد <input checked="" type="checkbox"/> ندارد <input type="checkbox"/></b>	<b>تعداد ساعت: ۳۴</b>	<b>استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان سیاسی</b>	<b>اهداف:</b>
<b>آشنایی دانشجویان با تعاریف، مفاهیم و نظریه های جهانی شدن به ویژه در ابعاد سیاسی، اقتصادی و فرهنگی و تاثیر آن (جهانی شدن) بر مفاهیم جغایی سیاسی</b>			
<b>سرفصل ها:</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- ۱- تبیین فلسفی عام گرایی و خاص گرایی</li> <li>- ۲- تعریف جهانی شدن و مفاهیم پیرامون آن</li> <li>- ۳- نظریه های جهانی شدن</li> <li>- ۴- ابعاد جهانی شدن (اقتصادی، سیاسی، امنیتی، فرهنگی و ...)</li> <li>- ۵- نولیبرالیسم و جهانی شدن</li> <li>- ۶- قدرت و جهانی سازی</li> <li>- ۷- ضد جهانی شدن (محلی گرایی و جهانی محلی گرایی)</li> <li>- ۸- ایزارهای جهانی شدن (فناوری های نوین اطلاعات و ارتباطات و شرکتهای چندملیتی در خدمت جهانی شدن)</li> <li>- ۹- چالش های کشورها و دولتها در عصر جهانی شدن</li> <li>- ۱۰- فرصت ها و تهدیدهای ایران در برخورد با جهانی شدن</li> </ul>			
<b>منابع:</b>			
<ol style="list-style-type: none"> <li>- ۱- جانستون، آر. جی و دیگران (۱۳۸۳)، جغرافیاهای تحول جهانی، ترجمه نسرین نوریان، تهران: دوره عالی جند.</li> <li>- ۲- کاستلز، مانوئل (۱۳۸۰)، عصر اطلاعات: اقتصاد، جامعه و فرهنگ، ترجمه احمد علیقلیان و افسین خاکباز، تهران: انتشارات طرح نو</li> <li>- ۳- گل محمدی، احمد (۱۳۸۱)، جهانی شدن فرهنگ و هویت، تهران: نشری</li> </ol>			
<ol style="list-style-type: none"> <li>4- Murray, Warwick (2006). Geographies of Globalization. London: Rout ledge Taylor &amp; Francis</li> <li>5- Johnston, R. J &amp; others. (2002). Geographies of Global change. London: Blackwell Publishing</li> <li>6- Lechner, F. J &amp; Boli, J. (2004). The globalization Reader. London: Blackwell Publishing</li> </ol>			

## سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

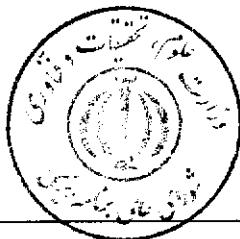
وضعیت پیش نیاز: ندارد	نوع واحد: نظری	تعداد واحد: ۲	نام درس: مبانی جغرافیای ارتباطات
نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد □	تعداد ساعت: ۳۴	استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان انسانی	سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار ■
اهداف: آشنایی دانشجویان با مفاهیم جغرافیای ارتباطات و پراکندگی و گسترش انواع رسانه‌ها در جهان.			
سرفصل‌ها:			
<p>۱- جغرافیای رسانه‌ها (سینما- تلویزیون- اینترنت- ماهواره - موزیک- هنر - تبلیغات - روزنامه‌ها          - مجلات - ویدئو - انیمیشن و ...)</p> <p>۲- ارتباط رسانه‌ها با فضای مکانی، فرهنگ، جامعه و هویت</p> <p>۳- قضایا و مکانهای گوناگون رسانه‌ها</p> <p>۴- رسانه‌ها و جهانی شدن</p> <p>۵- رسانه‌ها در عصر پست مدرن</p> <p>۶- ارتباط میان رسانه‌ها و تجربیات زندگی روزمره (در شهر، خیابان، منزل و رویا)</p> <p>۷- تولید، توزیع، نمود و مصرف انواع رسانه‌ها</p> <p>۸- رسانه و رفتار سیاسی - قضایی شهروندان</p> <p>۹- رسانه و قدرت (تأثیر متقابل بر یکدیگر)</p>			
<p>منابع:</p> <p>۱- آلبرتس، دیوید س و پاپ، دانیل س(۱۳۸۵). گزیده‌ای از عصر اطلاعات: نالملمات انتیت ملی در عصر اطلاعات. ترجمه‌ی علی علی‌آبادی و رضا نخجوانی. تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی</p> <p>۲- دیبرخانه شورای عالی اطلاع رسانی(۱۳۸۴). راهبری اینترنت؛ مشارکت فراگیر. ترجمه علیرضا کاشیان و دیگران. تهران</p> <p>۳- صدقی، مراد علی(۱۳۸۲). تکنولوژی اطلاعات و حاکمیت ملی. چاپ دوم. تهران: انتشارات وزارت امور خارجه</p> <p>۴- عراقچی، عباس(۱۳۷۷). اینترنت عرصه‌ی جدید در تعامل فرهنگ‌ها. تهران: مجله سیاست خارجی. سال دوازدهم. تابستان ۱۳۷۷</p> <p>۵- هیکن، ریچارد(۱۳۸۴). بازآفرینی دولت در عصر اطلاعات. تهران: انتشارات شورای عالی اطلاع رسانی</p>			

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

<b>وضعیت پیش نیاز: آمار و احتمالات، مبانی سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS).</b>	<b>نوع واحد: نظری</b>	<b>تعداد واحد: ۲</b>	<b>نام درس: تحلیل فضایی</b>
		<b>تعداد ساعت: ۳۴</b>	<b>استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان ریاضی</b>
<b>اهداف:</b> شناخت جغرافیا به عنوان یک علم مطالعه پراکندگی ها اصل و قوانین حاکم بر پراکندگی ها. تخمین داده های جغرافیایی در مناطق فاقد اطلاعات.			
<b>سرفصل ها:</b>			
۱- تعریف علم و جغرافیا ۲- ویژگی های اصلی علم جغرافیا یعنی موضوع هدف و روش کار. ۳- نگرش های مختلف جغرافیا و توکین آنها در طول تاریخ ۴- جغرافیا به عنوان علم پراکندگی ها ۵- داده های فضایی و زمین آمار ۶- اشکال پراکندگی مانند الگوهای تصادفی، پراکنده و متمرکز. ۷- شناسایی الگوهای تصادفی از غیر تصادفی با استفاده از روش های آماری و گرافیکی. ۸- الگوهای نقطه ای و معیار های اندازه گیری ویژگی های آنها مانند تمرکز، فاصله و تصادفی بودن یا نبودن. ۹- الگوهای خطی و شبکه ای ۱۰- الگوهای مساحتی و پلیگون. ۱۱- تغییرات متغیر ها بر روی مکان. ۱۲- خود همبستگی فضایی ۱۳- درون یابی ۱۴- روش های مختلف درون یابی مانند روش تیسن، منجذبی های هم ارزشی، میانگین و میانه مکانی ۱۵- روش وزن دهنی عکس مجذور فاصله ۱۶- روش کریچینگ			
<b>نکته:</b> هر دانشجو موظف است یک تکلیف کلاسی در زمینه یکی از موضوعهای درس به صورت عملی انجام دهد.			
<b>منابع:</b>			
1- Lo, C.P. and A.K.W. Yeung. (2005). Concepts and techniques of Geographical Information Systems. Prentice Hall of India, New Delhi. 2- Fortin, M.J. and M. Dale. (2006). Spatial analysis. Cambridge University Press, Cambridge.			

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

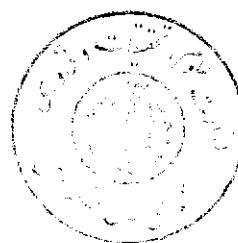
<b>نام درس:</b> <b>منابع آب ایران</b>	<b>تعداد واحد:</b> ۲ <b>نوع واحد: نظری</b>	<b>تعداد واحد:</b> ۲۴ <b>نوع آموزش تکمیلی عملی:</b> دارد <input checked="" type="checkbox"/> ندارد <input type="checkbox"/>	<b>استاد متخصص برای تدریس:</b> <b>هیدرولوگ-اقليم شناس</b>
<b>اهداف</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• آشنایی با ویژگی های هیدرولوژیک کشور</li> <li>• شناخت منابع آب سطحی کشور و نحوه بهره برداری از آن در کشور</li> <li>• شناخت منابع آب زیرزمینی کشور و نحوه بهره برداری از آن در کشور</li> <li>• آشنایی با نحوه مدیریت منابع آب در کشور</li> </ul>			
<b>سرفصل ها:</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>۱. بررسی حوضه های منطقه ای ایران</li> <li>۲. بررسی تفکیکی حوضه های اصلی منطقه ای ایران</li> <li>۳. بررسی بارشهای جوی در سطح حوضه های آبریز کشور</li> <li>۴. بررسی جریانهای سطحی در حوضه های آبریز کشور</li> <li>۵. بررسی جریان آبهای زیرزمینی در کشور</li> <li>۶. بررسی بیلان آب در کشور</li> <li>۷. بررسی روشهای استفاده از آبهای سطحی در کشور</li> <li>۸. بررسی روشهای استفاده از آبهای زیرزمینی در کشور</li> </ol>			
<b>منبع اصلی:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• موحد دانش، علی اصغر (۱۳۷۳)، هیدرولوژی آبهای سطحی ایران، تهران: انتشارات سمت.</li> </ul>			



**سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا**

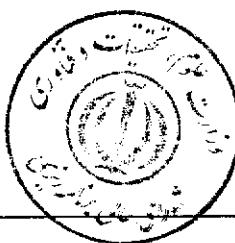
نام درس: به پیش نهاد گروه مربوطه	تعداد واحد: ۲	نوع واحد:	وضعیت پیش نیاز:
استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان	تعداد ساعت: ۳۴	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد <input checked="" type="checkbox"/> ندارد <input type="checkbox"/>	سفر علمی <input type="checkbox"/> آزمایشگاه <input type="checkbox"/> کارگاه <input type="checkbox"/> سمینار <input type="checkbox"/>
اهداف:			
سرفصل ها:			

عنوان و سرفصل های این درس با توجه به تشخیص ضرورت توسط گروه جغرافیا  
دانشگاه مربوطه پیشنهاد شده و به تصویب مقام ذی صلاح در آن دانشگاه خواهد  
رسید.



**سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا**

نام درس:	به پیش نهاد گروه مربوطه
استاد متخصص برای تدریس:	نادرد <input type="checkbox"/> تعداد ساعت: ۳۴
جغرافیدان	نوع آموزش تكمیلی عملی: دارد <input type="checkbox"/>
اهداف:	سفر علمی <input type="checkbox"/> آزمایشگاه <input type="checkbox"/> کارگاه <input type="checkbox"/> سمینار <input type="checkbox"/>
سرفصل ها:	عنوان و سرفصل های این درس با توجه به تشخیص ضرورت توسط گروه جغرافیای دانشگاه مربوطه پیشنهاد شده و به تصویب مقام ذی صلاح در آن دانشگاه خواهد رسید.





جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای برنامه ریزی آموزش عالی



برنامه آموزشی دوره کارشناسی

رشته جغرافیای سیاسی (آمایش و مدیریت سیاسی فضای)

## فصل سوم: سرفصل دروس

بخش چهارم: سرفصل دروس تخصصی - کاربردی

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس: آمار پیشرفته	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری	وضعیت پیش نیاز: آمار و احتمالات
استاد متخصص برای تدریس:	تعداد ساعت: ۳۴	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد <input checked="" type="checkbox"/> ندارد <input type="checkbox"/>	متخصص آمار سفر علمی <input type="checkbox"/> آزمایشگاه <input type="checkbox"/> کارگاه <input type="checkbox"/> سمینار <input type="checkbox"/>
اهداف: آشنایی دانشجویان با کاربرد آمار در جغرافیای سیاسی.			
<b>سرفصل ها:</b>			
۱- مفاهیم و تعاریف: دانش آمار و تقسیمات آن (آمار توصیفی و آمار استنباطی، آمار پارامتری و آمار ناپارامتری، آمار یک متغیره و چند متغیره)، کاربرد آمار در جغرافیای سیاسی ۲- اطلاعات، داده ها و متغیرهای جغرافیای سیاسی - انواع متغیرها در جغرافیای سیاسی - منابع اطلاعات و داده های جغرافیای سیاسی - نمایش و آزمون همگنی، صحت و بازسازی مشاهدات و متغیرهای جغرافیای سیاسی ۳- تعیین روابط، شباهت ها، تفاوت ها - روابط (همبستگی) در جداول توافقی			
روابط متغیرهای اسمی شامل آماره کی دو ( $\chi^2$ )، ضریب کاپا، ضریب همبستگی کرامر، ضریب توافق (C)، ضریب همبستگی لاندا ( $\lambda$ )، ضریب تاو ( $t^2$ ) گودمن و کراسکال، ضرایب همبستگی خانواده گاما - اندازه گیری فاصله و تشابه محاسبه ضریب شباهت در صفات کیفی (ضریب جاکارد و ضریب سورن سون) محاسبه ضریب شباهت در صفات کمی (فاصله اقلیدسی، ضریب تفاوت شکل، ضریب کسینوس، ضریب همبستگی، ضریب متربک کانبرا، ضریب بری-کرتیس، فاصله مینسکاوسکی، فاصله بلوک شهری یا فاصله منهاتن، فاصله چبی چف، فاصله توانی) و شاخص های تنوع شامل شاخص تنوع شانون، شاخص یکنواختی، شاخص تنوع مکنتاش ۴- تحلیل رگرسیون چند متغیره ۵- توصیف متغیرهای مکانی اندازه های توزیع فضایی شامل میانگین پهنه ای، مرکز میانگینی، مرکز میانه ای، انحراف فاصله ای استاندارد، فاصله نسبی - شاخص تمرکز و پراکنش مکانی (شاخص پراکنش گیبس- مارتین، ضریب تغییرات گرین، شاخص موری سیتا شاخص استاندارد موری سیتا، شاخص ابرهارت، شاخص هاپکینز و...)، - رسته بندی قطبی - تحلیل نزدیک ترین همسایه و آماره I مورن			
آزمون های آماری Z و t و $\chi^2$ .			
منابع:			
۱- علیجانی، بهلول (۱۳۸۱)، «نقش آمار در توسعه علم جغرافیا»، مجموعه مقالات ششمین کنفرانس بین المللی آمار ایران، شهریور ماه ۱۳۸۱. ۲- جی، کن (۱۳۷۹). یکصد آزمون آماری، ترجمه حسن صانعی و سید نور الدین موسوی نسب، تهران: انتشارات عابد. ۳- دکتر حسن مدنی (۱۳۷۳)، مبانی زمین آمار، تفرش: انتشارات دانشگاه صنعتی واحد تفرش. ۴- جباری، ایرج (۱۳۸۵)، روشهای آماری و علوم محیطی و جغرافیایی، کرمانشاه: انتشارات دانشگاه رازی. ۵- مهدوی، مسعود و طاهرخانی، مهدی (۱۳۸۳)، کاربرد آمار در جغرافیا، تهران: انتشارات قومس.			

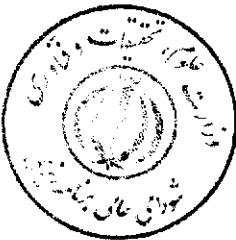
### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

<b>نام درس:</b> <b>ریاضیات پیشرفته</b>	<b>تعداد واحد:</b> ۲  <b>نوع واحد: نظری</b>	<b>تعداد واحد:</b> ۳۴  <b>نوع آموزش تکمیلی عملی:</b> دارد <input checked="" type="checkbox"/> ندارد <input type="checkbox"/>	<b>استداد مختص برای تدریس:</b> <b>ریاضیدان</b>
<b>اهداف:</b> آشنایی دانشجویان با معادلات و توابع ریاضی			
<b>سرفصل ها:</b>			
۱- انتگرال، تعریف و مفهوم هندسی، روش جزء به جزء، انتگرالگیری، انتگرال مثلثاتی، مساحت زیر منحنی، مساحت بین دو منحنی			
۲- مقاطع مخروطی - دایره معادله خط مماس بر دایره، تعیین وضع یک نقطه نسبت به دایره، وضعیت دو دایره نسبت به هم و ...			
- بیضی تعاریف و معادله بیضی، خط مماس و قائم بر بیضی، محاسبه خروج از مرکز بیضی			
- هذلولی تعاریف و معادله هذلولی، خط مماس و قائم بر هذلولی، محاسبه خروج از مرکز هذلولی			
- سهمی تعاریف و معادله سهمی، خط مماس و قائم بر سهمی، تعیین پارامترهای سهمی			
۳- توابع مثلثاتی روابط بین توابع مثلثاتی، ساده سازی و توابع مثلثاتی پیشرفته			
۴- توابع متعالی توابع مثلثاتی معکوس، مشتق و انتگرال توابع مثلثاتی معکوس، لگاریتم طبیعی و مشتق آن، خواص لگاریتم طبیعی، تابع نماییاً کاربردهای تابع نمایی و لگاریتمی			
<b>منابع:</b>			
۱- توماس، جرج و فینی، راس، (۱۳۸۱). حساب دیفرانسیل و انتگرال و هندسه تحلیلی. ترجمه مهدی بهزاد، سیامک کاظمی و علی کافی. تهران: مرکز نشر دانشگاهی. ۲- حسابان (۱) و حسابان (۲) تالیف عبدالکریم شایکان			

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

عنوان درس:	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری	دروس پیش نیاز: ندارد
استاد متخصص برای تدریس:	تعداد ساعت:	آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد □	آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد □
جغرافیدان سیاسی			
جغرافیدان سیاسی			
اهداف: آشنایی دانشجویان با مبانی اکولوژیکی سیاست و تأثیر آن بر مناسبات گروههای اجتماعی و دولتها			
<b>سرفصل ها:</b>			
<p>۱- طبیعت و بنیادهای زیستی (آب، خاک، فضاء، منابع، انرژی، آب و هوا)</p> <p>۲- تأثیر متقابل رفتار انسان و طبیعت و نتایج سیاستی آن</p> <p>۳- سیاست و تخریب، کاستی، آلودگی منابع و بنیادهای زیستی</p> <p>۴- سیاست و ناپایداری سیستمهای اکولوژیک</p> <p>۵- تولید، تجارت و مصرف پایدار</p> <p>۶- جهانی شدن و مسائل زیست محیطی</p> <p>۷- اقتصاد، جامعه و اکولوژی</p> <p>۸- سیاست و تهدیدات زیست محیطی کروی: تغییر آب و هوای کره زمین، مسئله آب، تخریب لایه ازن، بیابان زائی، بارانهای اسیدی، جنگل زدایی و ....</p> <p>۹- تهدیدات زیست محیطی و همکاریها و همگرایی های بین المللی: اجلسهای بین المللی مانند: اجلسهای زمین، استهکلم، مونترال، ریودوژانیرو، کیوتو و ....</p> <p>۱۰- محیط زیست، جنسیت و توسعه (اکوفمنیسم و دموکراسی)</p> <p>۱۱- حقوق زیست محیطی و دموکراسی و یا دموکراسی اکولوژیک</p> <p>۱۲- سیاستهای اجتماعی - اکولوژیکی پایدار</p> <p>۱۳- مقبولیت اکولوژیکی و هویت گوائی فرهنگی</p> <p>۱۴- کاستیهای زیست محیطی، ناپایداریهای اکولوژیکی و توسعه کشمکشها (گروهی، محلی، منطقه ای و جهانی)</p> <p>۱۵- امنیت زیست محیطی و امنیت جمعی (ملی و بین المللی)</p>			
<b>منابع اصلی:</b>			
<p>۱- اتونایل، ژاروید و دیگران (۱۳۸۰)، اندیشه های ژئوپلیتیک در قرن بیستم (بخش ۴)، ترجمه محمد رضا حافظ نیا و هاشم نصیری، تهران: دفتر مطالعات سیاسی بین المللی.</p> <p>۲- هاگت، پیتر (۱۳۷۶)، جغرافیای ترکیبی نو، جلد اول، ترجمه شاپور گودرزی نژاد، تهران: سمت.</p> <p>3- Keil,Roger &amp; Others. (1998). political Ecology. London: Rutledge.</p> <p>4- Fabet, Deniel. (1998). The Struggle for Ecological Democracy. New York: Guilford press.</p> <p>5- Kirby, Andrew. (1982). The politics of location. London &amp; New York: Methuen.</p> <p>6- Perramond, Eric.p. (2007). Tactics and Strategies in political Ecology Research. Journal of Area.vol.39.No4.</p> <p>7- Johnston, R. J. &amp; Others.(2002). Geographies of Global Change. Londen: Blackwell Publishing.</p>			

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

<b>نام درس:</b> <b>جغرافیای سیاسی مرز</b>	<b>نوع واحد: نظری</b> <b>نوع واحد: نظری</b> <b>تعداد واحد: ۲</b>	<b>تعداد ساعت:</b> <b>۳۴</b>	<b>استاد متخصص برای تدریس:</b> <b>جغرافیدن سیاسی</b>	<b>موضع پیش نیاز:</b> <b>مبانی جغرافیای سیاسی</b>
<b>اهداف:</b> آشنایی دانشجویان با مبانی و ابعاد سیاسی مرزها به عنوان یک پدیده سیاسی - فضایی				
<b>سرفصل ها:</b>				
				
۱- ماهیت و فلسفه مرز ۲- مفاهیم مرز و سرحد ۳- روند تکامل مرز ۴- عناصر و نهادهای مرزی ۵- ساختار مرز ۶- کارکردهای مرز ۷- انواع مرز ۸- مرزهای فضای عینی (مرزهای خشکی، مرزهای آبی، مرزهای هوایی، مرزهای فضایی) ۹- مرزهای فضای مجازی (فیلترها، کارت‌های اعتباری و ....) ۱۰- مرزهای هویتی (ذهنی و ادراکی)، (دينی و ایدئولوژیکی، قومی، قلمروها و ....) ۱۱- مراحل استقرار، تثبیت و ترسیم خط مرزی(خشکی و هوایی) ۱۲- مرزهای زوپلیتیکی و زوواستر ازیزیکی ۱۳- کشمکش‌های منازعات و اختلافات مرزی ۱۴- تأسیسات مرزی (مرزبانی، گمرک، گذرنامه و ....) ۱۵- مرزها و جهانی شدن				
<b>منابع:</b>				
۱- مجتبه‌زاده، پیروز (۱۳۸۱)، جغرافیای سیاسی و سیاست جغرافیایی، تهران: انتشارات سمت. ۲- میر حیدر، دره (۱۳۸۵)، مبانی جغرافیای سیاسی، تهران: انتشارات سمت. ۳- حافظ نیا، محمد رضا، کاویانی راد، مراد (۱۳۸۳)، افقهای جدید در جغرافیای سیاسی، تهران: سمت. ۴- پرسکات، (۱۳۵۶)، گرایش‌های نازه در جغرافیای سیاسی، ترجمه دره میر حیدر (مهاجرانی)، تهران: انتشارات دانشگاه تهران. ۵- حافظ نیا، محمد رضا (۱۳۸۵)، تحلیل کارکردی مرز بین المللی: مرز ایران و افغانستان، فصلنامه مدرس، دوره ۱۰، شماره ۲. ۶- جان پرور، محسن (۱۳۸۷)، بررسی مفهوم مرز در دوران معاصر، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس. ۷- خطابی، غلامحسین (۱۳۷۴)، مرزبانی، چاپ اول، تهران: انتشارات معاونت آموزشی ناجا. ۸- رحمتی‌راد، محمد حسین (۱۳۷۴)، مرزبانی، گذرنامه و اتباع بیگانه، تهران: معاونت آموزشی ناجا. ۹- نواده توپیچی، حسین (۱۳۷۷)، مقدمه‌ای بر حقوق بین الملل هوایی، تهران: انتشارات عقیدتی سیاسی نیروی هوایی ارتش. ۱۰- نواده توپیچی، حسین (۱۳۷۸)، حقوق بین الملل فضایی، تهران: انتشارات عقیدتی سیاسی نیروی هوایی ارتش. 11- Dikshit, Ramesh Dutta. (1995). Political Geography .New Delhi: Tata McGraw – Hill publishing Company Limited. 12- Rumley, Dennis and Minghi, Julian v. (1991). The geography of Border landscapes. London: Routledge				

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

عنوان درمن:	جغرافیای انتخابات		
دروس پیش نیاز: مبانی جغرافیای سیاسی	نوع واحد: نظری	تعداد واحد: ۲	
آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد □	تعداد ساعت: ۳۴	استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان سیاسی	
اهداف: آشنایی دانشجویان با نسبت جغرافیا و دموکراسی و عوامل فضایی مؤثر در توزیع فضایی داده‌های انتخاباتی.			
<b>سرفصل ها:</b>			
<ol style="list-style-type: none"> <li>۱. دموکراسی و حقوق شهروندی</li> <li>۲. الگوهای دموکراسی (دموکراسی مستقیم و نمایندگی)</li> <li>۳. دموکراسی در جایگاه حکومت مردم، حکومت نمایندگان و قضاوت مردم</li> <li>۴. نسبت فرهنگ سیاسی با مردم‌سالاری</li> <li>۵. مشارکت، حق رأی و احزاب ( محلی و ملی )</li> <li>۶. فناوری رایانه‌ای و دموکراسی مجازی</li> <li>۷. پیشینه جغرافیای انتخابات</li> <li>۸. تحلیل فضایی داده‌ها و سازماندهی فضایی انتخابات</li> <li>۹. جغرافیای نمایندگی</li> <li>۱۰. جغرافیای رأی گیری</li> <li>۱۱. تأثیر همسایگی در ابعاد مختلف ( محلی نگری، ناحیه‌گرایی، طایفه‌گرایی )</li> <li>۱۲. دستکاری انتخاباتی ( سهمیه‌بندی ناعادلانه، تورش دار و جریمان‌زدینگ ) و راهکارها</li> </ol>			
<b>منابع اصلی:</b>			
<ol style="list-style-type: none"> <li>۱- تیلور . پی. جی. و آر. جی جانستون (۱۳۸۷)، جغرافیای انتخابات، ترجمه زهرا پیشگاهی فرد و رسول اکبری، تهران: نشر قومس.</li> <li>۲- حافظنیا، محمدرضا و کاویانی، مراد (۱۳۸۳)، افقهای جدید در جغرافیای سیاسی، تهران: انتشارات سمت.</li> <li>۳- بیتهام، دیوید و کوین بوی (۱۳۸۰)، آشنایی با دموکراسی، ترجمه شهرام نقش تبریزی، تهران: انتشارات فقنوس.</li> <li>۴- کاویانی راد، مراد (۱۳۸۶)، جغرافیای انتخابات، فصلنامه مطالعات راهبردی، سال دهم.</li> </ol>			
<p>5- Peter, J. Taylor&amp; Flint, Colin. (2000). political geography. England: Pearson Education Limited.</p> <p>6- Johnston, R.J&amp; others. (1990). Developments in Electoral Geography. London: Rutledge.</p>			

## سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

عنوان درس: مبانی ژئوپلیتیک	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری	دروس پیش نیاز: ندارد
استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان سیاسی	تعداد ساعت: ۳۴	آموزش تکمیلی عملی: دارد <input checked="" type="checkbox"/> ندارد <input type="checkbox"/>	سفر علمی <input type="checkbox"/> آزمایشگاه <input type="checkbox"/> کارگاه <input type="checkbox"/> سمینار
اهداف: آشنایی دانشجویان با ادبیات و مباحث ژئوپلیتیک			
<b>سرفصل ها:</b>			
۱- تاریخ تحول ژئوپلیتیک از اوخر قرن ۱۹ تاکنون ۲- تعریف و مفهوم ژئوپلیتیک ۳- تبیین رابطه ژئوپلیتیک با جغرافیای سیاسی، استراتژی، ژئو استراتژی، روابط بین الملل، علوم سیاسی، ژئو اکنومی و ... ۴- روش شناسی در ژئوپلیتیک ۵- سیر اندیشه و گفتمان ژئوپلیتیکی (تمدنی، طبیعت گرا، ایدئولوژیک و پسانوگرا) ۶- مراحل تحول رویکردهای ژئوپلیتیکی (جهانگشائی، جنگهای جهانی، جنگ سرد، پس از جنگ سرد، جهانی شدن و جهانی سازی) ۷- ارزشها و عوامل جغرافیایی در ژئوپلیتیک (نقش آفرینی سیاسی ارزشها و عوامل) ۸- مبانی جغرافیائی صلح و جنگ در روابط بین الملل ۹- مکتبهای ژئوپلیتیکی (استعماری، جنگ سرد، نظام نوین جهانی، زیست محیطی، هویت گرانی و مقاومت) ۱۰- شاخه ها و گرایشها در ژئوپلیتیک (آبه، انرژی اقیلتها، اطلاعات، توریسم، زبان، ورزش و ...) ۱۱- نظریه های ژئوپلیتیک (قدرت برجی، قدرت بحری، ریملند، هارتلند قطب، مرکز پیرامون، برخورد تمدنها و ...)			
<b>منابع اصلی:</b>			
۱- حافظ نیا، محمد رضا (۱۳۸۵)، اصول و مفاهیم ژئوپلیتیک، مشهد: انتشارات پژوهشکنندگان پرورشی. ۲- عزت الله (۱۳۸۶)، ژئوپلیتیک، تهران: سمت. ۳- مجتبه‌زاده، پیروز (۱۳۸۱)، جغرافیای سیاسی و سیاست جغرافیایی، تهران: سمت. ۴- اوتایل، ژاروید و دیگران (۱۳۸۰)، اندیشه های ژئوپلیتیک در قرن بیستم، ترجمه: محمد رضا حافظ نیا و هاشم نصیری، تهران: دفتر مطالعات سیاسی بین المللی. ۵- فصلنامه ژئوپلیتیک، منتشره از سوی انجمن ژئوپلیتیک، تهران. ۶- وارن، سو و ویدریک، مایکل (۱۳۸۴)، جغرافیای ورزش و اوقات فراغت، ترجمه زهرا احمدی پور، تهران: پگاه اندیشه.			
7- Dodds, Klaus & Atkinson , David. (2000). Geopolitical Traditions. London: Routledge. 8- Donward, Michael.(1992). The new geopolitics.USA: University of colorado. 9- Braden,kathleen.E&Shelly.Fred.M(2000).EngagingGeopolitics.England.:peatson Education 10-Dadds,Klaus (2000)Geopolitics in Changing world. London: peatson. Education limited.			

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

عنوان درس:	روش تحقیق عملی در جغرافیای سیاسی	تعداد واحد: ۲ واحد	نوع واحد: عملی	دروس پیش نیاز: روش تحقیق نظری
استاد متخصص برای تدریس:	آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد □	تعداد ساعت: ۳۴	سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه ■ سمینار	استاد روش تحقیق در جغرافیای سیاسی
اهداف: آموزش و یادگیری روشها و تکنیکهای عملی پژوهش علمی و کاربرد آموخته های نظری روش تحقیق در محیط واقعی به دانشجویان با انجام کارگروهی زیر نظر استاد مربوطه و نیز آموزش روش انجام پروژه های تحقیقاتی گروهی.				
سرفصل ها:				
<p>۱- گزینش و تشریح یک موضوع و مسئله در جغرافیای سیاسی تا تدوین فرضیه های مربوطه و بررسی ادبیات و مباحث نظری</p> <p>۲- طراحی طرح تحقیق (Research Proposal) موضوع تعریف شده بایک استاد راهنمای درس و تقسیم کار بین دانشجویان</p> <p>۳- تعریف متغیرهای مفهومی و طی فرایند تبدیل آنها به متغیرهای عملیاتی و شاخصهای قابل اندازه گیری</p> <p>۴- تعیین و تعریف سرچشمه های گردآوری اطلاعات مورد نیاز</p> <p>۵- تعریف جامعه آماری و انجام نمونه گیری</p> <p>۶- انتخاب و طراحی ابزار و مقیاسهای سنجش و اندازه گیری متغیرها و رابطه ها</p> <p>۷- انجام فرایند گردآوری اطلاعات و داده های مورد نیاز</p> <p>۸- فشرده سازی، طبقه بندی، تنظیم و تنسيق اطلاعات و داده ها و آماده سازی برای تجزیه و تحلیل</p> <p>۹- تجزیه و تحلیل اطلاعات و داده ها و ارزیابی فرضیه های با استفاده از نرم افزارهای مرتبط نظری GIS و SPSS.</p> <p>۱۰- استنتاج برپایه ارزیابی فرضیه ها و ارائه گزاره های علمی برای کشف علمی و یا راه حل مسئله در جغرافیای سیاسی</p> <p>۱۱- تدوین و تنظیم گزارش تحقیق به عنوان حاصل کار گروهی دانشجویان جغرافیای سیاسی</p>				
منابع اصلی:				
<p>۱- مانهایم، یارول و ریچارد، (۱۳۸۵). روشهای در علوم سیاسی- تحلیل تجربی، ترجمه لیلا سازگار، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.</p> <p>۲- حافظ نیا، محمدرضا (۱۳۸۶). مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، تهران: سمت.</p> <p>۳- لیندسى، جیمز: (۱۳۸۱). روشهای تحقیق در جغرافیای انسانی، ترجمه محمدرضا رضوانی، تهران: سمت.</p> <p>۴- نایل، پولین (۱۳۸۶). مهارت‌های مطالعاتی برای دانشجویان جغرافیا، ترجمه محمدرضا رضوانی و بهروز آراني، تهران: دانشگاه تهران.</p> <p>5- Flower dew, Robin &amp; Martin. David. (2005). Methods in Human Geography. England: Pearson Education.</p> <p>6- Sapsford, Roger. (1999). Survey Research. London: Sage Publications.</p>				

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

عنوان درس: تحلیل فضایی پدیده‌های سیاسی با استفاده از GIS	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری / عملی	دروس پیش نیاز: مبانی سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS)
استاد متخصص برای تدریس: متخصص GIS	تعداد ساعت: ۵۱	آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد □	سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه ■ سمینار
اهداف: آشنایی دانشجویان با کاربردهای GIS در جغرافیای سیاسی و تحلیل و نمایش پدیده‌های سیاسی بر روی نقشه.			
<b>سرفصل‌ها:</b>			
<ol style="list-style-type: none"> <li>۱. مروری بر سیستم اطلاعات جغرافیایی و توابع تحلیلی آن؛</li> <li>۲. سیستم اطلاعات جغرافیای سیاسی (اطلاعات فضایی و توصیفی)؛</li> <li>۳. نمایش پراکندگی موضوعات جغرافیای سیاسی روی نقشه مانند انتخابات و... (اطلس جغرافیای سیاسی)؛</li> <li>۴. مکانیابی موضوعات جغرافیای سیاسی مانند مکانهای صندوق اخذ رأی با توجه به جمعیت و دسترسی‌ها؛</li> <li>۵. کاربرد GIS در تقسیمات کشوری؛</li> <li>۶. کاربرد GIS در تعیین مزد؛</li> <li>۷. برآورد وزن ژئوپلیتیکی کشورها با استفاده از GIS؛</li> <li>۸. تعیین حوزه‌های خدمات رسانی با GIS بر اساس چارچوبهای فضایی سرزمینی؛</li> <li>۹. تحلیل‌های هیدرولوژیکی حوضه‌های آبریز به منظور حل و فصل مناقشات مززی؛</li> <li>۱۰. مدیریت بحرانهای سیاسی و ژئوپلیتیکی با استفاده از GIS؛</li> </ol>			
<b>منابع اصلی:</b>			
<ol style="list-style-type: none"> <li>۱. هایود، یان و دیگران (۱۳۸۱). مقدمه‌ای بر سیستم اطلاعات جغرافیایی، ترجمه گیتی تجویدی، تهران: انتشارات سازمان نقشه برداری.</li> <li>۲. نوائی تورانی، آزاده و عادلی نیا، محمد (۱۳۸۲). مقدمه‌ای بر GIS و آموزش نرم افزار Arc View، تهران: انتشارات دیباگران.</li> <li>3. Greene, R. W. (2001). Opening Access: GIS in e-government. Esri Press; 2nd edition.</li> <li>4. Lee, Jay and Wong, David W. s (2000), Statistical Analysis with Arc View GIS, Publisher: Wiley; 1st edition.</li> <li>5. Birkin, Mark &amp; others. (1996). Intelligent GIS: Location Decisions and Strategic Planning. Publisher: Wiley.</li> <li>6. Legates, Richard. (2005). Think Globally, Act Regionally: GIS and Data Visualization for Social Science and Public Policy Research. Esri Press. Pap/Cdr edition.</li> <li>7. Eagles, M. (1995). Spatial and Contextual Models in Political Research. Publisher: CRC.</li> <li>8. Bremen, Joe. (2002). Marine Geography: GIS for the Oceans and Seas. Esri Press.</li> <li>9. Edition, Kindle. (2007). GIS in Land and Property Management. Publisher: Taylor &amp; Francis.</li> <li>10. Greene, R. W. (2000). GIS in Public Policy: Using Geographic Information for More Effective Government. ESRI Press.</li> <li>11. Fleming, Cory and others. (2005). the GIS Guide for Local Government Officials. Esri Press.</li> <li>12. O'Looney, John A. (2000). Beyond Maps: GIS Decision Making in Local Government.</li> <li>13. Gilfoyle, Ian and Thorpe, Peter. (2004). Geographic Information Management in Local Government.</li> </ol>			

## سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

عنوان درس:	آمایش و ساماندهی سیاسی فضای ملی		
دروس پیشنباز: اصول و روش‌های آمایش سرزمین	نوع واحد: نظری	تعداد واحد: ۲	
■ آموزش تکمیلی عملی: دارد <input checked="" type="checkbox"/> ندارد <input type="checkbox"/>	تعداد ساعت: ۳۶	استاد متخصص برای تدریس:	جغرافیدان سیاسی
سفر علمی <input type="checkbox"/> آزمایشگاه <input type="checkbox"/> کارگاه <input type="checkbox"/> سمینار <input type="checkbox"/>			
اهداف: آشنایی دانشجویان با اهداف . اصول . روشها و تکنیک های ساماندهی سیاسی فضای ملی			
سرفصل ها:			
<p>۱- قلمروخواهی (قلمروسازی)</p> <p>۲- شناخت سازمانهای فضایی شامل مزهای بین المللی، مزهای واحدهای سیاسی - اداری، فضای ملی، فضای فروملی (واحدهای سیاسی و اداری درون کشوری).</p> <p>۳- شناخت اختصاصات فضایی (مقیاس، فاصله، جمعیت، الگوی بخش جمعیت، مجاورت و..)</p> <p>۴- نقش سیاسی واحدهای اداری - سیاسی (مرکزیت، محدوده، مرز)</p> <p>۵- الگوی رفتاری مکانها (قابل، رقبت، همکاری)</p> <p>۶- فرایند ناحیه بندی سیاسی (ساماندهی سیاسی فضایی)، روش‌های ناحیه بندی ( روش شاخص عددی وزنی، روش تاکسونومی عددی و غیره)</p> <p>۷- تکنیکهای تعیین محدوده ها (روشهای تحلیل جربانها، تحلیل عاملی، تحلیل گرانشی)</p> <p>۸- مکان یابی مراکز سیاسی و اداری</p> <p>۹- تکنیکهای تعیین مرکزیت(میانگین حسابی مرکز ثقل، مدل ارزش مرکزیت، نزدیکترین مجاورت، روش مجموع حداقل فوائل)</p> <p>۱۰- تعیین مجاورت(تجانس های اجتماعی، فرهنگی، طرفیت قانونی، ملاحظات سیاسی، امنیتی، دسترسی، ویژگی فضایی- جغرافیایی)</p>			
منابع اصلی:			
<p>۱- پرسکات، جی. آر، وی (۱۳۵۸)، گرایش‌های تازه در جغرافیای سیاسی، ترجمه دره میر حیدر، تهران؛ دانشگاه تهران.</p> <p>۲- کرامت الله، زیاری (۱۳۷۸)، اصول و روش‌های برنامه ریزی منطقه‌ای، تهران؛ مرکز انتشارات دانشگاه علم و صنعت ایران.</p> <p>۳- میر حیدر، دره (۱۳۶۴)، سلسله مراتب سیاسی و محدوده سرزمینی و جغرافیایی آن، رشد جغرافیا، شماره ۳.</p> <p>4- Black sells, Mark. (2006). Political Geography. London: Rutledge</p> <p>5- Daniel, P. &amp; Hopkinson, M (1993). The Geography of settlement. London: Longman group.</p> <p>6- Dikshit, R.D. (1995). Political Geography. New Delhi. Tata: McGraw-Hill.</p> <p>7- Rajinioley, John (1981). An Introduction to town and country planning. London: Hutchinson.</p> <p>8- Glassner, M &amp; Fahter,C. (2004). Political Geography. New York: John Wiley &amp; Sons.</p>			

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

عنوان درس:	ساماندهی و آمایش سیاسی فضای شهری		
تعداد واحد:	۲	نوع واحد:	دروس پیش نیاز: مبانی جغرافیای شهری
استاد متخصص برای تدریس:	جغرافیدان سیاسی	آموزش تكمیلی عملی:	دارد <input checked="" type="checkbox"/> ندارد <input type="checkbox"/>
اهداف: آشنایی دانشجویان با عناصر تشکیل دهنده فضای شهری و نحوه آمایش سیاسی عناصر فوق در فضای شهری			
<b>سرفصل ها:</b>			
<p>۱- تعریف مفاهیم روستا، شهر، شهرک، شهرهای جدید، محله، ناحیه، منطقه، فضای شهری</p> <p>۲- شناخت شهر با رویکردهای جامعه شناختی، اقتصادی، جغرافیایی- فضایی، معنا شناسی، انسان شناختی، سیاسی</p> <p>۳- شناسایی سلسله مراتب و شبکه های شهری (شهرکهای کوچک، شهرهای میانی، شهرهای بزرگ، کلان شهرها، متروپولیتن ها، شهرهای جهانی و شهرهای مجازی)</p> <p>۴- سیستم های شهری (سیستم اکولوژیک، سیستم سیاسی، سیستم قضایی، سیستم اقتصادی، سیستم اجتماعی، سیستم حمل و نقل)</p> <p>۵- سیستم مدیریت شهری (نهادهای مدنی، شوراهای، حکومت، شهرداری و غیره)</p> <p>۶- فضاهای شهری (فضاهای عمومی، فضاهای کارکردی، فضاهای جغرافیایی، فضاهای فرهنگی)</p> <p>۷- اکولوژی اجتماعی شهر- اشتغال فضای شهری، حوزه های اجتماعی در شهر ها، فاصله های اجتماعی، جدایی گزینی، جابجایی طبقات شهری، شاخصهای انتخاب محله مسکونی، مفاهیم محله (روشها و تکنیکهای منطقه بندی)</p> <p>۸- قوانین و مقررات شهرداری و حقوق شهر وندی</p> <p>۹- تأثیرات شهری (آشوبها، بحرانها، اعتراض، اعتصاب، شورشهای صنفی)</p> <p>۱۰- منطقه بندی اداری و سیاسی شهر</p> <p>۱۱- حوزه بندی رأی گیری در شهر</p> <p>۱۲- مکانیابی و الگوهای استقرار سازمانهای سیاسی- اداری در شهر</p> <p>۱۳- ملاحظات امنیتی در استقرار و سازماندهی سیستمهای شهری (آب، غذا، حمل و نقل عمومی، سیستمهای حکومتی و امنیتی و....)</p>			
<b>منابع اصلی:</b>			
<p>۱- شکوبی، حسین (۱۳۶۵)، جغرافیای اجتماعی شهرها، تهران: جهاد دانشگاهی.</p> <p>۲- ساپریچ، مایک (۱۳۸۰)، جامعه شناسی شهری، ترجمه: ابوالقاسم پور رضا، تهران: انتشارات سمت.</p> <p>۳- شکوبی، حسین (۱۳۷۳)، دیدگاههای نو در جغرافیای شهری، تهران: انتشارات سمت.</p> <p>4- Susan Parnell, David Simon and Colin Vogel. (2007). Global environment change: conceptualizing the growing challenge for cities in poor countries. Area. 39: 3. 357-395.</p> <p>5- Cities in Globalization. (2007). Peter. J. Taylor. Ben Deridder. Rutledge.</p>			

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

<p>عنوان درس: آمایش دفاعی فضای ملی با تأکید بر مناطق مرزی</p> <p>دروس پیش نیاز: اصول و روش‌های آمایش سرزمین - مبانی سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS)</p> <p>آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد</p> <p>سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار ■</p>	<p>نوع واحد: نظری</p> <p>تعداد واحد: ۲</p> <p>تعداد ساعت: ۳۴</p>	<p>استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان نظامی یا جغرافیدان سیاسی</p>
اهداف: آموزش و ایجاد توانایی سازماندهی تأسیسات و نهادهای دفاعی و امنیتی در فضای ملی و مناطق مرزی		
سرفصل ها:		
<p>۱- مفهوم تهدید و انواع آن</p> <p>۲- مفهوم امنیت و انواع آن</p> <p>۳- منابع تهدید ملی و بسترها آسیب پذیری فضای ملی</p> <p>۴- مقاهم آفند، پدافند عامل و پدافند غیر عامل</p> <p>۵- نقش عوامل جغرافیایی در عملیات نظامی آفند و پدافند (عامل و غیر عامل)</p> <p>۶- رابطه متقابل امنیت و دفاع با آمایش سرزمین</p> <p>۷- انواع نهادهای دفاعی و امنیتی (عملیاتی، آموزشی، تسلیحاتی، صنایع نظامی، مرزبانی و...)</p> <p>۸- معیارهای مکانگزینی واحدهای دفاعی (ستادی و عملیاتی)</p> <p>۹- معیارهای مکانگزینی واحدهای مرزی (مرزبانی، پاسگاههای مرزی و...)</p> <p>۱۰- معیارهای مکانگزینی صنایع نظامی و دفاعی</p> <p>۱۱- نظریه ها و تجربه آموزشی توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مناطق مرزی</p> <p>۱۲- نظریه ها و تجربه آمایش دفاعی- امنیتی مناطق مرزی</p> <p>۱۳- طراحی الگوی فضایی استقرار سیستماتیک نهادهای دفاعی- امنیتی در یک منطقه جغرافیائی عملیاتی با استفاده از GIS</p>		
منابع:		
<p>۱- سرور، رحیم (۱۳۸۵)، جغرافیای کاربردی و آمایش سرزمین، تهران: سمت.</p> <p>۲- عندلیب، علیرضا (۱۳۸۰)، نظریه پایه و اصول آمایش مناطق مرزی جمهوری اسلامی ایران، تهران: دوره عالی جنگ.</p> <p>۳- عزتی، عزت الله (۱۳۶۶)، جغرافیای نظامی ایران، تهران: دانشکده علوم نظامی.</p> <p>۴- صفوی، یحیی (۱۳۷۹)، جغرافیای نظامی ایران، تهران: دانشگاه امام حسین.</p> <p>۵- چوخارچی زاده، محمد باقر (۱۳۸۱)، مجموعه مقالات آمایش و دفاع سرزمینی، تهران: دانشگاه امام حسین.</p> <p>۶- کالینز، گری.ام (۱۳۸۳)، جغرافیای نظامی، ترجمه: عبدالحمید حیدری و سایرین، تهران: انتشارات دوره عالی جنگ.</p> <p>7- Gray, Collins. (1999). Modern Strategy .Oxford: Oxford University Press.</p> <p>8- Wood Ward, Rachel. (2004). Military Geography. London: Blackwell Publishing.</p> <p>9- Journal of Planning Theory &amp; Practice. (2005). U.K: Routledge.</p>		

## سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

مدیریت سیاسی فضای ملی			
عنوان درس:	نوع واحد: نظری	تعداد واحد: ۲	دروس پیش نیاز: سیاست و فضا-مبانی جغرافیای سیاسی
استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان سیاسی	آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد □	تعداد ساعت: ۳۴	سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار ■
اهداف: آشنایی دانشجویان با الگوها و روش‌های مدیریت و اداره سیاسی فضای جغرافیائی و آموزش نحوه مدیریت سیاسی فضای جغرافیائی در مقیاسهای مختلف ملی تا محلی			
<b>سرفصل ها:</b>			
۱- الگوهای مدیریت سیاسی فضا (بسیط ناحیه‌ای، فدرال، خودمختار، مناطق آزاد، محلی(شهری و روستایی) و غیره (غیر مستقل و زیر نظر نهادهای بین المللی)			
۲- مفهوم حاکمیت و قلمرو فرمانتوائی و مدیریت سیاسی			
۳- کشور شناسی جغرافیائی به مثابه حیطه شناسی مدیریت سیاسی			
۴- فرآیندهای مشارکتی و نقش آفرینی سیاسی و دموکراتیک در تصمیم گیریها و سیاست گذاریها			
۵- فرایند تصمیم سازی ، سیاستگذاری و قانونگذاری در امور ملی و محلی			
۶- اصول کشورداری(بقا و حفظ کشور، امنیت و توسعه ملی، وحدت و وفاق ملی، رفاه و نوسازی ، مردم داری، کشور شناسی، تعامل با سایر دولتها)			
۷- وظایف عمومی حکومت ها و رئیس دولت(شخص اول مملکت)			
۸- سازمان اداری حکومت ها و وزارت‌خانه ها و ساختار سلسله مراتبی از سطح ملی تا محلی			
۹- شیوه های مدیریت سیاسی فضا (اقتضائی، شهروند محور، حکومت محور، شراط بحرانی، انفعالی، محافظه کارانه، مبتکرانه، آمایشی و سیستماتیک، استراتژیک و تحول گرا، نوگرا و توسعه مدار و....)			
۱۰- وظایف مدیران سیاسی فرو ملی(استانداران، فرمانداران، بخشداران و دهداران )			
۱۱- توزیع و تمرکز قدرت سیاسی در فضا			
<b>منابع اصلی:</b>			
۱- میر حیدر، دره (۱۳۸۵)، مبانی جغرافیای سیاسی، تهران: سمت.			
۲- حافظ نیا، محمدرضا (۱۳۷۹)، مبانی مطالعات سیاسی - اجتماعی جلد یک، تهران: سازمان حوزه ها و مدارس علمیه خارج از کشور.			
۳- حافظ نیا، محمد رضا و کاویانی راد، مراد (۱۳۸۳)، افقهای جدید در جغرافیای سیاسی، تهران: سمت.			
۴- قاضی، ابوالفضل (۱۳۷۳)، حقوق اساسی و نهادهای سیاسی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.			
۵- رانی، آستین (۱۳۷۴)، حکومت - آشنایی با علم سیاست، ترجمه لیلا سازگار، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.			
۶- قالبیاف، محمد باقر (۱۳۸۶)، حکومت محلی یا استراتژی توزیع فضایی قدرت سیاسی در ایران، تهران: انتشارات امیر کبیر.			
۷- میدری، احمد و خیرخواهان، جعفر (۱۳۸۳)، حکمرانی خوب، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.			
۸- بوزمان، آرآب (۱۳۸۲)، اطلاعات استراتژیک و کشورداری، ترجمه پژوهشکده مطالعات راهبردی، تهران: انتشارات پژوهشکده راهبردی.			
۹- ابوالحمد، عبدالحمید (۱۳۷۶)، مبانی سیاست ، تهران: انتشارات طوس.			
۱۰- موبیر، ریچارد (۱۳۷۹)، درآمدی نو بر جغرافیای سیاسی، ترجمه دره میر حیدر، تهران: سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح			
11- Blonde, jean. (1990). Comparative Government. New York: Philip Allan.			
12- Engel, Michel. (1999). State and local Government. New York: Peter long publishing.			
13- Pacione, Michael. (1985). Progress in political Geography. London: Croom Helm.			

### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

عنوان درس:	مدیریت سیاسی فضای بین المللی		
نوع واحد:	دروس پیش نیاز؛ مبانی ژئوپلیتیک	تعداد واحد:	۲
نظری			
استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان سیاسی			
آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد □			
تعداد ساعت:	۳۴	سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار ■	
اهداف: آشنایی دانشجویان با الگوهای روش‌های مدیریت و کنترل فضای جغرافیای فراملی و بین المللی			
سرفصل ها:			
<p>۱- الگوهای مدیریت سیاسی فضاهای بین المللی(کنفرال، اتحادیه ها، سازمانهای منطقه ای و بین المللی، تحت الحمایگی و قیومیت سازمان ملل، تحت نظارت نهادهای بین المللی)</p> <p>۲- جهان گرایی و کنترل و حکومت جهانی (نظیره ها، ایده ها و دیدگاهها) و مدیریت امور جهانی</p> <p>۳- منطقه گرایی، مبانی فلسفی و انواع آن و سیر تکوین و فرایند مربوطه</p> <p>۴- انواع سازمانهای بین المللی (جهانی - سازمان ملل متحد، عمومی، تخصصی، منطقه ای، و غیره)</p> <p>۵- ساختار اداری سازمانهای بین المللی منطقه ای و جهانی</p> <p>۶- فرایند تصمیم سازی و سیاستگذاری در امور منطقه ای و جهانی از طریق سازمانهای بین المللی (دو جانبه و چند جانبه)</p> <p>۷- پیمانهای بین المللی (دو جانبه و چند جانبه)</p> <p>۸- روابط متقابل سازمانهای بین المللی و دولتها و حکومتهای ملی (مناسبات حاکمیتی و قدرت)</p> <p>۹- دیپلماسی بین المللی و روابط دیپلماتیک بین دولت ملی با سایر دولتها و سازمانهای بین المللی</p> <p>۱۰- مدیریت امور مشترک جهانی و مسائل بشریت(امنیت، محیط زیست، منابع، حقوق بشر، مسکن، تجارت خارجی و...</p> <p>۱۱- الگوهای رفتاری دولتها در مدیریت سیاسی فضای بین المللی (تعاملی و مبتنی بر منافع مشترک، جانبدارنه و مبتنی بر منافع فردی و گروهی، انزواجلبانه و انفعالی، پیشناه و مبتکرانه، صلح طلبانه و بحرانزا و...)</p> <p>۱۲- شرح وظایف سفرا، کارداران و سرکنسولها</p>			
منابع اصلی:			
<p>۱- کلیمار، کلودآلبره (۱۳۶۸)، نهادهای روابط بین الملل، ترجمه و تحقیق از هدایت الله فلسفی، تهران: نشر نو.</p> <p>۲- سهرابی، محمد (۱۳۸۳)، حقوق بین الملل عمومی، تهران: کتابخانه گنج دانش.</p> <p>۳- حافظ نیا، محمد رضا و کاویانی راد، مراد (۱۳۸۳)، افقهای جدید در جغرافیای سیاسی، تهران: سمت.</p> <p>۴- دبیری، محمد رضا (۱۳۷۴)، دیپلماسی و روابط دیپلماتیک، تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی.</p> <p>5- Black sells, Mark. (2006). Political Geography. London: Rutledge</p> <p>6- Glassner, Martin and Fahrer. C. (2004). Political Geography. US: John Wiley and Sons</p> <p>7- Goldstein, Joshua's. (1999). International Relations. New York: Longman</p> <p>8- United Nation. (1995). Basic Facts about the United Nations. New York: U.N. Department of Public information.</p>			

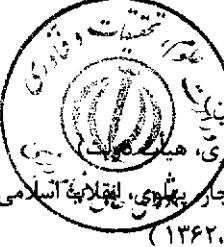
### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

عنوان درس:	مبانی و سنجش قدرت ملی		
دروس پیش نیاز: مبانی ژئوپلیتیک	نوع واحد: نظری- عملی	تعداد واحد: ۲	تعداد واحد: دارد ■ ندارد □
آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه ■ سمینار □	تعداد ساعت: ۳۴	استاد متخصص برای تدریس:	جغرافیدان سیاسی
اهداف: آشنایی دانشجویان با مبانی و روش‌های اندازه گیری قدرت ملی کشورها و پیدا کردن توانائی سنجش قدرت ملی آنها			
<b>سرفصل‌ها:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- تعریف و مفهوم قدرت، قدرت ملی، اهداف ملی و منافع ملی</li> <li>- تبیین رابطه بین قدرت، منافع و اهداف با استراتژی ملی</li> <li>- قدرت در نظریه‌های ژئوپلیتیک و روابط بین الملل</li> <li>- کارکردهای قدرت ملی</li> <li>- ابعاد مختلف قدرت ملی</li> <li>- مبانی جغرافیایی قدرت ملی</li> <li>- مؤلفه‌ها و عناصر اصلی قدرت ملی</li> <li>- مسائل و تنگناهای برآورده قدرت ملی</li> <li>- تحلیل ابعاد ساختاری و کارکردی قدرت ملی</li> </ul> <p>۱۰- روش‌ها و تکنیک‌های سنجش قدرت ملی (تک متغیره، چند متغیره، ترکیبی، تاکسونومی، ماتریسی، ریاضی، سایر روش‌ها)</p>			
<b>منابع اصلی:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>۱- حافظ نیا، محمد رضا (۱۳۸۶)، قدرت و منافع ملی، تهران: نشر انتخاب.</li> <li>۲- تلیس، اشلی و دیگران (۱۳۸۳)، سنجش قدرت ملی در عصر فرا صنعتی، ترجمه و انتشار مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین المللی ابرار معاصر تهران.</li> <li>۳- کاظمی، علی اصغر (۱۳۶۹)، نقش قدرت در جامعه و روابط بین الملل، تهران: نشر قومس</li> </ul> <p>4- Hafeznia, M.R&amp; Others. (2008). Presentation a new model to Measure National Power of the Countries. Journal of Applied Sciences. Vol. , No.2.</p> <p>5- Goldstein, Joshua. S. (1999).International Relations. New York: Longman</p> <p>6- Slower, Peter. (1990).Geography and Political Geography. Longman: Rutledge.</p> <p>7-</p>			

## سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

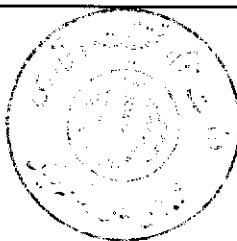
عنوان درس: معیارهای امنیتی مکان گزینی پروژه‌های عمرانی	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری	دروس پیش نیاز: مخاطرات طبیعی- مخاطرات انسانی- مبانی سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS)
استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان سیاسی	تعداد ساعت: ۳۴	اموزش تکمیلی عملی: دارد <input checked="" type="checkbox"/> ندارد <input type="checkbox"/>	سفر علمی <input type="checkbox"/> آزمایشگاه <input type="checkbox"/> کارگاه <input type="checkbox"/> سمینار
اهداف: آشنا کردن دانشجویان با معیارها و شاخصهای تأثیر گزار بر امنیت پایدار پروژه‌های عمرانی و کاربرد آن در برنامه ریزی‌ها و مطالعات مکانیابی آنها			
<b>سرفصل‌ها</b>			
<p>۱- تعریف مفاهیم (امنیت، تهدید، مکان‌گزینی، پروژه و ...)</p> <p>۲- انواع پروژه‌های عمرانی، تولیدی (صنعت و معدن)، خدماتی (بیمارستانی و ...)، انرژی (برق، بالایشگاه، سد)، تأسیساتی و شبکه‌ای (برق، مخابرات، انتقال انرژی، انتقال آب و غیره)، منابع زیستی (آب و غذا)، ارتباطی (بندرگاهها، فرودگاهها، ترمینالها، شبکه‌های حمل و نقل و...، سکونتگاهی (شهر و روستا، شهرک، مجتمع مسکونی و غیره).</p> <p>۳- شاخصهای عمومی مکان‌گزینی پروژه‌های عمرانی (ارتباطی، اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی و غیره)</p> <p>۴- منابع و سرچشممه‌های تهدید و نالممی</p> <p>الف: سرچشممه‌های طبیعی (زلزله، سیل، طوفان، خشکسالی و ...)</p> <p>ب: سرچشممه‌های انسانی (جنگ، شورش، بحران، تروریسم، اعتصاب، ذرگیری قومی و اجتماعی و ...)</p> <p>۵- تحلیل تأثیر متقابل امنیتی بین پروژه‌های عمرانی با سکونتگاههای انسانی (شهری و روستایی)</p> <p>۶- شاخصهای مکان امن از دیدگاه متغیرهای طبیعی</p> <p>۷- شاخصهای مکان امن از دیدگاه متغیرهای انسانی</p> <p>۸- شاخصهای مکان امن از دیدگاه متغیرهای نظامی و برون مرزی</p> <p>۹- مکان گزینی یک پروژه عمرانی با استفاده از GIS بر اساس رابطه سیستماتیک شاخصهای امنیتی (طبیعی، انسانی و نظامی)</p>			
منابع:			
منبع درسی توسط استاد مربوطه و با استفاده از شاخصها و معیارها و الگوهای رفتاری مجریان پروژه‌ها و سازمانهای مربوطه در مکان‌گزینی پروژه‌های عمرانی مربوطه تهیه و معرفی خواهد شد.			

## سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

عنوان درس:	عنوان درس: ساماندهی و مدیریت سیاسی فضا در ایران
دروس پیش نیاز:	نوع واحد: نظری تعداد واحد: ۲
ساماندهی و مدیریت سیاسی فضا	استاد متخصص برای تدریس : جغرافیدان سیاسی
آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد □	
تعداد ساعت: ۳۴ سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه □ سمینار ■	
اهداف: آشنایی دانشجویان با اهداف، روشها و اصول ساماندهی و شیوه های مدیریت سیاسی فضا در ایران	
 <b>سرفصل ها:</b>	
<ol style="list-style-type: none"> <li>۱- تعریف و بررسی مفاهیم مکان منطقه، فضا، مرز، آمایش</li> <li>۲- عناصر و واحدهای تقسیمات کشوری(روستا، شهر، دهستان، بخش، شهرستان، استان)</li> <li>۳- سطوح و مدیریت واحدهای اداری- سیاسی(دهداری، بخشداری، فرمانداری، استانداری، هیئت‌مدیرهای انتظامی)</li> <li>۴- روند تقسیمات کشوری در ایران (قبل از اسلام، بعد از اسلام تا صفویه، صفویه تا قاجار پهلوی، پهلوی، پهلوی اسلامی)</li> <li>۵- پی‌بندیهای قانونی ساماندهی سیاسی فضا در ایران (قوانين سالهای ۱۲۸۵، ۱۳۱۶، ۱۳۶۲)</li> <li>۶- عوامل مؤثر بر ساماندهی سیاسی فضا در ایران</li> </ol>	
<p>- تجانس های فرهنگی، قومی، زبانی، پیوستگی جغرافیایی، سهولت دسترسی، تسهیل حاکمیت، رضایت سکنه، انطباق با ضوابط و مقررات قانونی، مکان یابی مراکز سیاسی- اداری، تعیین محدوده های متجانس، ترسیم خطوط مرزی، نامگذاری واحدهای جدید</p>	
<p>- مراحل ساماندهی سیاسی فضای ملی در ایران</p>	
<p>- مطالعه ظرفیت قانونی، بررسی ظرفیت محیطی- فضایی، وضعیت دسترسی و رضایت ساکنین، رسیدگی به درخواستهای قانونی</p>	
<p>- ارائه پیشنهاد به هیأت دولت(اصلاح محدوده ها جهت ایجاد واحدهای جدید، اصلاح مرزها، تغییر مراکز، تغییر نام)</p>	
<p>- ایجاد واحدهای جدید(دهستان، بخش، شهرستان، استان)</p>	
<p>- شناسایی عناصر جدید(شناخت روستا به عنوان شهر، شناسایی کانونهای جدید جمعیتی به عنوان روستا)</p>	
<p>- قانون اختیارات و شرح وظایف استانداران ، فرمانداران و بخشداران</p>	
<p>- نیروهای تأثیر گذار بر فرایند مدیریت سیاسی فضا</p>	
<p>- نمایندگان مجلس شورای اسلامی، شوراهای اسلامی شهر و روستا، مدیران اجرایی(دهداران، بخشداران، فرمانداران، استانداران) ائمه جمیع و جماعات، سازمانهای غیر دولتی و نهادهای محلی، شهروندان</p>	

منابع اصلی:

- ۱- احمدی پور، زهرا (۱۳۷۸)، مروری بر تقسیمات کشوری در ایران، مجله رشد، شماره ۴۶.
- ۲- حافظ نیا، محمد رضا (۱۳۸۷)، جغرافیای سیاسی ایران، تهران: سمت.
- ۳- امیر احمدیان ، بهرام (۱۳۸۳) تقسیمات کشوری، تهران: انتشارات پژوهشگاه فرهنگی.
- ۴- دفتر تقسیمات کشوری (۱۳۶۲)، قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری ایران، کتابخانه وزارت کشور.
- ۵- نبوی، مصطفی (۱۳۵۱)، تمرکز و عدم تمرکز اداری و سیاسی در ایران، تهران.
- ۶- اجلالی، پرویز (۱۳۸۱)، الگوی مدیریت سرزمینی و تمرکزدایی در ایران، مجله اطلاعات سیاسی و اقتصادی، شماره ۱۵۷.
- ۷- تقسیمات کشور در ایران (۱۳۸۲)، پارادوکس الگوی سنتی و مدرن، شیراز: انتشارات پرسمان جاوید.
- 8- Mojtahedzadeh, Pirouz. (2006). Boundary Politics and International Boundaries of Iran. Florida: Publishers Bocaraton.



### سرفصل دروس دوره کارشناسی جغرافیا

نام درس: پروژه	تعداد واحد: ۳	نوع واحد: عملی	وضعیت پیش نیاز: دانشجو در سال آخر تحصیلی می تواند درس پروژه را انتخاب کند.
استاد متخصص برای تدریس: جغرافیدان سیاسی	تعداد ساعت: ۵۱	نوع آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد □	سفر علمی □ آزمایشگاه □ کارگاه ■ سمینار □
اهداف:			
ایجاد توانایی و شکوفایی قابلیت های تخصصی، کارشناسی و مهارتی دانشجویان به منظور کاربرد آموخته های دانش جغرافیا برای حل مسائل فضائی و بهینه سازی ساختار ها و سیستمهای فضائی در ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، زیستگاهی، طبیعی و ...			
سرفصل ها:			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- موضوع پروژه باید حل یک مساله فضائی، طراحی یک برنامه، ارائه یک طرح و یا بهینه سازی ساختارها و سیستم های فضائی متناسب با گرایش تخصصی کاربردی مربوطه باشد.</li> <li>- عنوان پروژه با پیشنهاد دانشجو/ دانشجویان و تایید استاد راهنمای و تصویب نهایی گروه جغرافیای مربوطه تعیین می شود.</li> <li>- پروژه به صورت فردی یا گروهی (حداکثر ۳ نفر) و به راهنمایی یکی از استاد گرایش تخصصی کاربردی مربوطه توسط دانشجویان اجرا می شود.</li> <li>- بعد مطالعاتی و عملیاتی پروژه به منظور ایجاد و افزایش توان کارشناسی و مهارتی دانشجویان و با هدف کاربردی کردن آموخته های دانش جغرافیا در محیط واقعی باید لحاظ شود.</li> <li>- حتی المقدور نیازهای بازار کار و سازمانهای اداری و اجرایی مربوطه چه در بخش دولتی و چه در بخش های خصوصی و تعاونی به هنگام پیشنهاد و تصویب پروژه مد نظر قرار گیرد و متقابلاً از همکاری های آنها استفاده به عمل آید.</li> <li>- بعد فضایی جغرافیایی موضوع پروژه در گرایش تخصصی مربوطه مد نظر قرار گیرد و بر حل، بهینه سازی و یا توسعه پایدار یک پدیده فضایی در ابعاد مختلف سکونتگاهی، زیستگاهی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، طبیعی و سرمیمی تاکید شود.</li> <li>- پس از اتمام کار، پروژه در جلسه ای با حضور و ریاست استاد راهنمای، نماینده مدیر گروه جغرافیا و یکی دیگر از استاد گرایش تخصصی کاربردی مربوطه مورد ارزیابی قرار گرفته و نمره آن برای دانشجو (فرد یا افراد گروه) توسط استاد راهنمای تعیین می شود.</li> <li>- توصیه می شود گروه جغرافیا در جلسه مزبور از نماینده سازمانها و دستگاههای اجرایی مربوطه در محل برای حضور و آشنایی با نتایج کار دعوت به عمل آورد.</li> </ul>			